

ÄGARSTYRNING
STATSRÅDETS KANSLI

Avdelningen för ägarstyrning årsberättelse 2007–2008

1 Ministerns inledande ord

Målsättningarna och verksamhetsprinciperna för statens ägarpolitik och ägarstyrning har sedan början av 1990-talet varit konsekventa och enhetliga. De statsägda företagens tillväxt och utveckling har understötts bl.a. genom att de børsintroducerats. Samtidigt har det i olika sammanhang framhållits att den statliga ägaren iakttar principerna för god förvaltningsledning.

Riksdagen godkände i december 2007 den nya ägarstyrningslagen som definierar arbetsfördelningen mellan statsrådet och riksdagen. Huvudsakligen som en följd av de produktionsnedskärningar som Stora Enso Oyj aviserade i början av året beslöt riksdagen fastställa och ge sitt stöd åt den ägarpolitik som bedrivits sedan 1990-talet.

Statens ägarpolitik har tidvis väckt en livlig offentlig diskussion, närmast i samband med olika ägarpolitiska åtgärder. Också riksdagen har i olika sammanhang granskat den statliga ägarens agerande. Riksdagen har emellertid hittills inte haft något naturligt och återkommande tillfälle att uttryckligen behandla statens bolagsinnehav och åtgärder som ägare.

I samband med att programmet för statsminister Vanhanens andra regering upprättades 2007 framhölls det att statens ägarpolitik och ägarstyrning bör vara så öppen som möjligt för att de som är intresserade ska kunna bedöma och bilda sig en uppfattning om dessa frågor. I regeringsprogrammet konstateras sålunda att regeringen årligen ska rapportera till riksdagen och ägarstyrningen. Avdelningen för ägarstyrning presenterar nu sin första årsberättelse.

Samtidigt som riksdagen antog lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning, som trädde i kraft 1.1.2008, godkände den ett uttalande enligt vilket riksdagen förutsätter att regeringen ger en utredning för hur lagen fungerar. Av årsberättelsen framgår också de första erfarenheterna av hur lagen fungerar i praktiken.

I årsberättelsen rapporteras mångsidigt om hur statens bolagsinnehav utvecklats både under de senaste åren och under den nuvarande regeringens mandatperiod. Samtidigt behandlas i ett vidare perspektiv linjedragningarna för regeringens ägarpolitik, organiseringen av ägarstyrningen och de styrningsåtgärder som vidtagits. Infallsvinkeln är statens roll som långsiktig ägare, i vilket utsträckning bolagsinnehaven har skapat ekonomiskt mervärde och vilken effekt styrningsåtgärderna bedöms ha haft. Erfarenheterna visar att statens ägarstyrning kan utvecklas vidare.

Jag är övertygad om att rapporten ger läsaren en ingående bild av staten som långsiktig bolagsägare och erbjuder riksdagen en utmärkt grund för att bedöma och diskutera statens verksamhet som ägare. Avsikten är de erfarenheter som riksdagsbehandlingen av berättelsen ger ska kunna utnyttjas vid beredningen av följande årsberättelse från avdelningen för ägarstyrningen.

Jyri Häkämies

Ansvarig minister för statens ägarstyrning

2 Inledning

Denna rapport behandlar ägarstyrningen i de bolag vilkas förvaltning i enlighet med regeringsprogrammet 1.5.2007 överfördes till den avdelning för ägarstyrning som inrättats vid statsrådets kansli. Tidigare förvaltades dessa statliga aktieinnehav av det ministerium till vars verksamhetsområde respektive bolag hörde. Statens innehav av investeringskaraktär koncentrerades till avdelningen för ägarstyrning vilket innebar att förvaltningen av dem kunde koordineras.

Avdelningen för ägarstyrning förvaltar statens aktieinnehav i 37 bolag varav

- 11 är börsbolag, och
- 26 är onoterade bolag ¹

En förenande faktor när det gäller statens ägarroll i dessa bolag är att deras verksamhet och statens innehav i första hand bedöms på ekonomiska grunder. Bolagen verkar på marknadsvillkor och avsikten är att de ska skapa ekonomiskt mervärde för ägaren. ²

De 37 bolag som behandlas i denna rapport uppvisar stora skillnader när det gäller storleken och verksamheten. Det finns mera offentlig information om de 11 börsnoterade bolag som rapporten omfattar än om de övriga bolagen. De börsnoterade bolagens värde framgår av de dagliga börskurserna. Av dessa orsaker presenteras statens aktieinnehav nedan indelade i tre bolagsgrupper:

- börsnoterade bolag
- onoterade bolag med omsättning på över 25 miljoner euro
- onoterade bolag med omsättning på mindre än 25 miljoner euro

Syftet med indelningen är att förenhetliga presentationen av bolagen inom respektive grupp och dessutom att tydligt ange att det vid granskningen av bolag i olika storhetsklasser är motiverat att fokusera på olika omständigheter.

Uppgifterna i denna rapport är baserade på offentligt tillgänglig information. Rapporten tar upp de uppgifter om statens aktieportfölj och bolag som ägarstyrningsavdelningen anser vara relevanta. Avdelningen analyserar bolagen vart för sig och ger sin syn på deras situation. Bolagsanalyserna är baserade på Valutum Oy:s system. Ägarstyrningsavdelningen har räknat ut nyckeltalen enligt allmänt godkända redovisningsprinciper. Nyckeltalen kan skilja sig från dem som bolagen själva räknat ut. Skillnaderna beror bl.a. på vilka poster som inkluderas i det jämförbara rörelseresultatet.

---

¹ Inklusive specialbolaget Solidium Oy vars koncern omfattar Kruunuasunnot.

² Staten har aktieposter i flera andra bolag som fortsättningsvis förvaltas av respektive fackministerium. Dessa bolag sköter specialuppgifter och innehaven i dem bedöms inte från investerarsynpunkt. Till denna kategori hör bl.a. Rundradion och Alko. Denna rapport behandlar inte bolag med specialuppgifter.

3 Statens innehav och förändringar i dem 2003 - 30.6.2008

I början av 2003 var staten ägare i 38 bolag av vilka 11 var börsbolag. Under de gångna fem och ett halvt åren har ägarbasen i de statsägda bolagen utvecklats genom aktieemissioner, försäljningar och ägararrangemang. Staten hade per 30.6.2008 sålt innehav i börsbolag för 4,9 miljarder euro samt innehav i onoterade bolag för 1,1 miljarder euro. Staten har (30.6.2008) aktieinnehav i 11 börsbolag. I vart och ett av dessa överstiger statens andel av röstetalet 10 %. Dessutom är staten ägare i 26 onoterade bolag av vilka 16 är bolag med statlig majoritet. Under de senaste fem och ett halvt åren har antalet statsägda börsbolag ökat genom att Fortum avknoppat oljeverksamheten och Neste Oil Abp börsnoterats samt genom att Kemira avknoppat Kemira GrowHow Oyj från koncernen och det nya bolaget börsnoterats. Staten sålde å andra sidan 2003 hela sitt innehav i Kone Abp, 2007 sitt innehav i Kemira GrowHow Oyj, i februari 2008 sitt innehav i OMX AB samt i april 2008 sitt innehav i Elisa Abp.

Under perioden 1.1.2003 - 30.6.2008 ökade marknadsvärdet på statens portfölj med 14,7 miljarder euro medan statens utdelningsflöde under samma period uppgick till sammanlagt 6,7 miljarder euro från de på marknadsvillkor verksamma bolagen. Staten fick också 5,8 miljarder euro i försäljningsintäkter, netto.

Tabell 1: Värdet av statens innehav och utdelningar 1.1.2003 - 30.6.2008³, M€

---

³ Utdelning som staten fått under räkenskapsperioden.

Det egna kapitalets bokföringsvärde 2007 inkluderar Destia Oy, som 1.1.2008 inledde verksamhet i bolagsform.

	2003		2004		2005		2006		2007		30.6.2008	
	Marknads värde	Utdelning	Marknads värde	Utdelning	Marknads värde	Utdelning	Marknads värde	Utdelning	Marknads värde	Utdelning	Marknads värde	Utdelning
Elisa			12,9		17,0	0,9	22,5	0,8	22,8	2,7		2,0
Finnair	238,2	7,4	249,9	5,0	538,4	5,0	557,7	12,4	578,6	5,0	332	17,9
Fortum	4 203,2	159,3	6 998,4	215,8	7 142,8	298,0	9 722,1	505,0	13 893,2	568,2	14 547	608,8
Kemira	632,5	20,6	698,5	22,7	819,0	23,4	1 034,6	21,9	297,5	29,2	166	10,3
Kemira GrowHow			96,8		102,8		116,7	5,2		2,6		
Kone		4,5										
Metso	151,9	9,4	183,0	3,1	362,9	5,5	600,2	22,0	585,9	23,5	455	47,1
NesteOil					3 067,6		2 958,4	102,8	3 099,7	115,6	2 405	128,5
OMX	14,0	1,9	13,4	0,0	16,7	0,0	20,8	1,3	41,8	1,1		
Outokumpu	737,1	27,4	900,0	13,7	858,9	34,2	1 674,0	30,8	1 197,1	62,1	1 256	67,7
Rautaruukki	325,0	0	486,4	11,1	1 143,7	44,5	1 678,0	77,9	1 650,2	111,3	1 617	111,3
Sampo	1 833,7	78,3	1 211,9	268,9	1 167,0	15,9	1 607,8	47,6	1 433,4	95,1	1 272	95,1
Sponda	228,7	34,8	174,6	11,6	193,3	13,6	291,8	13,6	311,0	15,2	211	19,0
Stora Enso	1 054,6	43,7	1 109,7	43,7	1 111,7	43,7	1 181,6	43,7	991,3	43,7	580	43,7
TeliaSonera	3 692,1	35,7	2 811,1	97,2	2 803,4	83,2	3 863,1	229,2	3 943,2	421,8	2 908	262,0
Börsbolag sammanlagt	13 111	423	14 947	693	19 345	573	25 330	1 114	28 046	1 497	25 748	1 413
	Eget kapital bokfört värde	Utdelning	Eget kapital bokfört värde	Utdelning	Eget kapital bokfört värde	Utdelning	Eget kapital bokfört värde	Utdelning	Eget kapital bokfört värde	Utdelning	Eget kapital bokfört värde	Utdelning
Altia		66,0		10,0		10,0		10		5,0		5,0
Art and Design City Helsinki		0,0		0,0		0,0		0		0,0		0,0
Arek		0,0		0,0		0,0		0		0,0		0,2
Boreal Växtförädling		0,0		0,0		0,2		0,1		0,1		0,0
Destia												
Edita		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
Ekokem		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		1,1
FCG Finnish Consulting Group		0,0		0,0		0,0		0,1		0,1		0,1
Fingrid		0,8		0,8		0,8		0,8		0,9		0,9
Gasum		8,0		7,7		8,0		5,3		10,7		11,4
HAUS Kehittämiskeskus				0,3		0,1		0,1		0,0		0,0
Posten Finland/Itella		15,0		20,0		35,0		43,0		27,0		39,0
Kapiteeli		10,1		8,7		40,1		268				
Kemijoki		0,0		0,4		0,4		0,4		0,4		0,4
Labtium												
Motiva		0,04		0,04		0,04		0,04		0,02		0,02
Patria		0,1		0,5		9,5		2,7		11,1		8,4
Rahapaja		4,0		3,0		3,0		1,9		1,5		1,8
Raskone		0,6		0,4		0,4		0,4		0,6		0,4
Santapark		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
Silta		0,0		0,1		0,1		0,03		0,1		0,1
Suomen Autokatsastus		12,0										
Suomen Siemensperunakeskus		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
Suomen Vientiliitto		0,0		2,0								
Suomen Viljava		0,0		1,5		1,5		2,0		3,0		3,0
VR-Yhtymä		30,0		40,0		20,0		23,0		30,4		54,8
Vapo		7,6		7,6		5,7		5,8		8,5		8,5
Vuotekno		0,08		0,1		0,0		0,01		0,1		
Onoterade bolag sammanlagt	3125	154	3302	103	3416	135	2773	364	2 931	100	135	135
Alla bolag sammanlagt	16 236	577	18 249	796	22 761	708	28 103	1 478	30 977	1 597	25 748	1 548

De mest betydande försäljningsintäkterna under perioden 2003 - 30.6.2008 fick staten från försäljningen av Fortum (0,8 mrd. €), Sampo (1,3 mrd. €) och TeliaSonera (1,3 mrd. €). Under år 2007 sålde staten sina aktier i Kemira GrowHow till norska Yara ASA för 27 miljoner euro samt Kemira-aktier för 656 miljoner euro

Staten har sålt innehav i onoterade bolag för 1,1 miljarder euro. Mest betydande var försäljningen av Kapiteeli Oy år 2006. Genom bolagisering har uppkommit nya bolag med statlig majoritet, t.ex. Labtium Oy 2007 och Destia Oy som inledde sin verksamhet 2008.

För att utveckla sina bolagsinnehav gör staten också nyinvesteringar. åren 2003 - 30.6.2008 deltog staten i Spondas och Finnairs emissioner genom investeringar på sammanlagt 224 miljoner euro. Under samma period investerade staten 1,6 miljoner euro i onoterade bolag. Under perioden 2003 - 30.6.2008 sålde staten sålunda på marknadsvillkor verksamma bolag för 5,8 miljarder euro netto.

Tabell 2: Statens aktieförsäljningar och investeringar 2003 - 30.6.2008, M€

Aktieförsäljningar

Börsnoterade	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Sammanlagt
Fortum			771				771
Kemira			93		656		748
Kemira GrowHow					207		207
Outokumpu				295			295
Partek/Kone	136						136
Sampo		883	430				1 313
Sponda		78					78
TeliaSonera		1 123	149				1 272
OMX						43	43
Elisa						18	18
Sammanlagt	136	2 084	1 443	295	863	61	4 882

Aktieinvesteringar

Börsnoterade	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Sammanlagt
Finnair					-138,6		-139
Sponda					-85,3		-85
Sammanlagt					-224		-224

Aktieförsäljningar netto

4 658

Aktieförsäljningar

Onoterade	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Sammanlagt
Engel-Yhtymä		60					60
Haus kehittämiskeskus		0,1					0,1
Kapiteeli				943			943
Kemijoki			7				7
Suomen Autokatsastus	59						59
Suomen Vientiluotto		0,2					0,2
Vapo		47					47
Vuotekno					0,1		0,1
	59	114	0	943	0,1		1 116

Aktieinvesteringar

Onoterade	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Sammanlagt
Arek		-0,6			-0,6		-1,2
Motiva				-0,4			-0,4
		-0,6		-0,4	-0,6		-1,6

Aktieförsäljningar netto

1 115

4 Statens innehav 2008

Staten är (30.6.2008) ägare i 37⁴ bolag som är verksamma på marknadsvillkor. Av dessa är 11 börsbolag. I samtliga börsbolag överstiger statens ägarandel 10 %. Värdet av statens innehav uppskattas till ca 30 miljarder euro, varav börsbolagens marknadsvärde utgör 25,7 miljarder euro. Staten avyttrade sitt innehav i OMX AB i februari 2008 och i Elisa Abp i april 2008.

Tabell 3: Statens innehav, marknadsvärden 31.12.2007 och 30.6.2008, M€

⁴ Inklusive specialbolaget Solidium.

	31.12.2007				30.6.2008			
	Statens innehav	Innehavets marknadsvärde	Innehavets nedre gräns	Ändringsbefogenheter	Statens innehav	Innehavets marknadsvärde	Innehavets nedre gräns	Ändringsbefogenheter
ELISA	0,65 %	23	0 %	23				
FINNAIR	55,8 %	579	50,1 %	59	55,8 %	332	50,1 %	34
FORTUM	50,9 %	13 893	50,1 %	207	50,8 %	14 547	50,1 %	208
KEMIRA	16,5 %	297	15,0 %	27	16,5 %	166	0 %	166
METSO	11,1 %	586	0,0 %	586	11,1 %	455	0 %	455
NESTE OIL	50,1 %	3 100	50,1 %	0	50,1 %	2 405	50,1 %	0
OMX	1,3 %	42	0,0 %	42				
OUTOKUMPU	31,1 %	1 197	10,0 %	813	31,1 %	1 256	0 %	1 256
RAUTARUUKKI	39,7 %	1 650	20,0 %	819	39,7 %	1 617	0 %	1 617
SAMPO	13,7 %	1 433	0,0 %	1433	13,9 %	1 272	0 %	1 272
SPONDA	34,3 %	311	0,0 %	311	34,3 %	211	0 %	211
STORA ENSO	12,3 %	991	0,0 %	991	12,3 %	580	0 %	580
TELIASONERA	13,7 %	3 943	0,0 %	3943	13,7 %	2 908	0 %	2 908
Sammanlagt		28 046		9254		25 748		8 706
Börsandel		8 %				11 %		

Marknadsvärdet på statens börsportfölj var 30.6.2008 sammanlagt 25,7 miljarder euro. Marknadsvärdet har sedan början av året sjunkit med 9 %, närmast till följd av den allmänt svaga marknadsutvecklingen. Trots att staten under årens lopp successivt har avyttrat innehav utgör marknadsvärdet på statens portfölj 11 % av Helsingforsbörsens sammanlagda marknadsvärde. I slutet av 2007 utgjorde marknadsvärdet på statens börsportfölj 8 % av Helsingforsbörsens sammanlagda marknadsvärde. Den relativa andelen av statens börsportfölj ökade sålunda en aning under den första hälften av 2008.

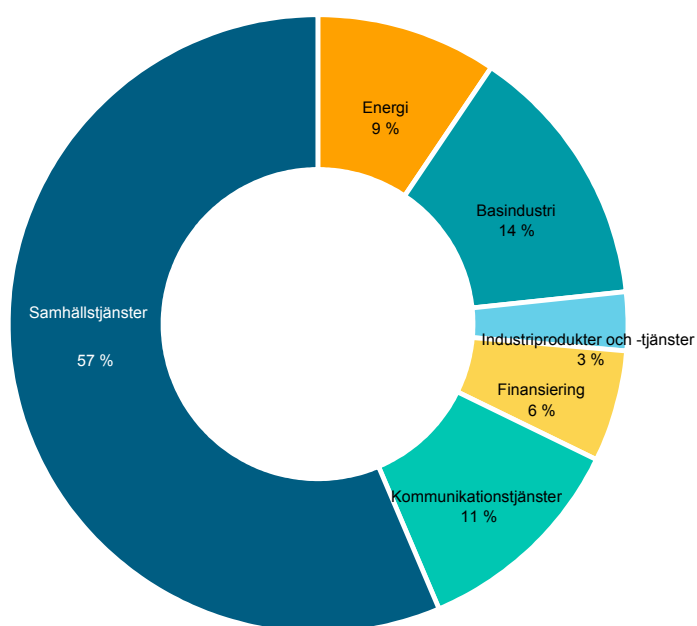
Fortum har den största vikten i statens börsportfölj (56,5 %). Den näst största vikten har TeliaSonera (11,3 %). Också en branschvis granskning visar Fortums stora vikt i statens portfölj. Basindustrin är den bransch som har den näst största vikten i statens portfölj. Då samtliga bolag granskas branschvis ökar vikten av branschen industriprodukter och -tjänster till 11 %.

Figur 1: Statens aktieportfölj, branschfördelning 30.6.2008⁵

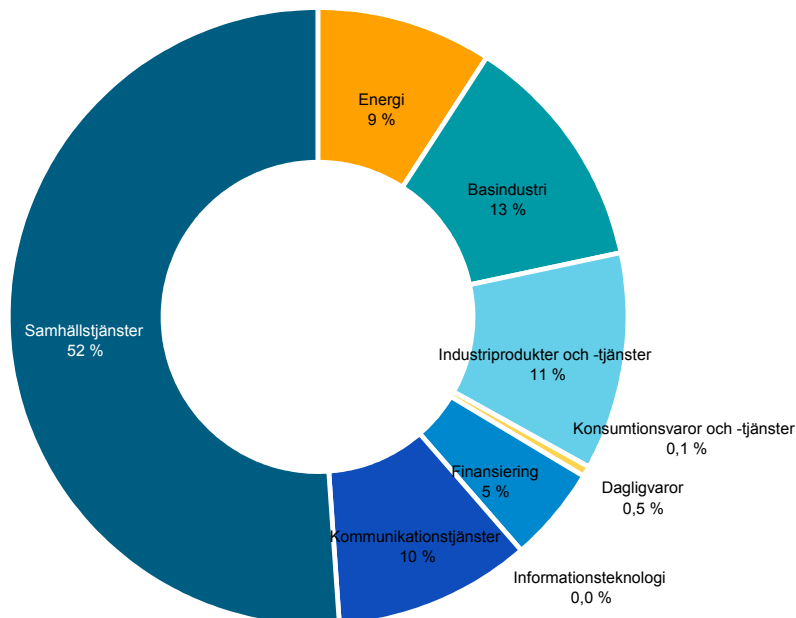
Börsbolag

⁵ Börsbolagen 30.6.2008 enligt marknadsvärde, de noterade bolagen enligt det egna kapitalets bokförda värde.

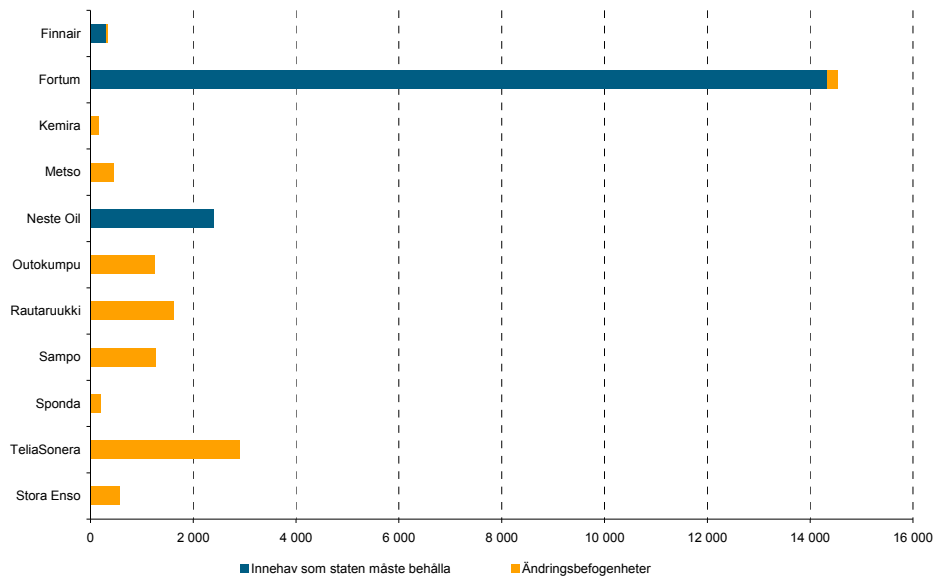
Bolag verksamma på marknadsvillkor

Enligt den s.k. ägarstyrningslagen som trädde i kraft 1.1.2008 har statsrådet befogenheter att avyttra sina innehav i merparten av börsbolagen. Staten måste emellertid äga minst 50,1 % av aktierna i Finnair, Fortum och Neste Oil. Dessa tre bolag representerar 67 % av marknadsvärdet på statens börsportfölj. Ändringsbefogenheternas marknadsvärde var

30.6.2008 sammanlagt 8,7 miljarder euro. Ändringsbefogenheternas marknadsvärde hade sedan början av året sjunkit med 2 miljarder euro.

Figur 2: Statens innehav och ändringsbefogenheter, marknadsvärden 30.6.2008, M€

5 Organiseringen av statens ägarstyrning

Den länge planerade centraliseringen av statens ägarstyrning genomfördes 1.5.2007. Då överfördes ägarstyrningen av de statsägda bolagen som är verksamma på marknadsvillkor till statsrådets kansli, som inte i likhet med flera andra ministerier sköter reglerings- och myndighetsuppgifter i samband med företagsverksamhet. Ägarstyrningen av de bolag som är verksamma på marknadsvillkor är nu klart åtskild från fastställandet av de allmänna villkoren för företagsverksamheten. Ägarstyrningen av de bolag som sköter statliga specialuppgifter är fortfarande uppdelad mellan flera ansvariga ministerier.

Ansvarig minister för statsminister Vanhanens andra regerings ägarpolitik och för ägarstyrningen av de bolag som är verksamma på marknadsvillkor är försvarsminister Jyri Häkämies. Han ansvarar vid statsrådets kansli för statens ägarstyrning.

Till avdelningen för ägarstyrning som inrättas vid statsrådets kansli flyttade tjänstemän från tre olika ministerier, dvs. handels- och industriministeriet (HIM), kommunikationsministeriet (KM) och finansministeriet (FM). Styrningen utsträcktes till att omfatta bolag från ytterligare två andra ministerier, nämligen jord- och skogsbruksministeriet (JSM) och miljöministeriet (MM). Till chef för avdelningen utnämndes Pekka Timonen som tidigare arbetat med ägarstyrning vid HIM. Avdelningen hade till en början sammanlagt 18 anställda. Av dessa flyttade 16 personer över från de ministerier som tidigare skött ägarstyrningsuppgifter och två personer rekryterades på annat håll. Våren 2008 inrättades vid avdelningen ytterligare en tjänst, visserligen endast för en viss tid.

Den nya avdelningen fick ansvar för ägarstyrningen av sammanlagt 39 bolag. Sammanlagt 15 bolags ägarstyrning sköts fortfarande vid olika ministerier. Till avdelningen för ägarstyrning överfördes endast bolag som är verksamma på marknadsvillkor – dvs. konkurrensutsatta bolag som eftersträvar vinst – medan bolag som sköter statliga specialuppgifter – politiska uppgifter, ensamrätter o.dyl. – kvarstår hos det ministerium som svarar för uppgiften i fråga. Indelningen är baserad på en noggrannare identifiering av målsättningarna för statens bolagsägande och på en tydlig differentiering av de därtill anslutna politiska och kommersiella ägarfunktionerna.

5.1 Avdelningens verksamhetsidé

Den vid statsrådets kansli inrättade avdelningen för ägarstyrning är en gemensam expertfunktion som svarar för ägarstyrningen av bolag som verkar på marknadsvillkor samt för normgivning och koordinering som syftar till att säkerställa enhetligheten och konsekvensen i ägarstyrningen av bolag med specialuppgifter. Avdelningen planerar och genomför statens aktieförsäljningar och aktieteckningar samt utvidgningar av bolagens ägarbas. I fråga om bolag som är helt statsägda svarar avdelningen för tillväxten och för utvecklingen av verksamhet som bedrivs på marknadsvillkor. Genom åtgärder som avdelningen vidtar på den statliga ägarens vägnar främjar den också företagsomstruktureringar som förutsätter medverkan av betydande ägare.

Avdelningen för ägarstyrning arbetar med målsättningen att staten ska vara en bra ägare. Denna målsättning för avdelningens strategiarbete formuleras på följande sätt: staten är en konsekvent och förutseende ägare vars ägande främjar en långsiktig bolagsutveckling, utan att statsbolagen på grund av ägandet ges en särställning eller har särskilda förpliktelser.

5.3 Avdelningens organisation

Avdelningen för ägarstyrning hade i augusti 2008 sammanlagt 19 anställda. I funktionellt hänseende kan personalen delas in i tre grupper:

- Allmän ledning och förvaltning (dvs. ledning, förvaltning, kommunikation och stödfunktioner), 8 personer
- Ägarstrategiskt arbete, 4 personer
- Analys och uppföljning, 7 personer

Avdelningens basfunktioner är det ägarstrategiska arbetet samt stödfunktionerna analys och uppföljning. Inom ramen för ägarstrategin görs bedömningar av statens roll och verksamhet som ägare och tas beslut. Inom ramen för analys och uppföljning byggs den bolags- och branschrelaterade kompetens upp som utgör grunden för det ägarstrategiska arbetet. Det ägarstrategiska arbetet består till stor del av extern kommunikation, medan analysen och uppföljningen är en intern stödfunktion.

5.4 Ägandets offentlighet och ägarstyrningens öppenhet

Statens företagstillgångar utgör en viktig del av samhällets gemensamma förmögenhet. Tillgångarna måste förvaltas på ett kontrollerbart sätt som åtnjuter offentligt förtroende. Den vid statsrådets kansli inrättade avdelningen för ägarstyrning är en självständig expertfunktion som är fristående från de ministerier som sköter bolagsrelaterade regleringsuppgifter. Till avdelningens viktigaste uppgifter hör att producera och regelbundet offentliggöra heltäckande och begriplig information om statens bolagsinnehav och förvaltningen av detta.

Ägarstyrningen måste vara konsekvent och så öppen som möjligt. Den statliga ägarens verksamhet och principer måste åtnjuta förtroende på värdepappersmarknaden för att statens agerande som en betydande ägare inte ska inverka negativt på värderingen av de börsbolag som ingår i statens aktieportfölj. De på marknaden villkor verksamma bolagens affärskompanjoner och konkurrenter måste för sin del kunna lita på att de statsägda bolagen inte får en särställning på grund av det statliga ägandet. Samtidigt måste ägarstyrningen skötas på ett sätt som möjliggör kommunikation mellan företagen och betydande ägare. Som motvikt till öppenheten är det viktigt att insiderbestämmelserna iakttas strikt. Företagens planer och affärshemligheter måste ovillkorligen behandlas konfidentiellt, liksom även statens ägarpolitiska affärshemligheter.

5.5 Målsättningar för ägarstrategin

En målsättning är att staten ska vara en bra ägare. Detta förutsätter förståelse för ägarens roll och uppgifter samt ett konsekvent beslutsfattande. Statens ägarstyrning måste också vara så öppen, logisk och trovärdig att den genomskinlighet som ägandet förutsätter är i balans med den konfidentialitet som ägarstyrningen förutsätter. Statens ägarstyrning måste fortsätta enligt de långsiktiga principer som har iakttagits redan över 15 år.

Statens ägarstrategiska arbete utförs både genom utvecklingsprojekt som avser enskilda bolag, genom utredning av olika ägararrangemang och alternativ samt internt inom statsförvaltningen. Inom statsförvaltningen finns det fortfarande funktioner vilkas karaktär (ämbetsverk, affärsverk eller bolag) inte ännu har fastslagits och för vilka utvecklingsalternativ söks. Under avdelningens första verksamhetsår har två nya helt statsägda aktiebolag tillkommit: laboratoriebolaget Labtium och infrastrukturbyggaren Destia. En representant för avdelningen deltar som bäst i en omfattande helhetsbedömning av den statliga affärsmodellens framtid. Eventuellt kommer nya aktiebolag att grundas som resultat av utredningsarbetet.

Staten har inga särskilda privatiseringsprogram. På basis av bedömningar som gjorts i varje enskilt fall har staten successivt minskat sina ägarandelar framförallt i börsnoterade bolag. För onoterade bolag söks strategiska minoritetsägare som tillför bolaget industriell kompetens eller branschkunskande. Aktieförsäljningar och breddning av ägarbasen har ofta – och ibland

rentav i första hand – andra syften än att öka intäkterna. På detta sätt främjas bolagens utvecklingspotential och de får eventuellt flera ägare. Som ägare är staten beredd att främja fusionsarrangemang och företagsköp som förbättrar bolagens konkurrensställning och ökar ägarvärdet. Ett alternativ när det gäller onoterade bolag är börsnotering, om detta är lägligt med beaktande av bolagets storlek och verksamhet samt situationen på marknaden.

Med dessa medel som varit i användning redan länge har det ägarstrategiska arbetet fortsatt också inom ramen för den nya ägarstyrningsavdelningen. Sålunda har inte skett några betydande ändringar. Förstärkningen av analys- och uppföljningsfunktionerna i samband med att avdelningen inrättades har däremot gett dessa funktioner en klart större och självständigare betydelse.

6 Statsrådets principbeslut om ägarpolitiken 1994 - 2007

Utgångspunkten för den nuvarande pragmatiska ägarpolitiken kan anses vara programmet för statsminister Esko Aho:s regering 26.4.1991. I regeringsprogrammets punkt 3 konstateras i fråga om industri- och näringspolitiken bl.a. följande:

"Det offentliga roll som näringsidkare omprövas. En ändring av statsbolagens ägarstruktur utreds, varvid alternativen å ena sidan är att ägarbasen breddas och å andra sidan att hela bolag eller delar av dem överförs i utomståendes ägo. De konkurrensförmåner som baserar sig på statsbolagens och affärsverkens dominerande ställning gallras ut."

I anslutning till programmet för Aho:s regering konstateras i motiveringen till budgeten för 1992 i fråga om statsbolagen (RP 57/1991, Y21):

"Det är inte längre av industripolitiska eller andra samhällsekonomiska skäl nödvändigt att det statliga ägandet bibehålls på nuvarande nivå vid statens industri- och energibolag. En breddning av ägarbasen påskyndas av behovet av riskkapital, vilket inte kan tillgodose om staten bibehåller sin nuvarande ägarandel och inte heller enbart inom ramen för den inhemska kapitalmarknaden. Det är nödvändigt att även utländskt kapital förs in i statsbolagen. Inom hela industrin pågår strukturomvandlingar som statsbolagen måste kunna delta i bl.a. genom ägararrangemang som görs med den privata sektorn. Därför skall regeringen bredda statsbolagens ägarbas inom den tidtabell som är möjlig med tanke på kapitalmarknadens och bolagens utveckling."

Den pragmatiska ägarpolitiken som beaktar marknadens utveckling och bolagens behov har konsekvent fortsatt samt vidareutvecklats av de följande regeringarna, också den nuvarande. Under denna moderata utveckling som inneburit utvidgning av ägandet på marknadens villkor och pågått redan i femton år har staten blivit både den största enskilda ägaren i finländska börsbolag och en stor ägare i onoterade aktiebolag på den konkurrensutsatta marknaden. Beslutsprocesserna och ägarförvaltningsrutinerna har under denna tid utvecklats betydligt, men själva ägarpolitiken har förblivit i stort sett densamma också under de regeringar som följt efter Aho:s regering.

Den nuvarande regeringens principbeslut i juni 2007 om ägarpolitiken är en direkt fortsättning på denna linje och skiljer sig ytterst lite från 2004 års principbeslut. De mest betydande förändringarna har samband med att varje regering sedan år 1999 för sin mandatperiod har gett ett principbeslut om statens ägarpolitik. De tidigare besluten från år 1983 och 1984 har visserligen rubricerats som statsrådets principbeslut om statsbolagens verksamhet. De centrala skillnaderna gäller emellertid inte innehållet utan den omständigheten att principbesluten är riktade till de ministerier, ministrar och tjänstemän som svarar för ägarstyrningen. Det är också skäl att understryka att principbesluten är politiska ställningstaganden och att de till sin karaktär är anvisningar utan några direkta rättsliga verkningar. De kan sålunda inte åsidosätta gällande lagar, t.ex. aktiebolagslagen.

6.1 De centrala punkterna i 1994 års principbeslut

I principbeslutets inledning konstateras bl.a. att värdepappersmarknadslagen innebär vissa förpliktelser för bolag vars aktier noteras på börsen. Principbeslutets första del handlar om statsbolagens betydelse och den tredje delen handlar om utvidgning av ägarbasen. Dokumentets andra del innehåller tio punkter om verksamhetsprinciperna för statens industribolag:

- Den första principen om lönsamheten innebär bl.a. att verksamheten ska bedrivas inom ramen för lagen om aktiebolag och den övriga allmänna lagstiftningen. Det konstateras också

att verksamheten vid behov ska kunna skäras ned och inskränkas. Vidare konstateras att en affärsverksamhet som bedrivs på en sund basis å andra sidan förutsätter att bolagen inte upprätthåller produktionsenheter eller produktlinjer som inte är lönsamma på lång sikt. Enligt principbeslutet är det alltid fråga om en förhandsbedömning och om företagets och produktionsenhetens lönsamhet på lång sikt. Bolagen förutsattes med andra ord inte upprätthålla funktioner som endast utvecklades i en lönsam riktning.

- Enligt den sjunde principen om personalpolitiken ska statsbolagen i god tid underrätta vederbörande ministerium om de har för avsikt att genomföra betydande permitteringar eller uppsägningar. Principen gällde enligt sin ordalydelse endast statsbolag som avsågs i den år 1990 stiftade statsbolagslagen, dvs. bolag med statlig majoritet.

- Enligt den nionde principen om utveckling av förvaltningen vilar ansvaret för bolagets resultat uttryckligen på den operativa ledningen och förvaltningsorganen, vilka enligt lagen om aktiebolag svarar för bolagets verksamhet. Den operativa ledningen och förvaltningsorganen fattar också besluten om bolagets verksamhet.

I 1994 års principbeslut iklädde sig staten redan den nuvarande tydliga ägarrollen och underströk bolagsstyrelsens betydelse som beslutsfattare. Riktlinjerna hade preciserats men principen att den statliga ägaren inte befattar sig med företagsledningens affärsekonomiska beslutsfattande skrevs in i de ägarpolitiska principerna redan 1994. Den med personalpolitiken sammanhängande förpliktelsen att på förhand informera ägaren om uppsägningar och permitteringar gällde redan enligt 1994 års principbeslut endast bolag där staten innehade majoriteten, men inte andra bolag.

6.2 De centrala punkterna i 1999 års principbeslut

I inledningen till principbeslutet understryks de förändringar som skett efter det föregående principbeslutet både i verksamhetsmiljön och lagstiftningen. Vidare nämns bl.a. EU-medlemskapet, revideringen av lagen om aktiebolag och ökningen av andelen aktier i börsnoterade företag, med avseende på statens ägarstyrning. I principbeslutet understryks också att avsikten är att beslutet ska tillämpas i bolag där staten har bestämmande inflytande och att det i andra bolag ska tillämpas i den mån som ägarstrukturen tillåter.

Principbeslutets första del gäller statsbolagens betydelse och den tredje delen gäller förändringar i statsbolagens ägarunderlag och ägararrangemang. Avsnittet om förändringar i ägarunderlaget är betydligt exaktare och mera detaljerat än tidigare. Det andra avsnittet i principbeslutet innehåller liksom 1994 års principbeslut en förteckning i tio punkter, som visserligen rubricerats ”Statsbolagens verksamhetsprinciper”:

- I den första principen om lönsamheten understryks bl.a. att verksamheten ska ske inom ramen för lagen om aktiebolag och den övriga allmänna lagstiftningen. Liksom år 1994 konstateras där också att verksamheten vid behov måste kunna skäras ned och inskränkas: Vidare konstateras att affärsverksamhet som bedrivs på en sund basis å andra sidan förutsätter att bolagen inte upprätthåller produktionsenheter eller produktlinjer som inte är lönsamma på lång sikt.

- Den sjunde principen om personalpolitiken innehåller liksom tidigare en punkt enligt vilken ett statsbolag i god tid ska informera vederbörande ministerium om det har för avsikt att genomföra betydande permitteringar eller uppsägningar. Enligt konstaterandet i det inledande avsnittet om tillämpningsområdet var det klart att detta gällde endast bolag med statlig majoritet.

- Också den nionde principen om utveckling av förvaltningen är i praktiken oförändrad: ansvaret för bolagets resultat vilar på den operativa ledningen och förvaltningsorganen som

enligt lagen om aktiebolag svarar för bolagets verksamhet. Den operativa ledningen och förvaltningsorganen fattar också besluten om verksamheten.

I principbeslutet från år 1999 hade riktlinjerna inte i någon större utsträckning förändrats sedan år 1994. Det framhöll emellertid tydligare skillnaden mellan statsbolagen och statens intressebolag. Styrelsens roll som beslutsfattare underströks liksom tidigare och skyldigheten att på förhand informera om nationalpolitiska frågor gällde fortfarande endast bolag med statlig majoritet, inte andra bolag. När 1999 års principbeslut utarbetades hade verksamhetsmiljön också såtillvida förändrats och statens ägarstyrning utvecklats att den statliga ägarens och dess representanters roll klart inriktades på och avgränsades till styrning, ställningstaganden i fråga om riktlinjer och strategier samt till efterhandsövervakning och bedömning av ansvarsfrågor.

6.3 De centrala punkterna i 2004 års principbeslut

De flesta ändringarna i 2004 års principbeslut gäller snarare skrivsättet än principiella riktlinjer. Vid utformningen av principbeslutet ville man å ena sidan efter Sonera-debatten säkerställa att beslutets målgrupp var klar och även att förpliktelserna avsåg endast de myndigheter som svarade för statens ägarstyrning. Samtidigt beaktades utvecklingen av de inhemska corporate governance -rekommendationerna och den planerade koncentringen av ägarstyrningen.

I samband med principbeslutet gjordes också en indelning dels i bolag som är verksamma på marknadsvillkor och dels i bolag som sköter statliga specialuppgifter. Den centrala betydelsen av indelningen konstaterades vara att staten deltar i bolag som är verksamma på marknadsvillkor i första hand med ekonomiska intressen och i bolag som sköter specialuppgifter i första hand med funktionella eller politiska intressen som utgångspunkt. Från marknadens synpunkt ansågs indelningen i det skedet vara synnerligen välkommen och den ansågs också förtydliga statens ägarroll, även om i det sammanhanget inte gjordes några egentliga ändringar i den tidigare ägarpolitiken.

Det viktigaste nya elementet i beslutet var de fyra allmänna principer som sammanfattade de allmänna utgångspunkter som måste beaktas i allt ägarpolitiskt beslutsfattande, också när det gäller tillämpning av principbeslutet och de kompletterande anvisningarna. Principerna:

- Att effektivt skilja åt regleringen och ägarstyrningen.
- Att staten är verksam som ägare i enlighet med lagen om aktiebolag och värdepappersmarknadslagen, använder sitt ägarinflytande vid bolagsstämmorna och varken förutsätter eller kräver dispenser eller rättigheter som avviker från övriga ägares.
- En klar arbetsfördelning mellan riksdagen och statsrådet i enlighet med statsbolagslagen, där riksdagen fattar beslut om statens innehav inom ramen för gränser som är relevanta enligt lagen om aktiebolag och statsrådet genomför eventuella ägararrangemang på det sätt som i varje situation är det ekonomiskt bästa och ändamålsenligt.
- En klar arbetsfördelning mellan ägarna och ledningen: det ägarpolitiska beslutsfattandet ankommer på staten och det beslutsfattande som gäller affärsverksamheten på bolagens organ.

Enligt statsrådets principbeslut är det främsta målet för statens ägarpolitik och ägarstyrning att utveckla bolagen och att stöda den långsiktiga tillväxten i ägarvärlden. Centrala utgångspunkter är att ägaren agerar öppet och konsekvent, att ansvarskännande och sakkunniga medlemmar föreslås i bolagens styrelser, att ägaren satsar på bolagens ledarresurser och på att få ledningen att engagera sig i bolaget samt att alla ägare och även

andra intressenter beaktas. Ägarens viktigaste verktyg är en självständig ägarstrategi och en god förvaltningspraxis (corporate governance).

För bolagens resultat ansvarar enligt principbeslutet dess operativa ledning och förvaltningsorgan, som fattar de beslut som gäller verksamheten inom de ramar som lagen om aktiebolag och bolagsordningen ställer. I beslutet konstateras också att man i praktiken bör diskutera med betydande ägare om centrala strategiska frågor och strukturarrangemang, fastän det för alla parter är klart att det är bolagets styrelse som innehar beslutanderätten. Detta gäller inte affärsrättsliga beslut som hör till bolagsstyrelsens behörighet eftersom ägarnas åsikt i sådana fall inte behöver inhämtas för att genomföra ett arrangemang eller projekt.

I principbeslutet konstateras att statens ägarpolitik grundar sig på en ökning av ägarvärdet som beaktar alla intressenter i bolaget. Samtidigt understryks den omständigheten att det för att bolagets lönsamhet och tillväxtmål ska kunna kombineras förutsätts att de skyldigheter som lagstiftningen ställer sköts exemplariskt. Personalens ställning bör beaktas och verksamheten bör ta sitt ansvar för miljön. Staten är som ägare beredd att främja uppkomsten av nya arbetsplatser och värdesätter en långsiktig personalpolitik, där anställningsförhållandenas kontinuitet och arbetstagarnas kunskapskapital beaktas. Staten är som ägare beredd att främja arrangemang genom vilka bolagen eftersträvar att sammanjämka aspekter som gäller produktion, ekonomi och miljö på ett sätt som främjar bolagens konkurrenskraft. Besluten fattas emellertid i bolagen och inte i ministerierna.

Också i 2004 års principbeslut betonades vikten av en klar bolagsrättslig befogenhetsfördelning och bolagsstyrelsens roll som en central beslutsfattare. Principbeslutet innehöll inte längre avsnitt med rubriken Bolagens verksamhetsprinciper, men i praktiken samma omständigheter togs in i principbeslutet som ägarens mål vilka bolagens ledning förväntades iaktta. I bolag där staten är minoritetsägare ska styrelsen och ledningen beakta staten som en av ägarna och statens roll är då klart mindre än i bolag där staten har bestämmande inflytande. I 2004 års principbeslut nämndes inte längre, så som i de tidigare principbesluten, förhandsanmälan om uppsägningar och permitteringar ens som ägares önskemål, eftersom ett sådant förfarande ansågs klart strida mot lagen i fråga om börsbolag. I stället togs in ett omnämnande om bolag som helt ägs av staten, eftersom motsvarande begränsningar inte gäller i fråga om dem.

6.4 De centrala punkterna i 2007 års principbeslut

Ändringarna i 2007 års principbeslut jämfört med år 2004 års principbeslut är huvudsakligen tekniska till sin natur. Det betonas att bolagen ska verka på marknadsvillkor och avhålla sig från särskilda förpliktelser. Befogenhetsfrågorna understryks i början av beslutet:

”Principbeslutet riktas till de myndigheter som svarar för ägarpolitiken, inte till bolagen, detta för att det i alla situationer ska vara klart att det ägarpolitiska beslutsfattandet ankommer på myndigheterna och det beslutsfattande som gäller affärsverksamheten på bolagens egna organ.”

Bolagen kan inte ha särskilda förpliktelser på andra grunder än enligt på förhand givna offentliga avgöranden som innebär kostnadsansvar för staten:

”Bolag som är verksamma på marknadsvillkor följer alltid normala mål i fråga om lönsamhet och konkurrenskraft. Om det för ett statsbolag som verkar på marknadsvillkor ställs andra mål som anknyter till bl.a. industri-, regional- och sysselsättningspolitiken eller miljöskyddet, skall antingen de andra ägarna ha godkänt detta eller alternativt skall de extra kostnader som bolaget orsakas ersättas utgående från beslut som fattats på förhand, på ett sådant sätt att det inte är i strid med de förpliktelser som Finlands EU-medlemskap medför.”

Det finns inga sådana mål, avtal eller beslut.

Principbeslutet betonar i likhet med de tidigare principbesluten bolagsstyrelsen roll som beslutsfattare men har en öppnare inställning till principen om jämlikhet mellan ägarna och iakttagandet av den:

”I ägarstyrningen av de bolag som är verksamma på marknadsvillkor är principen att det skall råda ömsesidig jämlikhet mellan ägarna. Staten varken förutsätter särbehandling eller tar sig några friheter, och blandar sig inte heller i styrelsens och den operativa ledningens beslutsfattande. Ägarstyrningen grundar sig på självständig ägarstrategisk bevakning och beredning utgående från vilken staten vid behov tar ställning till strategiska och ekonomiska frågor som gäller företaget. Företagets styrelse och operativa ledning försäkras sig på förhand om hur de betydande ägarna förhåller sig till saken åtminstone när de åtgärder som planerats i företaget förutsätter att bolagets aktier används som betalningsmedel eller något annat sådant företagsarrangemang, om vilket beslut fattas vid bolagsstämman. I praktiken förs det också diskussioner med betydande ägare om centrala frågor som gäller affärsverksamhetsstrategin och om strukturarrangemang, även om det är bolagets styrelse som innehar beslutanderätten. Statens representanter diskuterar då med företagsledningen och ordföranden för bolagets styrelse, i likhet med andra betydande ägare i motsvarande situationer.”

Början av detta avsnitt motsvarar den i principbeslutet 1994 ingående försäkran om att staten respekterar den bolagsrättsliga befogenhetsfördelningen mellan ägaren och styrelsen och att de affärsmässiga besluten fattas av bolagets styrelse. Principbeslutets avsnitt om kontakterna är mera detaljerat än tidigare eftersom det har skrivits med beaktande av värdepappersmarknadslagets insiderbestämmelser och motiveringarna till dem. Staten kan aldrig bestämma när förhandsdiskussioner behövs utan sådana beslut fattas i bolagen. Normala beslut om verksamheten förutsätter inte ägarens medverkan och i börsbolag inhämtas inte heller ägarnas godkännande t.ex. när det gäller att avsluta verksamheter eller planera effektivisering av funktioner, trots att sådana åtgärder kan leda till betydande personalomställningar.

Också befogenhetsfrågor aktualiseras naturligtvis vid förändringar i verksamhetens omfattning och i principbeslutet konstateras:

”Det är sedvanlig affärsverksamhet att bolag växer genom företagsförvärv och genom att dotterbolag grundas, och beslut om detta fattas av bolagens förvaltningsorgan och ledning. Förvaltningsorganen och ledningen fattar på samma sätt beslut om försäljning eller avveckling av affärsinriktningar som ingår i den normala affärsverksamheten”.

Kontakterna mellan ledningen och ägarna är beroende av ägarstrukturerna och i praktiken framförallt av om det är fråga om ett börsnoterat bolag. I börsbolag begränsas informationen till ägarna alltid av värdepappersmarknadslagstiftningen samt i synnerhet av bestämmelserna om informationsskyldighet och insiderinformation.

När det gäller personalfrågor betonar principbeslutet liksom 2004 års principbeslut och med nästan identisk ordalydelse betydelsen av ansvarsfull verksamhet samt att det är bolagens styrelser och ledning som ansvarar för besluten. Också konstaterandet att kontakterna mellan ägaren och företaget i helt statsägda bolag bör skötas så att ägaren på förhand får kännedom om åtgärder som påverkar personalens ställning motsvarar det föregående principbeslutet.

6.5 Sammanfattning och slutsatser

Såsom principbesluten visar har statens ägarpolitik inte undergått några betydande förändringar efter att riktlinjerna fastställdes 1994. De centrala principerna är fortfarande

desamma även om principbeslutens skrivsätt har förnyats. Börsbolagens alltmer framträdande betydelse och framförallt utvecklingen av värdepappersmarknadslagstiftningen har aktualiserat frågor om ägarens roll och de begränsningar i informationen till ägarna som gäller i börsbolag.

Redan enligt 1994 års principbeslut var det klart att det är bolagsstyrelsen som är behörig att besluta om affärsverksamheten. Principbesluten 1994 och 1999 förutsatte att ägarna informeras om betydande beslut som berör personalen, men endast i bolag där staten har bestämmande inflytande. I principbeslutet 2004 ingår inget sådant avsnitt eftersom det konstaterats vara lagstridigt i fråga om börsbolag. I onoterade bolag ansågs principen vara problematisk med tanke på jämlikheten mellan aktieägarna. Informationsskyldigheten kom sålunda att gälla endast helt statsägda bolag.

Vikten av att göra skillnad mellan mellan reglering och ägarstyrning konstaterades uttryckligen i 2004 års principbeslut och statsminister Vanhanens första regering beslöt sålunda koncentrera ägarstyrningen. Den nuvarande regeringen har i detta avseende i praktiken fortsatt en ägarpolitik som är identisk med föregångarnas. Statens ägarstyrning som genom den föregående regeringens beslut förlades till statsrådets kansli är en expertfunktion som sköts enligt ekonomiska principer och hålls åtskild från statens regleringsuppgifter. Ägarstyrningen och innehavet i bolag som är verksamma på marknadsvillkor utnyttjas inte heller som region- eller sysselsättningspolitiska instrument. De behöriga statsmyndigheterna svarar för dessa från statens synpunkt centrala intressen inom ramen för sin budgetfinansiering och de kostnader som detta föranleder kan varken läggas på bolagen eller på bolagens övriga ägare.

Staten är enligt de ovan beskrivna principerna en aktiv och ansvarsfull ägare både i onoterade bolag och i börsbolag, i den utsträckning som ägarandelen och rösträtten i respektive bolag medger. Ägarens handlingsmöjligheter är emellertid beroende av lagstiftningen om värdepappersmarknaden och av insiderbestämmelserna. Utgångspunkten när det gäller samtliga bolag är att styrelsen och den operativa ledningen svarar för verksamheten och besluten om den. Ägaren utövar sin makt genom att utse och vid behov byta ut styrelsen, genom att ta ställning till ökning av aktiekapitalet, till omstruktureringar och andra frågor som är relevanta för kapitalet samt till strategin. Dessutom får ägaren information och ger uttryck för sina åsikter genom sådana inofficiella kanaler som står till en storägars förfogande. I börsbolag finns emellertid ingen sådan påverkanskanal för ärenden som uteslutande hör till styrelsen behörighet.

Som ett element i utvecklingen av ägarförvaltningen har staten i sin ägarstyrning lagt vikt vid främjandet av god och ansvarsfull förvaltningssed i bolagen. Målsättningar som har en central betydelse från denna synpunkt är att öka bolagens information om sin verksamhet, effektivisera bolagens styrelsearbete och förstärka styrelsernas ställning samt att utveckla bolagens premieringssystem. Samtidigt har den statliga ägarens roll och formerna för deltagandet i beslutsfattandet utformats så att de är så öppna och förutsägbara från marknadens synpunkt som möjligt. Genom detta långsiktiga och målmedvetna utvecklingsarbete har finska staten blivit en trovärdig marknadsaktör vars verksamhet och roll i genomsnitt väcker klart färre misstankar och kritiska frågor än statligt ägarskap i vissa andra länder. Det är emellertid mycket lättare att förlora än att vinna trovärdighet: ett enda misstag kan fördärva femton år av systematiskt uppbyggnadsarbete.

7 Lagstiftning om statens ägarstyrning och ägarpolitik

Statens verksamhet som ägare baserar sig på lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (L 1368/2007, ”ägarstyrningslagen”), som trädde i kraft vid ingången av år 2008. Till slutet av år 2007 iakttogs den år 1991 stiftade lagen om utövande av statens delägarrätt i vissa aktiebolag som bedriver ekonomisk verksamhet (L 740/1991, ”statsbolagslagen”). Den centrala skillnaden mellan dessa finns i bestämmelserna om behörighet och i normeringen av de arrangemang som gäller statens bolagsinnehav. Den nya lagen innebar inga ändringar i statens ägarstyrning eller i verksamhetsprinciperna.

Statens ägarpolitik samt de normer och beslut som sammanhänger med den gäller alltså i princip i lika hög grad både börsbolag och onoterade bolag. Även om ägarpolitiken är enhetlig finns det betydande skillnader i skötseln av den praktiska ägarkontrollen mellan börsnoterade och onoterade bolag. Detta beror på att man i samband med ägarstyrningen måste beakta den offentlighet som sammanhänger med börsbolagen samt värdepappersmarknadslagstiftningen med sina tillämpningsanvisningar och det stora antalet ägare.

Bolagen skiljer sig från varandra också i det avseendet att vissa bolagen utför specialuppgifter inom statsförvaltningen och därför inte nödvändigtvis strävar efter att maximera sitt ekonomiska resultat utan efter att sköta sina uppgifter så bra och effektivt som möjligt. Huvuddelen av bolagen agerar dock på marknadsvillkor och strävar efter ett affärsekonomiskt resultat. Samtliga börsbolag är i alla avseenden verksamma på marknadsvillkor och varken i reglering av dem eller i principerna för ägarstyrningen har det sålunda någon betydelse om staten är majoritets- eller minoritetsdelägare i ett börsbolag.

Ägarstyrningslagen är inte en s.k. speciallag i förhållande till aktiebolagslagen och värdepappersmarknadslagen och den innehåller sålunda inte bestämmelser som avviker från dem. Också regeringens proposition är så formulerad att den beaktar den lagstiftning som gällde i Finland när propositionen skrevs.

7.1 De centrala bestämmelserna i 2007 års ägarstyrningslag

Det centrala syftet med totalrevideringen var att förtydliga behörighetsförhållandena mellan olika statliga aktörer och att modernisera lagen så att den i tekniskt hänseende motsvarar bl.a. aktiebolagslagen och värdepappersmarknadslagen.

Enligt den nya lagen är det riksdagen som beslutar i vilka bolag staten får avstå från att vara ensam ägare eller från sitt bestämmande inflytande. Liksom tidigare är riksdagen sålunda högsta beslutsfattare när det gäller att fastställa gränserna för statens innehav i statsbolagen. I enlighet med den nya lagens systematik har gränserna för ägandet i vissa bolag förändrats eftersom riksdagsfullmakter behövs i endast två situationer och innehavsgränserna har anpassats till dem. I det sammanhanget fattades inga beslut om avstående från eller minskning av ägandet.

De viktigaste utgångspunkterna för den nya lagen är:

- Reformen understryker riksdagens roll vid beslutsfattandet om ägandet i bolag med specialuppgifter och om ägandet i för staten strategiskt viktiga bolag som är verksamma på marknadsvillkor. Samtidigt ökar reformen statsrådets befogenheter när det gäller bolag som inte representerar strategiska statliga intressen.
- Riksdagens fullmakter begränsas till beslut som gäller avstående från att vara enda ägaren och avstående från absolut majoritet (med grundlagens 92 § som utgångspunkt). Reformen innebär att kravet på riksdagsfullmakt har slopats eller sänkts i fråga om nio bolag – varav tre börsbolag – medan fullmaktskravet har höjdes i fråga om femton bolag.

- I lagen definieras olika situationer där avstående kommer i fråga på motsvarande sätt som i aktiebolagslagen och värdepappersmarknadslagen. De föreslagna bestämmelserna är metodneutrala, vilket innebär att arrangemangens slutresultat, inte det tekniska genomförandet, är avgörande i alla situationer.

- I lagen och dess motivering definieras kriterierna för fastställande av försäljningspriset på ett sätt som motsvarar värderingspraxis vid företagsköp och beaktar den praxis som ska iaktas i samband med betydande aktieförsäljningar.

- Terminologin har moderniserats och bestämmelserna om behörighets- och uppgiftsfördelningen mellan statsrådet och ministerierna har utformats så att de är konsekventa och heltäckande.

Liksom den tidigare s.k. statsbolagslagen gäller den nya ägarstyrningslagen endast bolag som är direkt statsägda. Lagen bygger på att de rättigheter utnyttjas i koncerners moderbolag som enligt aktiebolagslagen tillkommer ägaren. Lagen gäller sålunda inte statliga affärsverks dotterbolag där ägarmakten i enlighet med affärsverkslagen utövas av affärsverkets styrelse och inte heller sådana dotterbolag till företag i koncernform vilkas ägarmakt i enlighet med aktiebolagslagen utövas av moderbolagets förvaltningsorgan.

I 1 § föreskrivs om lagens tillämpningsområde. Lagen tillämpas på beslutsfattande som gäller statens bolagsinnehav och på statens ägarstyrning i bolag med statlig majoritet och i statens intressebolag. Lagen riktar sig sålunda till ägaren och gäller inte i något avseende bolag. Den har inte heller betydelse för bolagets beslutsfattande.

I 2 § definieras lagens begrepp, bl.a. vad som avses med beslut om statens bolagsinnehav och vad som avses med statens ägarstyrning. Med ägarstyrning avses enligt lagen ”utövande av statens rösträtt vid bolagsstämmor samt andra åtgärder genom vilka staten som aktieägare medverkar i bolagens förvaltning och påverkar deras verksamhetsprinciper”.

I motiveringen till bestämmelsen konstateras att ”i praktiken reder bolagets styrelse och operativa ledning på förhand ut hur de större ägarna förhåller sig till investeringar och andra motsvarande projekt som är betydande för bolaget” och att i sådana situationer är ”inofficiella kontakter med anknytning till dessa situationer och användning av inflytelse som baserar sig på ägande en betydande del av ägarstyrningen och det aktiva ägarskapet”.

I börsbolag är det alltid styrelsen eller verkställande direktören som bestämmer vilka frågor som diskuteras med ägarna och när detta görs. En ägare kan inte uppställa förpliktelser för ett börsbolag. Investeringar och betydande strategiförändringar diskuteras med ägarna av den anledningen att sådana åtgärder i ett senare skede förutsätter ägarnas medverkan. Däremot informeras ägarna inte på förhand om ärenden som enbart hör till bolagsstyrelsens behörighet. Till denna kategori hör t.ex. ärenden som gäller effektivisering av affärsverksamheten och program för förbättrad lönsamhet, vilka kan ha stor betydelse för personalen.

I 3 - 6 § föreskrivs om de organs behörighet som representerar staten som ägare. Det är ministeriet som svarar för ägarstyrningen, dvs. statsrådets kansli som utövar statens rättigheter som aktieägare och svarar för ägarstyrningen i övrigt.

7 - 8 § gäller överlåtelse av aktier som tillhör staten och fastställande av gängse värde.

I 9 § föreskrivs om bemyndigande att utfärda förordning. Enligt förordningen finns det fyra bolag som är statliga intressebolag där statens andel av ägandet och röstetalet understiger 10 %. I augusti 2008 var dessa bolag Arek Oy och FCG Finnish Consulting Group Oy.

7.2 Erfarenheter av ägarstyrningslagens tillämpning

Medan den nya lagen varit i kraft har det inte ännu förekommit sådana ägar- eller strukturarrangemang där reformen skulle haft betydelse. De nya procedurbestämmelserna har tillämpats vid utnämning av representanter till bolagsstämmor och godkännande av emissionsfullmakter som lett till förändringar i innehav.

- Alla statliga representanter i bolagsstämmor har kunnat utnämnas genom de för ägarstyrningen ansvariga ministrarnas eller deras ställföreträdarens beslut och någon statsrådsbehandling har inte längre behövts.
- Godkännandet av en emissionsfullmakt (Sponda Oyj) har tagits upp för godkännande i statsrådet eftersom utnyttjandet av den fullmakt som givits bolagets styrelse skulle leda till att staten inte längre hade kvalificerad minoritet.

7.3 Aktiebolagslagen och behörigheten enligt den

Den gällande aktiebolagslagen trädde i kraft 1.9.2006. I lagens 1 kap. konstateras de allmänna principerna för aktiebolagsrätten. Till principerna hör bl.a. att verksamheten kan avkasta vinst om inte annat föreskrivs i bolagsordningen, aktieägarnas jämlikhet samt att bolagets ledning ska främja bolagets intressen.

I aktiebolagslagens 5 kap. 1 § föreskrivs att aktieägarna utövar sin beslutanderätt på bolagsstämman. I kapitlets 2 § föreskrivs att bolagsstämman beslutar endast om ärenden som enligt aktiebolagslagen hör till den. Bolagsstämman har sålunda inte rätt att besluta om ärenden som hör till verkställande direktörens och styrelsens allmänna behörighet och aktieägarna har rätt att få endast sådana ärenden upptagna till behandling på bolagsstämman som enligt aktiebolagslagen hör till bolagsstämman. Bolagsstämman kan sålunda inte ändra eller upphäva beslut som har fattats av bolagets styrelse. Aktieägarna har beslutanderätt i ärenden som enligt aktiebolagslagen hör till bolagsstämman.

Beslut om affärsverksamheten hör till styrelsens behörighet i börsbolag. I sådana ärenden inhämtas inte ägarens ställningstagande och bolagsstämman fattar inte beslut om dem. Om ägarna är missnöjda med bolagsstyrelsens verksamhet kan bolagsstämman byta ut styrelsen eller en del av dess medlemmar men den kan inte upphäva en tidigare styrelses beslut eller ge den nya styrelsen bindande direktiv.

Styrelserna i bolag med statlig majoritet och i statliga intressebolag är skyldiga att iakttä aktiebolagslagens bestämmelser. Varken styrelserna eller enskilda styrelsemedlemmar har rätt att åsidosätta ägarnas gemensamma intresse som i samtliga börsbolag uttryckligen är att generera vinst åt aktieägarna. I helt statsägda, onoterade bolag kan man avvika från denna princip eftersom det inte finns några andra ägare. Om bolaget emellertid har ens en enda annan ägare gäller principen utan begränsningar även om denna andra ägare har endast en aktie och hela den övriga aktiestocken ägs av staten.

- Enligt aktiebolagslagens 1 kap. 7 § får bolagsstämman, styrelsen, verkställande direktören eller förvaltningsrådet inte fatta beslut eller företa någon annan åtgärd som är ägnad att ge en aktieägare eller någon annan en otillbörlig fördel till nackdel för bolaget eller någon annan aktieägare. Enligt motiveringen till bestämmelsen är det förbjudet att ge ”en otillbörlig fördel åt en aktieägare eller någon annan, till nackdel för bolaget eller någon annan aktieägare”.

7.4 Värdepappersmarknadslagens insiderbestämmelser

Värdepappersmarknadslagen och de till den anslutna bestämmelserna i strafflagens 51 kap. förbjuder yppande av insiderinformation och definierar utnyttjande av insiderinformation som ett brott.

Värdepappersmarknadslagens 5 kap. reviderades år 2005 så att i lagen togs in en ny bestämmelse om förbud mot röjande av insiderinformation. Enligt motivering till bestämmelsen är det uttryckliga syftet att begränsa förhandsinformationen till ägarna om bolagsstyrelsens verksamhet och beslut:

”I 2 mom. föreskrivs om röjande av insiderinformation, som är ett nytt tillvägagångssätt jämfört med den nuvarande strafflagen. Enligt momentet får insiderinformation inte röjas för någon annan, om det inte sker som ett normalt led i fullgörande av arbete, yrke eller åligganden för den person som röjer informationen. Om den som röjer insiderinformationen är en emittent eller någon som handlar för emittentens räkning eller på emittentens vägnar, skall informationen dock i regel offentliggöras omedelbart. Informationen skall emellertid inte offentliggöras om den person som erhållit informationen är skyldig att hemlighålla den. Syftet med bestämmelsen är att förebygga risken för att insiderinformation eventuellt utnyttjas. Det kan anses motiverat att insiderinformation får röjas som ett normalt led i fullgörande av arbete, yrke eller åligganden, eftersom det i vissa situationer måste tillåtas att ett bolag eller dess företrädare röjer insiderinformation som gäller bolagets verksamhet även för utomstående. Det måste dock finnas en med tanke på bolagets verksamhet godtagbar orsak till att informationen röjs, och den som tar emot informationen skall vara medveten om att informationen är konfidentiell. Tystnadsplikt enligt bestämmelsen kan basera sig t.ex. på avtalsförhandlingar som bolaget för och i samband med vilka bolagets företrädare blir tvungna att ge information om bolaget som skall betraktas som insiderinformation till den andra avtalsparten. Tystnadsplikt som föreskrivits i samband med dessa avtalsförhandlingar undanröjer då bolagets skyldighet att offentliggöra informationen även för marknaden.

Förbudet skärper i praktiken skyldigheten för en person som valts in i bolagsstyrelsen på initiativ av en betydande aktieägare att inte berätta sådant som hör till bolagets insiderinformation för en sådan aktieägare. Strafflagens nuvarande bestämmelse kan inte i sig anses hindra en styrelsemedlem i bolaget från att berätta insiderinformation för det bolag på vars initiativ han har valts in i bolagsstyrelsen, om informationen i fråga inte utnyttjas på det sätt som förutsätts i bestämmelsen om missbruk av insiderinformation. Förbudet gäller dock inte företag som hör till samma koncern eftersom röjande av information kan avses att ske som ett led i fullgörande av personens åligganden.”

Förbudet mot röjande av insiderinformation innebär i praktiken ett förbud mot att överhuvudtaget på förhand diskutera med ägarna om det inte är fråga om ett ärende som förutsätter ägarnas medverkan eller om inte röjandet kan anses ha samband med skötseln av den persons uppgifter som röjer informationen. Denna lagändring och i synnerhet den ovan citerade motiveringstexten har i praktiken begränsat kontakterna mellan bolaget och den statliga ägaren. Såsom framgår av motiveringen till ägarstyrningslagen är utgångspunkten för ägarstyrningen ägarens vilja att hålla aktiv kontakt med bolagsledningen och hålla sig informerad. I börsbolag är det emellertid alltid bolagets representanter som fattar beslut om vilka ärenden som kan diskuteras.

8 Premieringssystemen

8.1 Målsättningar och principiella riktlinjer

I ägarstyrningen ingår att sporra bolagsledningen och personalen. Av denna anledning har den statliga ägaren i början av varje regeringsperiod fastställt de allmänna målen och principerna för utveckling och tillämpning av incitamentsystemen.

I det principbeslut som statsminister Vanhanens andra regering fattade om statens ägarpolitik understryks att en viktig utgångspunkt för ägarstyrningen är att trygga konkurrenskraften till den del som den kan påverkas genom ägarens åtgärder:

”Detta gäller också löner och premieringssystem. Överstora förmåner är inte godtagbara men staten bör stöda arrangemang genom vilka bolagen garanteras möjligheter att konkurrera om kunniga och engagerade ledare och annan personal. Premieringssystemet för ledningen bör härvid beakta de mål som föranleds av långsiktigheten i statens innehav samt tillräckligt långa personliga engagemangsperioder för att dessa mål skall kunna realiseras. Premieringen bör beakta motivationen hos hela personalen och den genomförs antingen via personalfonder eller på annat sätt.”

Viktiga utgångspunkter för löne- och premieringssystemen är att de är

- konkurrenskraftiga,
- sporrande,
- långsiktiga,
- skäliga och rättvisa, samt
- engagerande.

Den totalkompensation som ska avtalas i samband med lönen består av många olika poster. Dessa är:

- fast lön,
- naturaförmåner (bostads-, bil-, måltids- och hälsovårdsförmåner, pensionsavtal o.dyl.),
- resultatpremier (årsbonus), samt
- aktiebaserade premier.

Av dessa poster är en fast lön och naturaförmåner viktiga faktorer i samband med rekrytering, men som styrinstrument för verksamheten är de inte effektiva. Resultatpremier och aktiebaserade premier kan däremot ha en avsevärd styreffekt på verksamheten, förutsatt att de mål som på förhand ställs upp som villkor är klara och realistiska.

8.2 Utveckling av premieringsprinciperna

Handels- och industriministeriet (HIM) som tidigare, ända till slutet av april 2007 ansvarade för statens allmänna ägarpolitik började under den första hälften av 1990-talet systematiskt uppmärksamma de statsägda bolagens högsta lednings löner. HIM fastställde 1990 för första gången principer som det var ändamålsenligt att iaktta i sådana fall då resultatlön tillämpades på den högsta ledningen i statsägda bolag. Under den senare hälften av 1990-talet började ministeriet årligen följa löneutvecklingen för de statsägda bolagens högsta ledning i förhållande till den finländska företagssektorn i övrigt.

Under årens lopp har regeringarna dragit upp riktlinjerna och styrt premieringen av de statsägda bolagens högsta ledning genom statsrådets principbeslut, finanspolitiska ministerutskottets ställningstaganden eller på andra sätt, på följande sätt:

I ett brev som HIM år 1990 sände till bolagen med statlig majoritet definierades principerna för betalning av resultatlön till statsbolagens högsta ledning. I det skedet var det inte ännu tillåtet att tillämpa aktierelaterade incitamentsystem i dessa bolag.

År 1994 sände HIM till bolagen med statlig majoritet ett rekommendationsbrev där aktierelaterade incitamentsystem för första gången godkändes för den högsta ledningen i börsbolag. Då godkändes principen att statsägda börsbolag skulle ges en konkurrenskraftig ställning i förhållande till andra börsbolag, både i fråga om ledningsresurser och i förhållande till utländska investerare. I brevet rekommenderades att de statsägda börsbolagen skulle ta i bruk optionslånesystemet som redan i stor utsträckning införts i privata börsbolag. Samtidigt konstaterades i rekommendationsbrevet att den högsta ledningen på kort sikt kunde premieras med högst 30 % av årslönen som bonus och med högst 20 % av årslönen om bolaget infört optionssystem.

I mars 1998 godkände regeringens finanspolitiska ministerutskott ett ställningstagande där det rekommenderades att i statsägda börsbolag skulle tas i bruk en resultatbaserad jämförande optionsmodell (den s.k. TVO-modellen) som aktierelaterat incitamentsystem för den högsta ledningen i statsägda börsbolag, i stället för den tidigare rekommenderade traditionella optionsmodellen. Det var fråga om en s.k. indexerad optionsmodell, vilket innebär att intjänandeperioden är minst tre år och att bolagets utveckling jämförs med konkurrenter inom samma bransch.

I september 1999 konstaterade regeringen i statsrådets principbeslut att i de statsägda bolagen enligt bolagens prövning från fall till fall tillämpas engagemangs- och incitamentsystem och att dessa system ska sporra bolagsledningen att vidta effektiva åtgärder för att förbättra bolagets resultat och utdelningsförmåga samt aktiernas värde. Vidare betonades det i principbeslutet att det när nya incitamentsystem för ledningen tas i bruk är skäl att samtidigt utveckla och tillämpa också incitament som motiverar hela personalen.

I januari 2000 godkände regeringens finanspolitiska ministerutskott ett ställningstagande där det förutsattes att lönevillkoren (grundlön + naturaförmåner) för de statsägda bolagens högsta ledning ska vara konkurrenskraftiga och rekommenderades samtidigt de aktierelaterade incitamentsystemen för den högsta ledningen utvecklas i en riktning som leder bort från den traditionella schematiska optionsmodellen, vilket innebär att man enligt prövning vid behov kan övergå till en resultatbaserad jämförande optionsmodell (TVO-modellen) eller ännu hellre till en modell med aktiepremier (den s.k. ROP-modellen). I ställningstagandet konstaterades vidare att den högsta ledningen kan premieras med högst 40 % av årslönen och att i den högsta ledningens anställningsavtal inte kan tas in villkor som ger rätt till pension före fyllda 60 år.

I statsrådets principbeslut från februari 2004 konstateras att den centrala principen för ägarstyrningen är att bolagens konkurrenskraft ska tryggas till den del som denna kan påverkas med ägaråtgärder. Detta gäller också lönerna och premieringssystemen. Premieringssystemen för ledningen bör beakta de mål som föranleds av långsiktigheten i statens innehav samt tillräckligt långa personliga engagemangsperioder för att dessa mål ska kunna realiseras. Dessutom understryks i beslutet att premieringen bör beakta motivationen hos hela personalen och att den kan genomföras antingen via personalfonder eller på annat sätt. I bolag som sköter statens specialuppgifter bör incitamenten planeras så att de beaktar betydelsen av både de mål som hänför sig till specialuppgiften och de ekonomiska målen i bolaget i fråga.

I finanspolitiska ministerutskottets ställningstagande som godkändes samtidigt understryks att företagsledningens och nyckelpersonernas grundlönenivå ska dimensioneras så att den är skälig och så att lönen betraktas som en helhet. De olika löneelementen är grundlön, naturaförmåner, resultatlönesystem, aktiepremier och incitamentsystem samt övriga i anställningsavtal intagna individuella villkor, t.ex. gällande pensionsålder och pensionsnivå. Enligt ställningstagandet ska tilläggsarvodena och incitamentsystemen vara resultatbaserade. I ställningstagandet preciseras, liksom i det tidigare ställningstagandet, att den högsta ledningen kan premieras med högst 40 % av årslönen och att pensionsåldern för den högsta ledningen är minst 60 år. Vidare konstateras i ställningstagandet att ledningens och nyckelpersonernas incitament och engagemang i första hand ska baseras på aktieinnehav och endast i andra hand på optionssystem, dock inte på traditionella schematiska optionssystem. Incitamentsystemen ska alltid kopplas till överlåtelsebegränsningar som säkerställer att aktiemottagarna engagerar sig i bolaget och att ägarvärdet ökar. Om optionssystem i undantagsfall används ska en del av optionerna användas för teckning av bolagets aktier. I

allmänhet kan ett aktieinnehav motsvarande ca ett halvt års lön anses vara en motiverad målsättning.

I maj 2006, efter att optionssystemet för Fortums ledning diskuterats i riksdagen, preciserade regeringens finanspolitiska ministerutskott motsvarande ställningstagande som godkänts år 2004 så att alla optionstyper inte längre fick användas, så att för ledningens aktiepremier fastställdes en övre gräns motsvarande förmånstagarens årslön, så att aktierna borde ägas i minst två år samt så att bolagsstyrelsens ansvar för premieringssystemet och dess skälighet underströks.

Den nuvarande regeringens finanspolitiska ministerutskotts ställningstagande till premieringssystemet godkändes i juni 2007. I ställningstaganden understryks, liksom i den föregående regeringens riktlinjer, grundlönenivåns skälighet och den helhet som lönevillkoren utgör samt utesluts möjligheten att använda optioner för aktiebaserad premiering. Som övre gräns för det aktiebaserade premieringssystemet fastställdes mottagarens årslön vid den tidpunkt då premier betalas ut och som övre gräns för mottagarens årsbonus 40 % av årslönen. I ställningstagandet förutsätts att premiarmottagarna förbinder sig för minst två år, understryks bolagsstyrelsens ansvar för att premierna hålls på en skälig nivå och understryks hela personalen bör ha en rättvis möjlighet att dra nytta av företagets framgång genom resultatpremier och via personalfonder. Dessutom understryks att premieringen ska vara transparent och att centrala uppgifter ska offentliggöras.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att premieringssystemet har ansetts och fortfarande anses vara viktigt för att de statsägda bolagen ska klara sig i konkurrensen och kunna rekrytera personal i ledande ställning och andra personalresurser. Målet är att på lång sikt skapa incitament för åtgärder som ligger i ägarens intresse, dvs. att förbättra bolagens resultat och utdelningsförmåga och på lång sikt ägarvärdet.

Under årens lopp och i takt med växande erfarenheter har riktlinjerna och anvisningarna preciserats. Samtidigt har betoningarna i någon mån förändrats. Medan man tidigare främst underströk vikten av konkurrenskraftiga löner i förhållande till den övriga företagssektorn har man under de senaste åren lagt allt större vikt vid skälighet och engagemang. Orsaken till denna utveckling är bl.a. att vissa statsägda bolags framgångar i vissa fall har resulterat i premier som har ansetts vara oskäligt stora.

8.3 De nuvarande premieringssystemen

Tio av de elva statsägda börsbolagen använder för närvarande aktiebaserade premieringssystem som incitament för den högsta ledningen och nyckelpersoner. Det enda undantaget är TeliaSonera AB som varken har något aktiebaserat premiesystem eller motsvarande annat system. Stora Enso Oyj har utöver ett aktiebaserat premieringssystem också syntetiska optionssystem som tidigare godkänts av bolagets styrelse. Andra optionssystem används inte längre, även om teckningstiden för Fortum Abp:s optionsprogram 2002 som började i oktober 2005 upphör först i maj 2009. Tidigare har optionssystem varit i användning också i Kemira Oyj, Metso Abp och Outokumpu Oyj.

De nuvarande aktiebaserade premieringssystemens intjänandeperiod är treårig. För denna period har varje bolags styrelse allokerat det sammanlagda antalet aktier så att de delas ut till ledningen och nyckelpersonerna beroende på hur styrelsens på förhand uppställda mål nås. Allmän praxis är att det antal aktier som allokerats över den treåriga intjänandeperioden ytterligare delas upp mellan intjänandeperiodens år. Vilket antal aktier som tilldelas de personer som omfattas av incitamentprogrammet beror i sista hand på i vilken utsträckning målsättningarna uppnåtts. Ca 60 % av premien betalas i pengar som används för att täcka inkomstskatten, medan återstående ca 40 % ges i aktier. Mottagarna måste behålla aktierna i

minst två år. De aktier som överläts inom ramen för programmet är bolagets egna aktier som bolaget köpt på marknaden med fullmakt av bolagsstämman. Premieringssystemet har sålunda ingen negativ inverkan i form av en s.k. utspädningseffekt på aktiekapitalet.

Beroende på bolaget omfattar det aktiebaserade premieringssystemet några tiotal eller upp till ca tvåhundra ledande personer och nyckelpersoner. Fortums system omfattar ca 150 och Stora Enso ca 200 personer.

Också ett antal onoterade bolag som är verksamma på marknadsvillkor har långsiktiga incitamentprogram. Bolagen är Altia Abp, Itella Oyj, Kemijoki Oy, Patria Abp, Raskone Oy, Vapo Oy och VR-Group Ab. Dessa bolag ger inte aktiebaserade premier utan i stället penningpremier om bolaget uppnår sina mål, t.ex. EVA-målet under en minst tre års intjänandeperiod. Det är i allmänhet bolagets högsta ledning som omfattas av långsiktiga incitamentprogram.

I stort sett alla statsägda bolag som är verksamma på marknadsvillkor har både ett årligt resultatpremiesystem för ledningen och nyckelpersoner och ett särskilt resultatpremiesystem, ett s.k. årsbonussystem för hela personalen. Sju av bolagen har personalfonder.

8.4 Erfarenheter av premieringssystemen

Statsrådets kansli publicerade 2007 en utredning⁶ som år 2006 på initiativ av HIM genomfördes av Helsingfors handelshögskola. Utredningen och den årliga löneanalysen visar att den högsta ledningens grundlöner och naturaförmåner i de statsägda bolagen i allmänhet har hållit sig på en konkurrenskraftig nivå i jämförelse med finländska bolag i samma storleksklass.

De verkställande direktörernas naturaförmåner, exempelvis bil-, telefon- och bostadsförmåner utgör för närvarande i genomsnitt 3 - 6 % av grundlönen. Vanligast är bil- och telefonförmåner, medan bostadsförmåner numera förekommer rätt sällan. Naturaförmånerna är i ungefär samma storleksklass också för andra ledande personer.

Frivilliga pensionspremier som företag betalar utgör en post som numera kan ha en mycket stor betydelse för den högsta ledningens löner. Medan premierna för verkställande direktörens tilläggs pension i början av detta decennium utgjorde i medeltal ca en fjärdedel av den fasta årslönen, överstiger premierna numera i genomsnitt klart den fasta årslönen. Någon motsvarande allmän utveckling kan inte konstateras i fråga om andra som hör till ledningsgruppen.

Betydelsen av årliga resultatpremier i pengar har under detta decennium ökat när det gäller de statsägda bolagens löner: medan premiernas andel av den fasta lönen i början av decenniet utgjorde i genomsnitt 15 % för de verkställande direktörerna och den övriga ledningsgruppen, utgör motsvarande andel för närvarande 30 - 40 % för de verkställande direktörerna och 15 - 30 % för andra som hör till ledningsgruppen. Under de senaste åren har de verkställande direktörernas och ledningsgruppens faktiska resultatpremier i genomsnitt uppgått till över 60 % av maximiresultatpremierna.

I början av detta decennium utgjorde premierna inom ramen för de aktiebaserade systemen i genomsnitt ca 30 % av verkställande direktörens fasta lön. Under de senaste åren har premien i genomsnitt varit mångdubbelt större än den verkställande direktörens fasta lön. Orsaken till denna exceptionella utveckling har varit två bolag: Fortum och Rautaruukki. Det först

---

⁶ Seppo Ikäheimo, Hanna Kontu, Leena Kostander, Risto Tainio, Antti Uusitalo: Ylimmän johdon palkitsemisjärjestelmien toimivuus valtionoyhtiöissä ja osakkuusyhtiöissä (Belöningsystemen för den högsta ledningen i statsbolag och intressebolag), Helsingfors 2007.

nämnda bolagets optionssystem och det andra bolagets aktiebaserade premieringssystem ökade exceptionellt mycket i värde till följd av att aktiekursen steg kraftigt.

Fortums optionssystem har inte haft någon begränsningsmekanism. En sådan mekanism är visserligen kopplad till Rautaruukkis aktiebaserade premieringssystem, men vid fel tidpunkt. Den har använts i början av intjänandeperioden då antalet tilldelade aktier har begränsats i förhållande till mottagarens årslön. Detta har inneburit att kursuppgången under intjänandeperioden fullt ut har gynnat mottagaren eftersom det vid utbetalningstidpunkten, dvs. efter intjänandeperioden inte längre varit möjligt att jämka premien till en godtagbar nivå. Enligt de numera justerade anvisningarna ska begränsningsmekanismen uttryckligen användas i samband med utbetalningen, dvs. efter intjänandeperioden. I de övriga bolagen har de utbetalda premierna varit skäliga i förhållande till marknadens allmänna nivå.

Den genomsnittliga utvecklingen när det gäller ledningsgruppernas övriga medlemmar har till följd av de ovan nämnda bolagen också varit kraftig: aktiepremierna ökade 2005 i genomsnitt från ca 35 % till 130 % i förhållande till de fasta lönerna.

Avdelningen för ägarstyrning har huvudsakligen fått positiv feedback från marknaden om de klara och transparenta premieringsprinciperna. Vissa institutionella investerare på värdepappersmarknaden har å andra sidan kritiserat principerna för att vara alltför strikta. I enskilda fall är det bolagsstyrelsen som svarar för premieringssystemen. Styrelsen är också behörig att besluta om systemen och den är inte direkt bunden av enskilda aktieägares åsikt.

8.5 Sammanfattning

Under de senaste åren har utvecklingen lett till att andelen sporrande element i totalkompensationen till de statsägda börsbolagens högsta ledning numera utgör ca hälften, medan den i början av decenniet var ca en tredjedel. Den kraftiga ökningen har ett klart samband med utvecklingen av bolagens ägarvärde. Också i den ovan nämnda undersökningen av Helsingfors handelshögskola konstateras det att både resultatbaserade lönesystem och i synnerhet aktiebaserade premieringssystem har positiva effekter på företagens framgångar.

Statsminister Vanhanens andra regering har rekommenderat att de sporrande elementen (årsbonus + aktiepremier) i förhållande till den fasta årslönen vid utbetalningstidpunkten sammanlagt får uppgå till högst 140 %, dvs. nästan 60 % av totalkompensationen. Varje bolag styrelse ansvarar för bedömningen av i vilken utsträckning och på vilket sätt det finns anledning att använda sporrande element i kompensationen till den högsta ledningen och andra nyckelpersoner. Styrelsen ansvarar också för att premierna hålls skäliga samt för att bolagets övriga anställda får en rättvis andel av bolagets framgång.

9 Bolagspresentationer

Bolagen presenteras nedan i ordningsföljden: börsbolag, icke börsnoterade bolag med omsättning på över 25 miljoner euro och mindre onoterade bolag.

9.1 Börsbolag

Finnair Oyj

Finnair är en koncern inom resebranschen som erbjuder reguljärflyg, semesterflyg, resebyråtjänster och frakttjänster i Finland och internationellt. Reguljärflygtrafiken svarar för drygt 70 % av koncernens omsättning. Över hälften av Finnairs intäkter från reguljärtrafiken genereras inom trafiken mellan Europa och Asien. Tack vare sitt hemmaflygfält har Finnair en konkurrensfördel i trafiken på Asien. Helsingfors-Vanda flygstations geografiska läge innebär att Finnair kan erbjuda de snabbaste förbindelserna mellan ett antal europeiska och asiatiska metropoler.

Finnair transporterar årligen närmare 9 miljoner passagerare och ca 100 miljoner kilo gods. Genomsnittsåldern på Finnairs flygplansflotta var ca 6 år i början av 2008. För närvarande gör bolaget stora investeringar i modernisering av flottan.

Till Finnair-koncernen hör researrangören Aurinkomatkat som producerar en tredjedel av de paketresor som finländarna årligen köper. Finnair äger också resebyrån Calypso i St Petersburg samt Estravel i Estland.

Fortum Abp

Fortum är ett av de ledande energiföretagen i Norden och Östersjöområdet. Företagets verksamhet omfattar produktion, försäljning och distribution av el och värme samt drift och underhåll av kraftverk. Fortums elproduktion uppgick år 2007 till 52,2 TWh och värmeproduktionen till 26,1 TWh. Av 2007 års elproduktion var 89 % (84 %) koldioxidfri. Av Fortums elproduktion producerades 51,1 TWh i Norden, vilket utgjorde 13 % av Nordens och 25 % av Finlands hela elförbrukning.

Fortum köpte i Ryssland majoriteten i TGC-10 och målsättningen är att efter ett obligatoriskt inlösningserbjudande äga företaget till 100 %. Investeringens sammanlagda värde stiger till 2,7 miljarder euro om inlösningserbjudandet godkänns i sin helhet. Förvärvet av TGC-10 ökar Fortums elproduktion med 18 TWh, dvs. med över en tredjedel, till 70 TWh. Dessutom kommer Fortums nordiska investeringsprogram att öka produktionskapaciteten med ca 10 TWh, vilket innebär att bolagets kapacitet beräknas uppgå till 82 TWh. Fortums värmeförsäljning fördubblas i och med köpet av TGC-10 till 54 TWh.

Kemira Oyj

Kemiras fyra affärsområden, Kemira Pulp&Paper, Kemira Water, Kemira Specialty och Kemira Coatings erbjuder produkter, tillämpningar och koncept för cellulosa- och pappersindustri, vattenrening, målning och kemiindustri.

Kemiras till omsättningen största bransch var år 2007 Kemira Pulp&Paper, vars andel av hela koncernens omsättning var 37 %. Den näst största branschen var Kemira Water med en andel på 26 %. Kemira Coatings andel av koncernens omsättning var 22 % och Kemira Specialty 15 %.

Åren 2002 - 2006 omorganiserade Kemira sin verksamhet i många avseenden. För närvarande pågår integrationen av förvärvade företag. Bolaget arbetar också med att förbättra sin lönsamhet. Bolaget söker sig till marknader med tillväxtpotential och siktar framförallt på att växa organiskt.

Kemiras ägarstruktur undergick en betydande förändring år 2007 då staten sålde 32,1 % av bolagets aktiestock till en investerargrupp som leds av finländska Oras Invest. Affären ledde till att Oras Invest -gruppen blev Kemiras största ägare.

Metso Abp

Metso är en internationell teknologikoncern som är marknadsledare inom massa- och pappersteknologi, berg- och mineralbearbetningsutrustning samt metallåtervinningsystem. Dessutom betjänar Metso kunder inom energi- och processindustrin med automations- och reglerteknologi.

Metso säljer sina produkter och tjänster i över 100 länder. Metso har egna funktioner i över 50 länder och egen tillverkning i sammanlagt 19 länder i alla världsdelar.

Metso har tre affärsområden: Metso Paper, Metso Minerals och Metso Automation. Paper producerar massa-, pappers- och kraftverksteknologi. Minerals producerar berg- och mineralbearbetningssystem samt metallåtervinningssteknologi. Automation producerar mättnings-, regler- och automationsteknologi. Inom samtliga affärsområden erbjuder bolaget också underhåll och service för produkterna.

Neste Oil Abp

Neste Oil är ett raffinerings- och marknadsföringsbolag som koncentrerar sig på högklassiga bränslen för renare trafik. Bolaget strävar efter tillväxt både inom oljeraffineringen och inom produktion av diesel med toppkvalitet. Neste Oil har oljeraffinaderier i Borgå och Nådendal. Deras sammanlagda raffineringsskapacitet för råolja är ca 260 000 fat per dag. Biodiesel - funktionerna har i Finland koncentrerats till Borgå.

Neste Oil siktar på att bli världsledande på biodiesel genom att bygga en biodieselanläggning i Singapore och genom JV-projektet i Österrrike, men fortsätter samtidigt att investera för att öka de nuvarande raffinaderiernas kapacitet. Bolaget offentliggjorde år 2006 sin strategi som innebär flera miljarder euro i tillväxtinvesteringar. Neste Oil siktar på tillväxt i branscherna Oil Refining och Renewable Fuels. Funktioner som kompletterar strategin är Specialty Products, Oil Retail och Shipping.

Bolaget har meddelat att det hösten 2008 eventuellt beslutar bygga en vätekrackningsanläggning i Nådendal. Investeringen går på ca 600 miljoner euro.

Outokumpu Oyj

Outokumpu är ett internationellt företag som framförallt tillverkar rostfritt stål. Outokumpus mål är att vara ett ledande företag på rostfritt stål. Bolaget har kunder inom flera branscher runtom i världen, t.ex. inom processindustri, verkstadsindustri, byggindustri och hushållsmaskinindustri.

Outokumpu producerade år 2007 sammanlagt 1,4 miljoner ton rostfritt stål. Bolaget verkar i ca 30 länder. De största produktionsanläggningarna finns i Finland, Sverige, Storbritannien, USA och Nederländerna.

Rautaruukki Abp

Rautaruukki levererar metallbaserade komponenter, system och totalkoncept för byggsektorn och verkstadsindustrin. Koncernen har ett brett produkt- och servicesortiment inom metallprodukter. Bolaget har verksamhet i 24 länder.

Rautaruukki har tre kundansvariga divisioner: Ruukki, Construction, Ruukki Engineering och Ruukki Metals. Divisionerna leverera stålprodukter till kundbranscherna, t.ex. byggsektorn,

lyft- och transportmedelsindustrin och energiindustrin. Den fjärde divisionen, Ruukki Production svarar för kostnadseffektiv stålproduktion.

Sampo Abp

Sampokoncernen har ingen snävt avgränsad strategi utan den strävar efter att flexibelt utnyttja möjligheter som öppnar sig på marknaden och skapa ägarvärde t.ex. genom företagsomstruktureringar. I linje med sin strategi sålde Sampokoncernen 2007 sin bankverksamhet och är därefter verksam inom två branscher: skadeförsäkring och livförsäkring.

Koncernens skadeförsäkringsverksamhet bedrivs av If Skadeförsäkring är det ledande skadeförsäkringsbolaget i Norden. Verksamheten omfattar också Baltikum.

Skadeförsäkringskoncernens moderbolag If Skadeförsäkring Holding AB (publ) har sitt säte i Sverige, varifrån If genom sina dotterbolag erbjuder försäkringslösningar och tjänster i Finland, Sverige, Norge, Danmark och de baltiska länderna.

Sampo Liv, som specialiserat sig på livförsäkring har verksamhet i Finland och de baltiska länderna. Till Sampo Liv -koncernen hör Sampo Abp:s helägda moderbolag Sampo Liv med verksamhet i Finland och dess dotterbolag med verksamhet i Baltikum.

En betydande del av de medel som Sampo fick genom försäljningen av bankverksamheten investerades i Nordeaaktier. Koncernens ägarandel i Nordea översteg 10 % i början av 2008. Sampo har fortfarande stora likvida tillgångar.

Sponda Oyj

Sponda Oyj är Finlands ledande fastighetsinvesteringsbolag som äger, hyr ut och utvecklar kontors-, affärs- och logistikfastigheter i Finlands och Rysslands största städer och söker investeringsmöjligheter i de baltiska länderna. År 2006 köpte Sponda av staten hela aktiestocken i fastighetsbolaget Kapiteeli Oy. Genom köpet fördubblades värdet av Spondas investeringsfastigheter och Spondas ställning som en av branschens viktigaste aktörer förstärktes.

Spondas strategi går ut på att söka tillväxt och lönsamhet med kundorienterade verksamhetsmetoder, genom aktiv fastighetsutveckling samt genom utvidgning av fastighetsutvecklings- och investeringsverksamheten i Ryssland och de baltiska länderna. Målet för tillväxten i Ryssland är att före utgången av år 2009 investera 10 - 20 % av bolagets balansomslutning, dvs. 300 - 400 miljoner euro inom området. Målsättningen för fastighetsutvecklingen i hemlandet är att årligen investera 150 miljoner euro.

Stora Enso Oyj

Stora Enso Oyj:s omsättning 2007 var 13,4 miljarder euro. Koncernen har ca 38 000 anställda i över 40 länder i fem världsdelar. Koncernens årliga produktionskapacitet är 13,1 miljoner ton papper och kartong samt 7,5 miljoner kubikmeter sågade träprodukter, varav 3,2 miljoner kubikmeter vidareförädlade produkter.

Stora Ensos aktier är noterade i Helsingfors och Stockholm. Stora Enso säljer huvuddelen av sin produktion till andra företag genom en global marknads- och försäljningsorganisation. Kunderna är företag, tryckerier och grossister samt förpackningstillverkare och snickeri- och byggföretag som huvudsakligen är koncentrerade till Europa och Asien. Koncernen har tillverkning i Väst- och Östeuropa samt i Ryssland, Sydamerika och Asien. Stora Enso satsar på produktionskapacitet, effektiv upphandling av råvaror och energi samt på effektiva produktionsprocesser.

Som en reaktion på de kraftiga kostnadsökningarna och för att trygga lönsamheten på lång sikt meddelar Stora Enso i slutet av 2007 att koncernen avser att permanent lägga ned Summa pappersbruk och en av maskinerna som producerar journalpapper vid Anjala Bruk, och även att lägga ned massabruken i Kemijärvi och Norrsundet. Nedläggningarna kommer att minska den årliga kapaciteten med 505 000 ton tidningspapper och journalpapper samt 550 000 ton massa. Antalet anställda som påverkas av planerna på permanenta nedläggningar av bruken uppgår till totalt cirka 1 400, varav omkring 1 100 i Finland och 300 i Sverige.

Stora Ensos målsättning är att förbättra verksamhetens lönsamhet. Faktorer som påverkar lönsamheten är, utöver den allmänna utvecklingen och förändringar av kapaciteten inom branschen, också förändringar i råvarupriserna och valutakurserna. Rysslands planer på att höja virkestullarna kommer att avsevärt öka kostnaderna för virkesanskaffning.

TeliaSonera AB

Telia Sonera är Nordens och de baltiska ländernas ledande telekommunikationsföretag. Företaget har en internationellt sett stark ställning också på marknaden för mobila kommunikationstjänster i Eurasien, inklusive Turkiet och Ryssland. I slutet av 2006 började TeliaSonera marknadsföra mobila kommunikationstjänster i Spanien. TeliaSonera har verksamhet i 18 länder. År 2007 ökade Telia Soneras omsättning med 5,8 % till 96 344 miljoner SEK.

TeliaSoneras organisation består av fyra internationella divisioner: Mobility, Services, Broadband Services, Integrated Enterprise Services och Eurasia. År 2007 blev divisionen Integrated Enterprise Services gemensam försäljningsenhet för företagskunder.

En tydlig trend på telekommunikationsmarknaden är övergången från fasta till mobila och internetbaserade tjänster. Tillväxten har varit kraftig när det gäller mobil kommunikation, bredbandstjänster och integrerade företagstjänster, som alla är områden som väntas gynna tillväxten inom telebranschen också i framtiden. TeliaSonera strävar efter att leda övergången till nya mobil- och internetbaserade tjänster. Företaget har en god position när det gäller att på bästa möjliga sätt dra nytta av tillväxten på alla de ovan nämnda områden samt på marknaden i Eurasien, inklusive Ryssland och Turkiet.

Utänför de nordiska och baltiska länderna erbjuder TeliaSonera mobila kommunikationstjänster i Spanien och på flera marknader i Eurasien samt, genom förmedling av sina intressebolag, i Ryssland och Turkiet. Telia Sonera har en stark ställning på dessa marknader. I vissa av dessa länder skapar den svaga infrastrukturen för fast telefoni utrymme för ökad efterfrågan på mobiltjänster. I Eurasien – inklusive Ryssland och Turkiet – lägger företaget huvudvikten vid att skapa ägarvärde och utnyttja ökningen av antalet anslutningar.

9.2 Onoterade bolag verksamma på marknadsvillkor, omsättning över 25 M€

Altia Abp

Altia Corporation distribuerar viner, öl och starksprit i de nordiska länderna och Baltikum samt importerar, marknadsför, tillverkar och exporterar alkoholdrycker. Företaget representerar internationella kvalitetsmärken och destillerar sadesbrännvin för tillverkning av sina välkända produktmärken.

Altias viktigaste affärsområde är import och distribution av alkoholdrycker genom lokala försäljnings- och marknadsföringsföretag. Hälften av Altias verksamhet sker utomlands och över hälften av affärsvolymen uppkommer genom leverantörsprodukter. I framtiden kommer företaget att satsa på egna produkter och förstärka sina produktmärken inom hela sitt geografiska verksamhetsområde.

Arek Oy

Arek Oy bygger upp datasystem för pensionsförsäkring och producerar systemtjänster för sina kunder. Bolaget ägs av pensionsförsäkringsbolag inom den privata och offentliga sektorn samt av Pensionsskyddscentralen.

Bolagets verksamhet är baserad på det 2007 införda systemet för registrering av de intjänandeuppgifter som läggs till grund för arbetspensionerna. Systemet har en central betydelse för arbetspensionsförsäkringen. Arek Oy:s verksamhet utvidgades 1.1.2008 då bolaget började administrera ett antal andra datasystem för arbetspensionsbranschen.

Destia Oy

Destia Oy är ett helt statsägt aktiebolag som inledde sin verksamhet 1.1.2008. Företaget betjänar byggbranschen samt tillhandahåller industri-, miljö- och trafik tjänster och därtill anslutna produkter.

År 2001 börjande Vägverket under namnet Vägtrafikverket konkurrera med andra markbyggnadsföretag om vägentreprenader. Vägförvaltningen övertog Vägverkets ansvar för väghållningen och som uppdragsgivare. Från och med 1.1.2005 har branschen varit helt öppen för konkurrens.

Destia bygger, underhåller och planerar moderna trafik- och industrimiljöer. Företaget tillhandahåller också konsulttjänster för trafikmiljöer samt sköter färgtrafik och trafikinformation. Det satsar kraftigt på forsknings- och utvecklingsverksamhet. Destia har verksamhet både i Finland och i närområdena. Som kunder har företaget organisationer inom statsförvaltningen, industri- och affärsföretag samt kommuner och städer.

Destiakoncernen är med sin omsättning på ca 602 miljoner euro marknadsledare inom infrabranschen. Koncernen har ca 2 800 anställda. Destiakoncernen består av moderkoncernen Destia Oy samt dotter- och intressebolag.

Edita Abp

Edita är en nordisk kommunikationskoncern som producerar och utvecklar produkter, tjänster och koncept som företag och samfund behöver för sin kommunikation. Kärnområdena i Editas affärsverksamhet är produktionstjänster för marknadskommunikation, tryck- och logistik tjänster samt förlagsverksamhet.

Bolagets strategi är att avstå från volymtryck som ger lägre täckningsbidrag. Edita beslöt förra året sluta trycka tidskrifter. Bolaget sålde följaktligen hösten 2007 Acta Print Ab:s tidskriftsfunktioner och i år upphör bolaget med djuptrycksverksamheten. I Sverige upphörde bolaget redan i slutet av 2006 till stor del med s.k. bulkprint.

Tillväxten på marknaden för tryckverksamhet var 2007 anspråkslös (ca 1 %) i Finland och i Sverige var utvecklingen i stort sett den samma. Bokmarknaden som helhet växte inte i Finland år 2007 och utgivningen av faktaböcker ökade obetydligt. Överkapaciteten inom den grafiska branschen minskade inte nämnvärt och branschen är fortfarande mycket konkurrensutsatt och splittrad. En viss tillväxt kan skönjas bl.a. inom marknadskommunikation, i synnerhet riktad och personifierad direktmarknadsföring.

Megatrenden inom grafisk kommunikation, dvs. integrering av tryckt och elektronisk information, fortsatte år 2007 och försätter fortfarande. I denna utveckling ses simultan kommunikation genom tryck och digitala kanaler som en enhetlig, integrerad process. Integrerad flerkanalproduktion innebär att det ställs större krav dels på personalens kompetens och dels på processtyrning och teknologiskt expertkunnande. Verksamheten måste fokuseras på att utnyttja den snabba teknologiska utvecklingen.

Ekokem Ab

Ekokem är producent av krävande miljöunderhåll. Till bolagets starka områden hör sakkunskap och personlig kundbetjäning. Kärnkompetensen har breddats så att den utöver problemavfall omfattar också utnyttjande av annat avfall, energiproduktion med därtill hörande tjänster, rengöring av förorenad jordmån och grundvatten samt tjänster inom miljöbyggandet.

Ekokem har ställt upp som mål att vara landets mångsidigaste hanterare och serviceproducent inom problemavfall och annat avfall. Som ekonomiskt mål för de närmaste åren har Ekokem ställt upp att bedriva lönsam verksamhet med tillväxtpotential i hemlandet och i viss mån utomlands.

Fingrid Oyj

Fingrid säljer stamnätstjänster till elproducenter. Bolagets omsättning består huvudsakligen av avgifter för överföring av el, avgifter för import från Ryssland och balanstjänster. Sedan år 2007 ingår i omsättningen också försäljning av toppkraft och ersättningar för upprätthållande av det s.k. matningstariffsystemet som skapats för att förbättra leveranssäkerheten för torvproducerad el. Bolagets lagstadgade uppgift är att vara systemansvarig för Finlands elsystem. Företaget ska också utveckla Finlands stamnät och att främja elmarknadens funktion i Finland och internationellt.

Under de närmaste åren genomför bolaget ett omfattande investeringsprogram. Investeringarna ökar från ca 40 miljoner euro till över 100 miljoner euro på årsnivå. Investeringarna ökar i takt med elförbrukningen, föråldrade delar av stamnätet måste förnyas och överföringsmöjligheterna mellan länderna måste förbättras i syfte att främja marknaden. Dessutom måste Fingrid bygga ut sin egen reservkraftkapacitet.

FCG Finnish Consulting Group Oy

FCG Finnish Consulting Group Oy är ett konsultföretag med verksamhet i flera branscher. Koncernens tjänster fokuserar på infrastruktur, miljö- och samhällsplanering, utbildning och kompetensutveckling samt på internationell utvecklingskonsultation.

Koncernen har kunder både inom den offentliga förvaltningen och inom den privata sektorn. Bolagets största ägare är Finlands Kommunförbund med en ägarandel på 51 %. Statens ägarandel är 6 %. Dessutom äger Helsingfors universitet 18 %, övriga universitet och högskolor 5 %, Tapiolabolagen 6 %, Frofiat Fund 4 % och övriga ägare 2 % av bolaget.

Gasum Oy

Gasum importerar naturgas och säljer den i Finland. Företaget distribuerar naturgas till sina kunder genom sitt överföringsnät och utvecklar aktivt den lokala distributionen av naturgas samt tankställen för naturgasbilar. Gasum erbjuder sina kunder också olika naturgasrelaterade tjänster. Utöver sin sedvanliga affärsverksamhet är företaget systemansvarigt för naturgasnätet i Finland.

Det viktigaste investeringsprojektet under de närmaste åren är utbyggnaden av naturgasnätet till Åbo ekonomiska region. Om projektet förverkligas beräknar Gasum att underhålls- och utbyggnadsinvesteringen uppgår till ca 450 miljoner euro 2011.

Itella Oyj

Posten Finland blev 31.5.2007 Itella Oyj. Itellas branscher är kommunikation, informationslogistik och logistik. Itella erbjuder konsumenter och företagskunder lösningar för hantering av informations- och materialflöden samt brev- och pakettjänster i hela Finland.

Itella har verksamhet i nio nordeuropeiska länder. Företaget inledde sin internationella verksamhet år 2002. Itella sköter sina kunders informations- och varuflöden. Den internationella affärsverksamhetens andel av omsättningen är 25 %. År 2007 var postverksamheten i enlighet med lagen om posttjänster av samma storleksklass som den internationella affärsverksamheten. Itellakoncernens omsättning uppgick år 2007 till 1 688 miljoner euro och antalet anställda var ca 25 000. Koncernens moderbolag är Itella Oyj vars samtliga aktier ägs av finska staten. Ca 96 % av omsättningen härrör från företag och samfund. Globalt betjänar Itella ca 250 000 företagskunder och i Finland ca 5,3 miljoner konsumentkunder. De viktigaste kundbranscherna är handel, medier, finansiering, telekommunikation och den offentliga sektorn.

I februari 2008 köpte Itella företaget Kauko Group som är specialiserat på internationella transporter. I februari grundade Posten Norge och Itella ett informationslogistiskt samföretag i Norge. Efter arrangemanget äger Itella 51 % och Posten Norge 49 % av Itella Information AS.

I april informerade Itella om sitt förvärv av den ryska logistikkoncernen NLC (National Logistic Company). NLC är Rysslands ledande lagerserviceföretag och ett av få företag som har ett heltäckande logistiskt nätverk i Moskva och dessutom i sex andra storstäder i Ryssland. NLC-koncernens omsättning uppgår i år till ca 180 miljoner euro och företaget sysselsätter ca 6 000 personer. Köpesumman är ca 200 miljoner euro. Köpet måste ännu godkännas av Rysslands konkurrensmyndigheter.

Kemijoki Oy

Kemijoki Oy producerar el med vattenkraft samt därtill anslutna tjänster. Bolaget är Finlands mest betydande vattenkraftsföretag. År 2007 producerade företaget ca 31 % av all vattenkraftsproducerad el i Finland. Bolaget äger 20 vattenkraftverk varav 16 är belägna i Kemi älvs vattendragsområde, två i Lieksa älv och två i Kymmene älv. Dessutom reglerar bolaget de konstgjorda sjöarna Lokka och Porttipahta samt sjöarna Kemijärvi och Olkkajärvi. Den elenergi som kraftverken producerar överläts till dem som är delägare i bolagets vattenkraft.

Kemijoki har som mål att vara Nordens i ekonomiskt och tekniskt hänseende effektivaste producent av vattenkraft och expert på området. Enligt bolagets investeringsplan kommer uttaget av vattenkraft att öka med ca 230 MW fram till år 2017.

Patria Abp

Patria är en internationellt verksam koncern inom förvars- och luftfartsindustrin. Företaget levererar konkurrenskraftiga koncept baserade på koncernens eget specialkunnande och partnersamarbete till sina kunder, till sina strategiska samarbetspartner inom Finlands försvarsmakt och på den internationella marknaden. Försvarsmaterielen och underhållet står för en andel om ca 85 % och civila produkter för en andel om ca 15 % av omsättningen. Patria äger 53 % av aktiebolaget Millog Oy. Försvarsmakten har beslutat lägga ut underhållet av arméns materiel till Millog från början av 2009.

Patrias ekonomiska målsättning är att med hjälp av en effektiv affärsmodell och effektiva processer upprätthålla bättre lönsamhet än den inom området verksamma industrin i genomsnitt.

Myntverket i Finland Ab

Myntverket är ett ledande företag inom sin bransch i Norden och Baltikum och hör till de ledande myntverken i Europa. Myntverkets omsättning uppgick år 2007 till 120,5 miljoner euro och antalet anställda var i medeltal 263, varav 145 i Finland. Av omsättningen härrörde

35,7 miljoner euro från Finland. Koncernen har sammanlagt 12 dotterbolag, inklusive dotterbolagens dotterbolag.

Moderbolaget Myntverket i Finland Ab tillverkar finska euromynt, jubileumsmynt och medaljer samt bruksmynt för export. Dotterbolaget AB Myntverket tillverkar svenska bruksmynt och officiella jubileumsmynt. Det svenska företaget har hört till koncernen sedan år 2002. Dotterbolaget Det Norske Myntverket AS tillverkar Norges officiella bruksmynt, jubileumsmynt och medaljer. Sedan år 2003 äger koncernen 50 % av företaget.

Ett problem på de viktigaste marknadsområdena är fortfarande överkapaciteten som skärper konkurrensen och är krävande för alla internationella aktörer. I framtiden kommer marknadsföring i kombination med tekniskt kunnande att bli en allt viktigare konkurrensfaktor. I den hårdnande konkurrensen kommer en mångsidig verksamhet och ett starkt produkt- och serviceutbud fortsättningsvis att vara viktiga framgångsfaktorer.

Raskone Oy

Raskone producerar livscykeljänster för sina kunders nyttofordon. Bolagets huvudbransch är reparation och underhåll av nyttofordon och arbetsmaskiner. Verkstadsnätet täcker hela Finland. Dotterbolaget Easy Km erbjuder sina företagskunder leasing av fordonsmateriel. Dotterbolaget Pajakulma utrustar lastbilar för olika ändamål.

Statens ägarandel av bolaget är 85 % och företagsledningens 15 %.

Raskone arbetar fortfarande aktivt för att skaffa mera affärsverksamhet i samband med att branschen omstruktureras. Inom statsförvaltningens olika delområden finns det gott om möjligheter att centralisera och rationalisera reparation och underhåll av nyttofordon och arbetsmaskiner.

VR-Group Ab

VR-koncernen är ett transportföretag som verkar inom flera områden av transportsektorn. Företaget bedriver järnvägstrafik samt tillhandahåller person- och godstrafiktjänster. VR-koncernen bedriver också landsvägstrafik, inklusive busstrafik och godstransporter. Koncernen har ett dotterbolag för banbyggen och underhåll samt bolag som tillhandahåller catering- och restaurangtjänster och teleservice.

VR:s huvudsakliga marknadsområde är Finland men en stor del av godstransporterna är internationella. Drygt hälften av omsättningen härrör från järnvägstrafiken.

Vapo Oy

Vapo är Östersjöområdets ledande leverantör av lokala och förnybara bränslen, bioel och biovärme samt miljölösningar. Vapos fem divisioner är Vapo Local Fuels, Vapo Heat and Power, Vapo Pellets, Vapo Garden and Environment samt Vapo Timber Oy.

Vapo arbetar för att också i framtiden tillgodose de växande behoven av bioenergi. Vapos målsättning är att vara Östersjöområdets ledande och lönsammaste leverantör av pellets och andra biobränslen samt en betydande producent av lokal el och värme i Finland, Sverige och Estland.

9.3 Onoterade bolag verksamma på marknadsvillkor, omsättning under 25 M€

Art and Design City Helsinki Ab

Art and Design City Helsinki (ADC) är ett utvecklingsbolag vars målsättning är att skapa förutsättningar och producera tjänster för utveckling av området Arabiastranden till Östersjöregionens ledande konstindustriella centrum. Bolaget producerar marknadsförings-, utbildnings- och andra tjänster samt deltar i olika typer av utvecklings- och andra projekt

(bl.a. Helsinki Living Lab). Dessutom deltar ADC i genomförandet av innovationer på Arabiastranden, t.ex. ett regionalt datanät med digitala invånartjänster, gemensamma gårdar samt konstprojekt.

Bolagets nuvarande ägare är staten, Helsingfors stad, Iittala Group Oy, stiftelsen för Konstindustriella högskolan, stiftelsen för Pop&J Jazzkonservatoriet, Arabian Palvelu Oy, Helsingfors universitets fonder och Stiftelsen Arcada.

Boreal Växtförädling Ab

Boreal Växtförädling Ab förädlar och marknadsför växtsorter för yrkesodlare som verkar i förhållanden i nordliga Europa. Bolagets produkter, vilka är sorträttigheterna till de sorter som bolaget förädlar och stamutsäde, marknadsförs via olika utsädehandlare. Bolaget är marknadsledare inom sin bransch i Finland. Av Boreals ca 70 sorter på marknaden odlas två tredjedelar på Finlands åkrar. Boreals målsättning är, utöver verksamheten på den inhemska marknaden, att utveckla exporten.

De viktigaste sorterna i Boreals förädlingsprogram är sädeslag, oljeväxter, vallväxter, potatis och ärter. Förädlingsverksamheten är koncentrerad till Jokkis och dessutom har bolaget testningsnätverk i olika delar av Finland. Bolaget har utvecklat biotekniska metoder för växtförädling och förvärvat kunskaper om användning av förädlingsprogram för genetiskt modifierade organismer.

Statens ägarandel är 65 %. De övriga ägarna är Hankkija-Lantbruk Ab (7 %), Yara Finland (7 %), Raisio Ab:s forskningsstiftelse (7 %), Tilasiemen Oy (7 %), MTK (6,5 %) och SLC (0,5 %).

HAUS Kehittämiskeskus Oy

HAUS Kehittämiskeskus Oy (HAUS) är ett utbildnings- och utvecklingsföretag med inriktning på att utveckla den offentliga förvaltningen och dess personal i hemlandet samt internationell utbildnings- och konsultverksamhet huvudsakligen i Europa och i EU:s närområden.

HAUS erbjuder tjänster till hela den offentliga förvaltningen, inklusive statsförvaltningen och kommunalförvaltningen, offentligt delfinansierad organisationsverksamhet samt offentliga tjänster på marknadsvillkor. Bolaget ordnar också på beställning skräddarsydd utbildning för organisationer. Bolaget ordnar varje år över 300 utbildningstillfällen med över 10 000 deltagare.

HAUS genomför för den offentliga sektorn avsedda utbildnings-, utvecklings och konsultprojekt utomlands, bl.a. i Baltikum, Balkan, Central- och Östeuropa samt i Ryssland. Projekten gäller bl.a. förvaltningsstrukturer, utbildningsstrategier och genomförande av utbildning samt utbildning i EU-kunskap.

HAUS har avstått från konsultverksamhet i hemlandet. Verksamheten överfördes 1.9.2006 först till intressebolaget TalentPublicHaus Oy vars majoritetsägare blev Talen Partners Oy. HAUS sålde 21.4.2008 återstående 35 % av konsultbolaget till Talent Partners Oy.

Labtium Ab

Labtium Ab grundades år 2007 som ett företag inom laboratoriebranschen. Labtium är ett helt statsägt bolag som erbjuder laboratorie-, testnings- och experttjänster. Vidare erbjuder bolaget tjänster för geologisk undersökning, utforskning och utvinning av råvaror samt uppföljning av miljöns tillstånd.

Motiva Oy

Motiva producerar och erbjuder projekt- och experttjänster för effektiv energianvändning och användning av användning av förnybara energikällor. Motiva verkar som en s.k. inhouse-enhet inom statsförvaltningen.

Bolaget erbjuder projektjänster inom fem områden: koordinering och uppföljning av energisparprogram, energibesiktningar och –analyser, användning av förnybara energikällor, attitydpåverkan och användarvanor samt information om energieffektivitet och användning av förnybara energikällor.

Motivas projekt planeras med tanke på att de ska få finansiering från flera kunder. Verksamheten som går ut på bättre materialeffektivitet öppnar nya möjligheter för Motiva under de närmaste åren.

Santapark Oy

Santapark som ursprungligen inledde sin verksamhet som en nöjespark i december 1998 har ombildats till en temapark med Lappland och julbocken som tema. En grotta fungerar som aktivitets- och upplevelsecenter.

Santapark erbjuder produkter och tjänster vilkas teman är baserade på julen, Lapplands natur och julbocken samt tomtaktiviteter. Utanför den egentliga säsongen inriktas verksamheten närmast på program för olika typer av grupper. Under de senaste räkenskapsperioderna har bolagets produktkoncept vidareutvecklats. Bolagets omsättning består av biljettintäkter, produktförsäljning och restaurangverksamhet. Under normala år får Santapark ca 60 000 besök. Finska staten är Santaparks största ägare med en ägarandel på 32,1 %.

Silta Oy

Siltakoncernens målsättning är att vara ett expertföretag på personalförvaltning. Utöver löneräkning, förvaltning av pensionsstiftelser och -kassor samt förvaltning av personalfonder erbjuder bolaget rekryterings- och omplaceringstjänster samt krävande experttjänster för personalförvaltning. Personalförvaltningstjänsterna omfattar alla skeden av anställningsförhållandet, från rekrytering till pensionering.

Siltakoncernens viktigaste verksamhetsområde är lönetjänster för företag, sammanslutningar och organisationer inom den offentliga sektorn. Dessa tjänsters andel av koncernens omsättning år 2007 var 74,8 %.

Silta Oy ägs av WM-data Oy (44,9 %), Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma (39,1 %), finska staten (10,14 %) och Sampo Abp (5,8 %).

Finska Centralen för Utsädespotatis Ab

Bolagets uppgift är att underhålla friskt potatisutsäde av sorter som odlas allmänt i Finland samt att producera stamutsäde och certifierat utsäde av dessa sorter. Centralen är belägen i norra Österbotten nära kusten i Tyrnävä kommun. Kommunerna Liminka och Tyrnävä är ett s.k. High Grade-område som är godkänt av Europeiska unionen.

Sortunderhållet samt produktionen av basutsäde grundar sig på kontrakt som centralen har gjort med sortrepresentanter. År 2007 hade centralen sammanlagt 34 sorter i produktion varav 31 sorter, från matpotatis till stärkelsepotatis och färskpotatis till vinterpotatis, underhölls av centralen själv och i växthusproduktion.

Statens ägarandel i bolaget är 22 %. De övriga ägarna är HG Vilper Oy 51 %, Lapuan Peruna Oy 11 %, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry 10 %, Evijärven Peruna Oy 3 % och Järvisseudun Peruna Oy 3 %.

Suomen Viljava Oy

Suomen Viljava Oy är ett helt statsägt bolag. Företagets huvudbransch är behandling och lagring av spannmål och råvaror av spannmålstyp.

Betydande aktörer inom branschen för kommersiell lagring och hantering är industrin som använder spannmål, spannmålshandlarna och Suomen Viljava Oy. Merparten av Finlands säkerhetslager av spannmål finns i bolagets silos. Bolagets omsättning på 17 miljoner euro härrör till största del från hantering och lagring av spannmål.

Suomen Viljava Oy:s silokapacitet är 1,4 miljoner ton på 21 orter. Bolaget hanterar årligen närmare 2 miljoner ton spannmål och andra produkter.

10 Statens aktieportfölj

I detta kapitel granskas utvecklingen av statens aktieportfölj. Aktieportföljen för statens bolag som är verksamma på marknadsvillkor består av 37 bolag av vilka 11 är börsnoterade.

Granskningen av hur statens aktieportfölj utvecklas fokuseras på börsbolagen. Detta för att de börsnoterade bolagen är föremål för handel och har ett offentligt noterat marknadsvärde. För de onoterade bolagen finns det inte något marknadspris att tillgå.

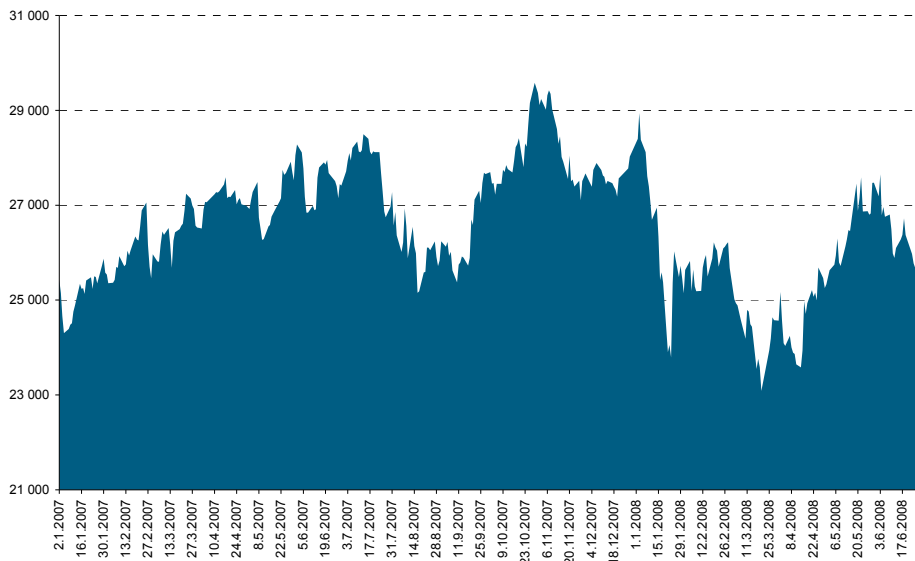
Ägarstyrningsavdelningen analyserar både börsnoterade och onoterade bolag. Som en betydande ägare bildar sig staten en självständig uppfattning om varje bolags tillstånd och strategi. Denna uppföljnings- och analysprocess ger en uppfattning bl.a. om värdet av både noterade och onoterade bolags egna kapital. I fråga om noterade bolag kan värdet testas så att det jämförs med det offentligt noterade priset. I fråga om onoterade bolag kan motsvarande jämförelse inte göras. Ägarstyrningsavdelningen offentliggör sålunda i fråga om onoterade bolag endast en grov bedömning av totalvärdet. Detaljerade bedömningar offentliggörs inte.

10.1 Utveckling av portföljens marknadsvärde

År 2007 ökade värdet av statens portfölj med 10 % trots att staten avstod från sitt innehav i Kemira GrowHow samt sålde en betydande del av sina aktier i Kemira Oyj. Marknadsvärdet på statens aktieportfölj var 28 miljarder euro i slutet av 2007. Börsåret 2007 började med en kraftig kursstegring som bröts i juli på grund av osäkerheten på USA:s bostadslånemarknad. Trots subprime -krisen steg generalindexet OMX Helsingfors 2007 med 19 %. Börsens viktbegränsade CAP-index steg med endast 2,8 %. Slutet av året präglades av osäkerhet och stora kursfluktuationer.

Under våren fortsatte kurserna att sjunka. Generalindexet OMX Helsingfors sjönk med 25,2 % jämfört med början av året. Marknadsvärdet på statens portfölj sjönk liksom marknaden i övrigt med 9,3 %, dvs. 2,7 miljarder euro. Statens aktieförsäljningar (OMX och Elisa) i början av året inbringade sammanlagt ca 61 miljoner euro.

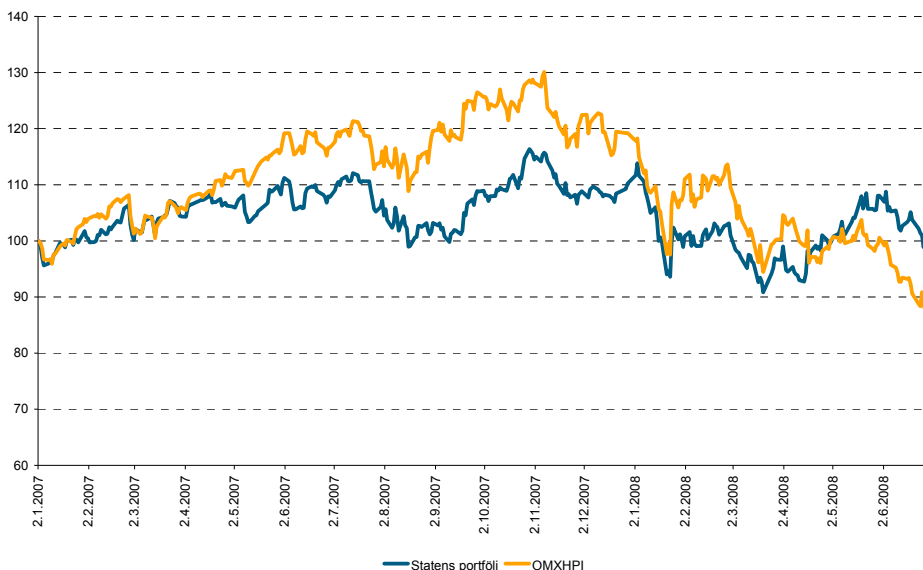
Figur 3: Utveckling av marknadsvärdet på statens portfölj 2.1.2007 - 30.6.2008, M€

	Statens portfölj	OMXHPI		Statens portfölj	OMXHPI
1 mån.	-6,3 %	-12,3 %	2006	29,9 %	17,2 %
6 mån.	-9,3 %	-25,2 %	2007	10,2 %	19,2 %
12 mån.	-7,1 %	-25,1 %	2008	-9,3 %	-25,2 %

En granskning från början av år 2007 visar att marknadsvärdet på statens aktieportfölj har utvecklats bättre än OMX Helsingfors (statens portfölj + 1,3 %, OMXHPI -11,8 %). För närvarande (30.6.2008) är marknadsvärdet på statens portfölj sålunda på samma nivå som i början av år 2007. Under perioden sålde staten aktier för 924 miljoner euro.

Figur 4: Marknadsvärdet på statens portfölj och OMX Helsingfors, utvecklingen 1.1.2007 - 30.6.2008

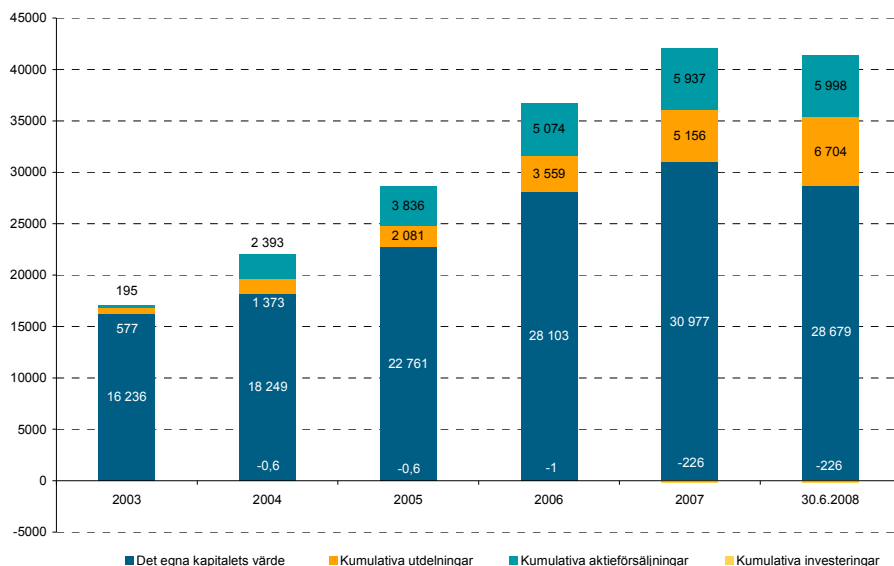
10.2 Utveckling av portföljens totalvärde

Av följande figur framgår hur totalvärdet på statens aktieportfölj har utvecklats. Figuren visar både noterade och onoterade bolag. Värdet av det egna kapitalet är i börsnoterade bolag

detsamma som det egna kapitalets marknadsvärde medan det i onoterade bolag är detsamma som det bokförda värdet. Utdelningarna visas enligt kontantmetoden vilket innebär att statens investeringar minskar totalvärdet.

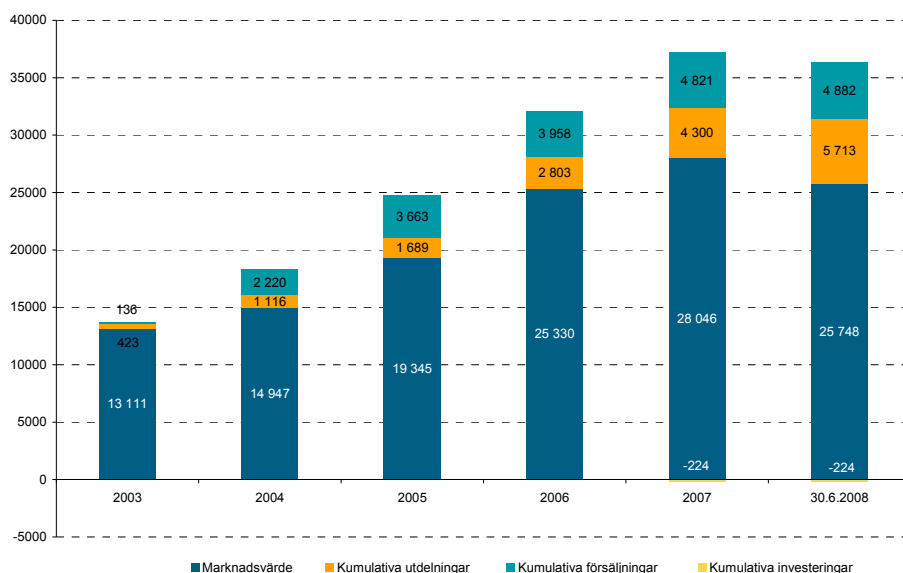
Figur 5: Totalvärdet på statens portfölj, utvecklingen 2003 - 30.6.2008, M€

10.3 Utvecklingen av börsportföljens totalvärde

De börsnoterade bolagen har den största vikten i statens aktieportfölj, mätt i pengar. Följande figur visar hur aktieportföljens totalvärde har utvecklats.

Figur 6: Totalvärdet på statens börsportfölj, utvecklingen 2003 - 30.6.2008, M€

Marknadsvärdet på statens börsportfölj har sedan början av 2003 ökat med 14,7 miljarder euro trots att staten under samma tid har sålt aktier för sammanlagt 4,9 miljarder euro. Staten har investerat sammanlagt 224 miljoner euro i bolagen och fått 5,7 miljarder euro i utdelningar.

10.4 Börsportföljens avkastning

Den genomsnittliga årliga avkastningen på statens borsportfölj var 30,7 %. År 2007 var borsportföljens sammanlagda avkastning 19,9 %. Den första hälften av 2008 var avkastningen på portföljen -2,5 %.

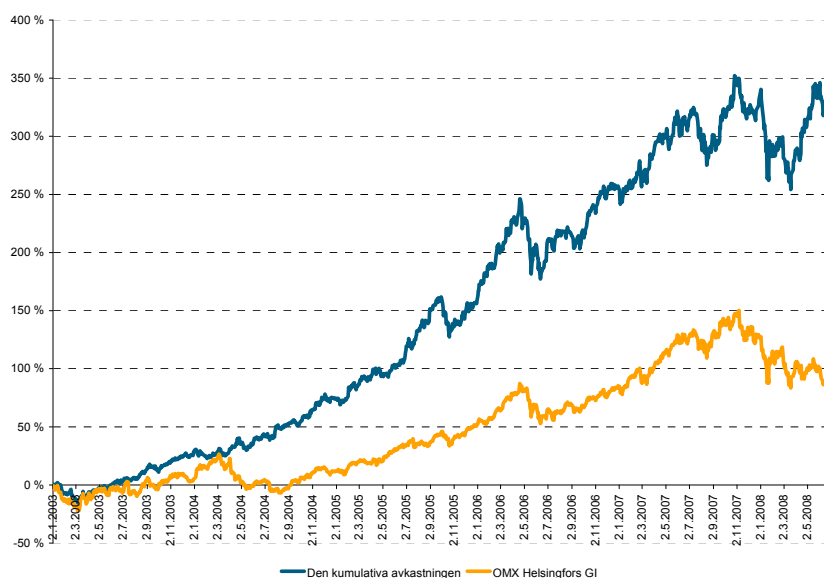
	Portföljens avkastning ⁷	Volatilitet	Sharpe-tal ⁸
2003	25,4 %	16,8 %	1,26
2004	39,0 %	14,5 %	2,41
2005	46,9 %	16,3 %	2,68
2006	38,9 %	18,7 %	1,88
2007	19,9 %	16,8 %	0,93

2.1.2003 – 30.6.2008

Kumulativ avkastning	316 %
Genomsnittlig årsavkastning	30,7 %
IRR ⁹	31,0 %
CAGR ¹⁰	24,6 %
Genomsnittlig volatilitet	17,7 %
Sharpe-tal	1,48

Följande figur visar den kumulativa avkastningen på statens portfölj och Helsingforsbörsens avkastningsindex. Fortum har den största vikten i statens borsportfölj. Bolagets andel av portföljens marknadsvärde är 57 % (30.6.2008). Fortums genomsnittliga årsavkastning har under den granskade perioden varit 50 %. Av bolagen i borsportföljen har Rautaruukki gett den bästa avkastningen, dvs. i genomsnitt 60 % per år under den granskade perioden. Vikten av Rautaruukkis marknadsvärde är ca 6 % (30.6.2008).

Figur 7: Kumulativ avkastning på statens portfölj 2003 - 30.6.2008

⁷ Avkastningen beräknad med en modifierad Dietz-formel.

⁸ Som riskfri avkastning har använts avkastningen på 10 års statsobligationer.

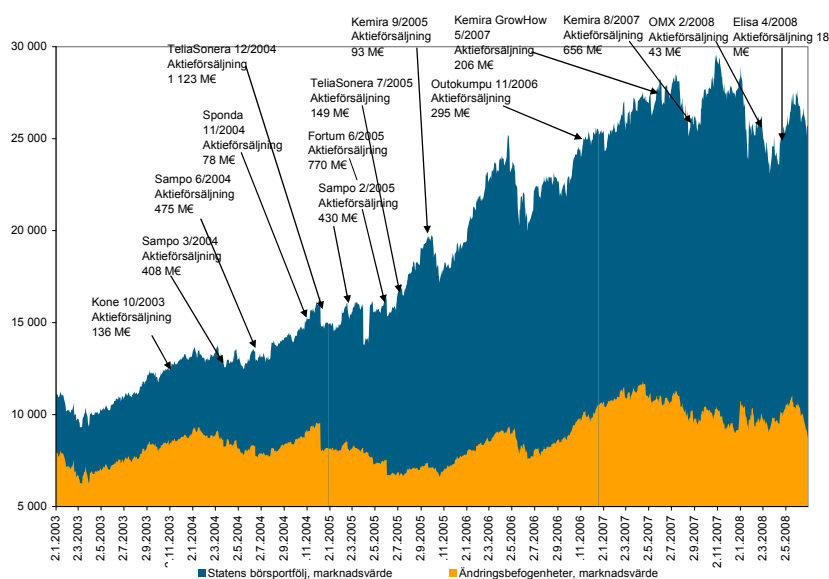
⁹ Internränta (Internal rate of return).

¹⁰ Compound annual growth rate

10.5 Börsportföljens marknadsvärde och rörelsemarginal

Av följande figur framgår hur börsportföljens marknadsvärde och rörelsemarginalen (ändringsbefogenheternas marknadsvärde) har utvecklats. Rörelsemarginalen har ökat huvudsakligen till följd av den positiva utvecklingen av de bolags aktiekurser som ingår i statens portfölj. Rörelsemarginalen har ökat trots aktieförsäljningarna under den granskade perioden. Av figuren framgår också att den nya ägarstyrningslagen som trädde i kraft 1.1.2008 ökade rörelsemarginalen. Statens börsportföljs marginal är 8,7 miljarder (30.6.2008).

Figur 8: Börsportföljens marknadsvärde och rörelsemarginal, utvecklingen 2003 - 30.6.2008, M€

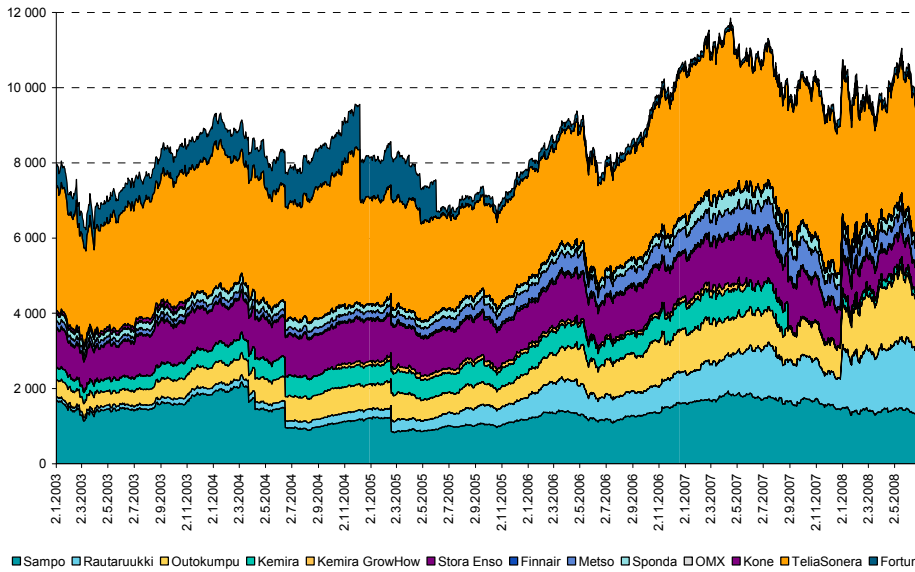

10.6. Rörelsemarginal bolagsvis

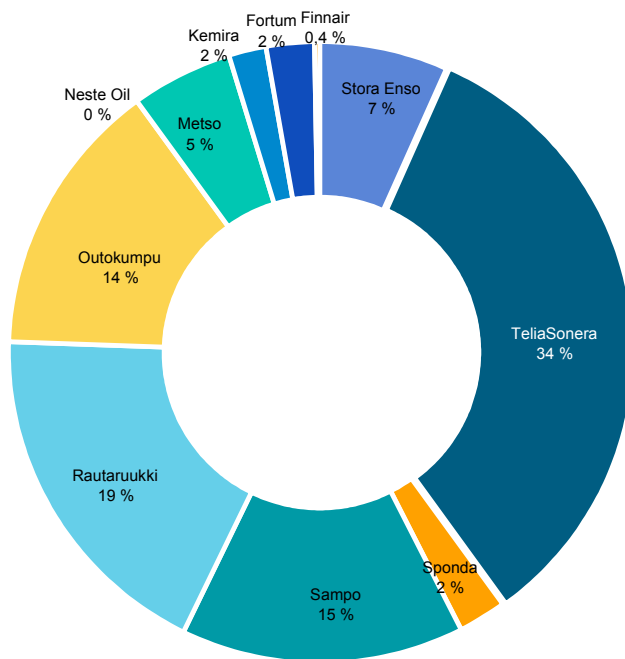
Enligt ägarstyrningslagen som trädde i kraft 1.1.2008 får statsrådet med riksdagens samtycke avstå från sina innehav i de flesta börsbolagen. I Finnair, Fortum och Neste Oil ska staten behålla en ägarandel på minst 50,1 %. I och med lagändringen ökade marknadsvärdet på statsrådets ändringsbefogenheter vid årsskiftet med 1,5 miljarder euro.

Den största bolagsrelaterade rörelsemarginalen har TeliaSonera för vilket ändringsbefogenheterna är 2,9 miljarder euro (30.6.2008). Näst störst är ändringsbefogenheterna för metallbolaget Rautaruukki. Marknadsvärdet på bolagets ändringsbefogenheter är 1,6 miljarder euro. Också ändringsbefogenheterna för Sampo och Outokumpu uppgår för vardera bolaget till 1,3 miljarder euro. Även om Fortums andel överstiger hälften av marknadsvärdet på statens portfölj utgör dess andel av ändringsbefogenheterna endast 2,4 %.

Figur 9: Utveckling av börsportföljens rörelsemarginal bolagsvis 2003 - 30.6.2008, M€

Figur 10: Börsportföljens rörelsemarginal, fördelningen 30.6.2008

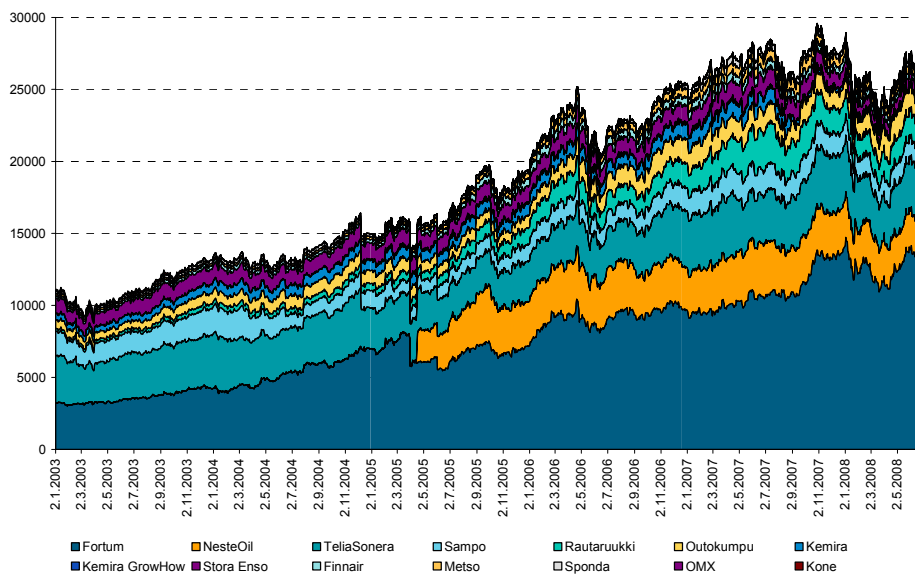

10.7 Vikterna i börsportföljen

Fortum har den största vikten i statens börsportfölj. Bolagets marknadsvärde utgör 56,5 % av marknadsvärdet på portföljen. Rörelsemarginalen för Fortum utgör emellertid endast 2,4 % av marknadsvärdet på rörelsemarginalen. Fortums utveckling är därför en viktig faktor för utvecklingen av portföljens totalavkastning.

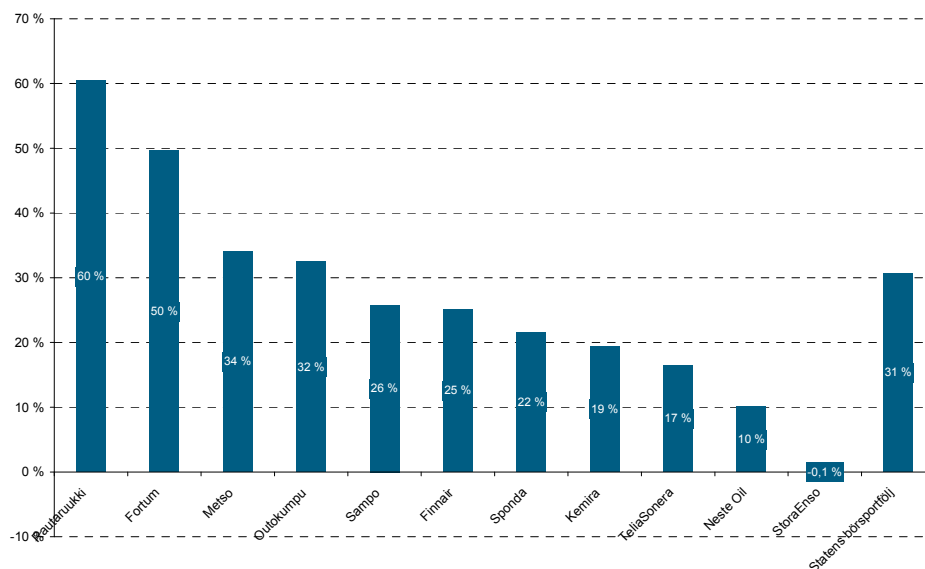
TeliaSonera har den näst största vikten (11,3 %) i statens börsportfölj. Bolaget representerar 33,4 % av rörelsemarginalen.

Figur 11: Börsportföljens marknadsvärde, utveckling bolagsvis 2003 - 30.6.2008, M€

10.8 De börsnoterade bolagens totalvärde¹¹, utveckling bolagsvis och i förhållande till branschen

Figur 12: Börsbolagens genomsnittliga avkastning 2003 - 30.6.2008¹²

Det bolag som klarat sig bäst i jämförelsen är Rautaruukki med en genomsnittlig årsavkastning på 60 % och med en 8,5-faldig ökning av marknadsvärdet. Också Fortum har klarat sig bra med beaktande av att dess genomsnittliga årsavkastning under en period på fem och ett halvt år varit 50 %. Bolaget har 5,4-dubblat sitt marknadsvärde under den granskade

¹¹ Totalvärdets utveckling = marknadsvärdets utveckling + kumulativa utdelningar - i emissioner investerat kapital.

¹² Den vägda genomsnittliga årsavkastningen beräknad enligt en modifierad Dietz-formel. Neste Oil från 18.4.2005.

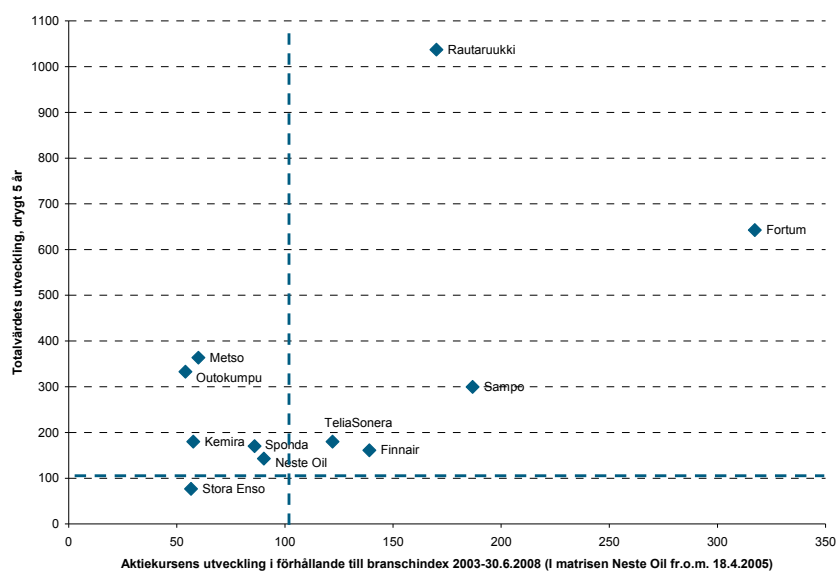
perioden trots att Neste Oil har avknoppats från bolaget. Metsos genomsnittliga årsavkastning under den granskade perioden var 34 % och Outokumpus 32 %. Sampo, Finnair och Sponda hade en avkastning på över 20 %. Stora Ensos avkastning blev negativ.

Följande matris visar utvecklingen av totalvärdet på börsbolagen i statens portfölj. Utvecklingen av totalvärdet framgår bolagsvis samt i förhållande till branschen.

Utvecklingen av bolagens totalvärde kan avläsas på y-axeln. Utgångspunkten är det horisontella 100-poängs strecket. Om bolagets totalavkastning varit positiv ligger den ovanför 100-poängs strecket.

Utvecklingen av bolagens totalvärde i förhållande till utvecklingen inom branschen kan avläsas på x-axeln. Utgångspunkten är det vertikala 100-poängs strecket. Om utvecklingen av ett bolags totalvärde varit starkare än branschens utveckling, ligger bolaget till höger om ett 100-poängs streck.

Figur 13: Börsbolagens totalvärde, utvecklingen 2003 - 30.6.2008

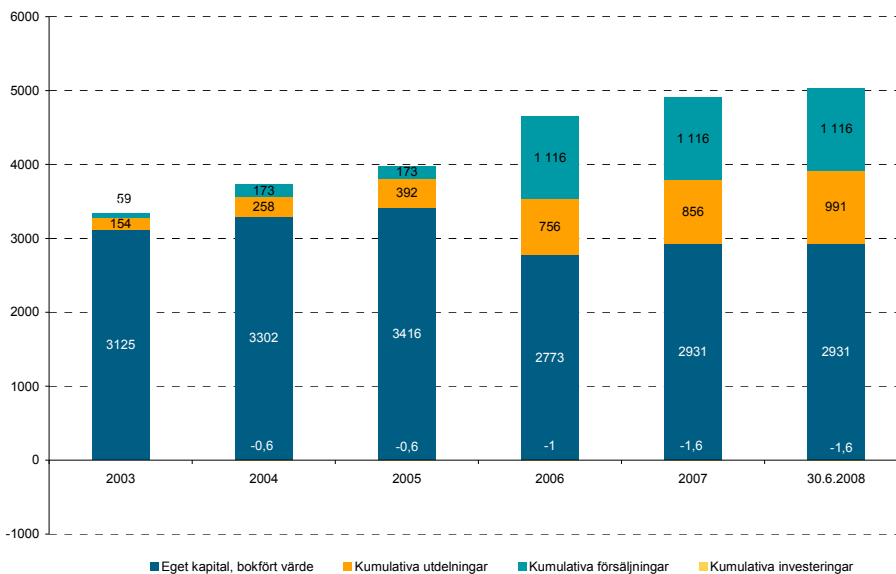
Av matrisen framgår att Rautaruukki och Fortum är de bolag som har avkastat det bästa totalvärdet. De placerar sig uppe till höger på matrisen.

Endast för Stora Enso har utvecklingen av totalvärdet varit negativ. Flera bolags utveckling ligger å andra sidan under branschens medeltal trots att deras totalvärde har utvecklats positivt.

10.9 Utvecklingen av onoterade bolags totalvärde

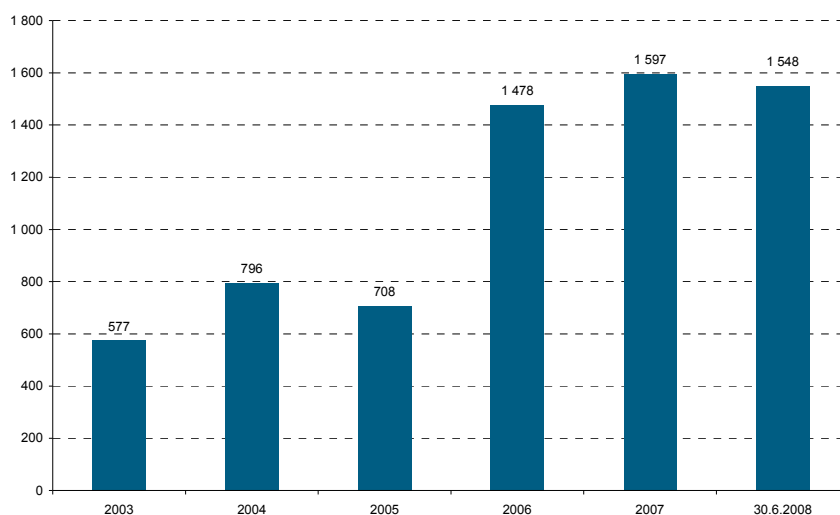
Av följande figur framgår hur totalvärdet på de onoterade bolagen i statens portfölj har utvecklats. Förklaringen till det egna kapitalets lägre bokförda värde år 2006 är försäljningen av Kapiteeli Oy i oktober 2006. De onoterade bolagen har under granskningsperioden betalat sammanlagt 991 miljoner euro i utdelningar till staten.

Figur 14: De onoterade bolagens totalvärde, utvecklingen 2003 - 30.6.2008, M€

10.10 Utdelningsavkastning och utdelningsrelation

Figur 15: Utdelningar till staten 2003 – 30.6.2008, M€

Staten fick år 2007 rekordstora utdelningar. Bolagen i statens börsportfölj delade ut sammanlagt 90 % av resultatet 2006 (utdelningsrelation). Samtidigt var utdelningsrelationen på Helsingforsbörsen 70,5 % (79,8 % exkl. Nokia). Bolagen i statens börsportfölj delade 2006 ut 6,9 %. Utdelningsavkastningen på Helsingforsbörsen var vid samma tidpunkt 4,7 % (5,3 % exkl. Nokia).

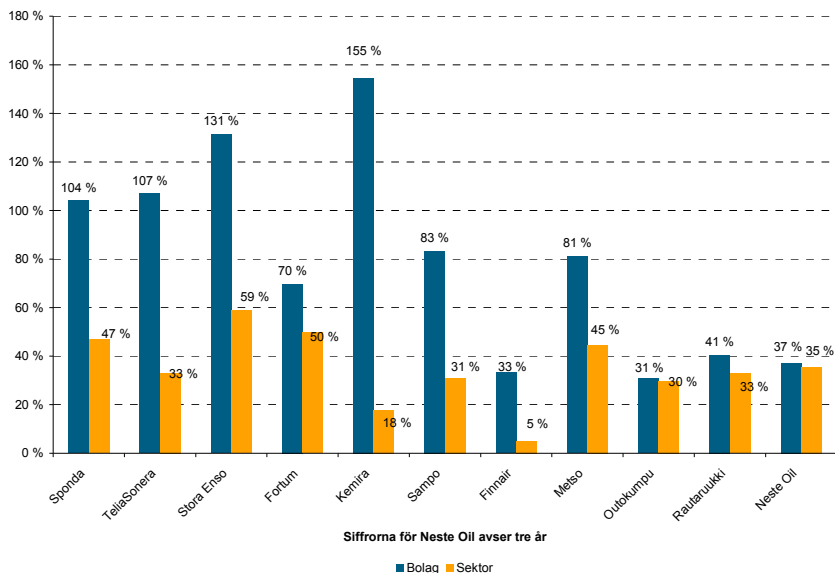
Staten fick år 2008 1 548 miljoner euro i utdelningar. Summan var mindre än året innan. Fortum och TeliaSonera var de bolag som hade den största betydelse för utdelningarna. Utdelningarna från TeliaSonera minskade med 160 miljoner euro medan utdelningarna från Fortum ökade med 41 miljoner euro.

För statens börsportfölj sjönk utdelningsrelationen till 60 % år 2008. En bidragande orsak var den försäljningsvinst på drygt 2,8 miljarder euro som ingick i Sampos nettoresultat. Å andra sidan sjönk också Helsingforsbörsens utdelningsrelation till 61,6 % (71,7 % exkl. Nokia).

Detta var en följd av de goda resultaten 2007, men också av de rekordstora utdelningarna år 2006. På basis av 3007 års utdelningar var utdelningsrelationen 5,6 % för bolagen i statens börsportfölj. Avkastningen var högre än Helsingforsbörsens 4,0 % (5,0 % exkl. Nokia).

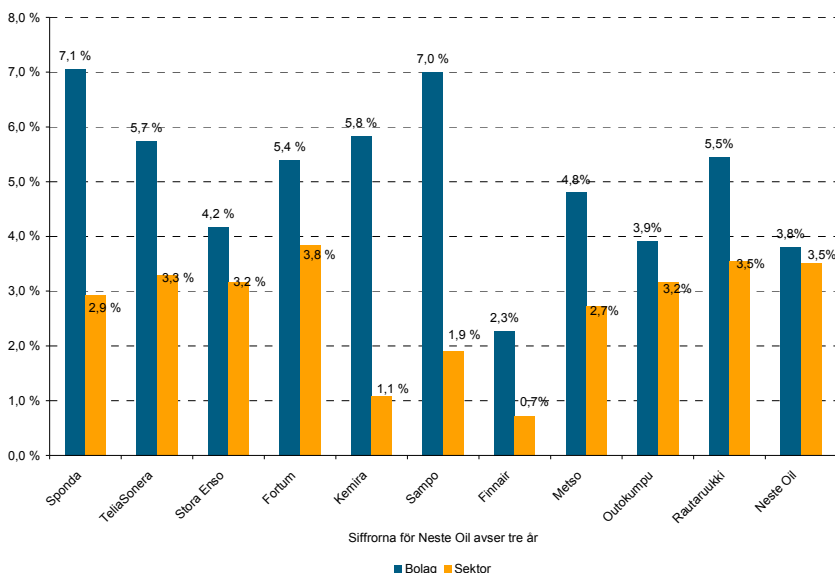
I de följande figurerna jämförs bolagen med de bolag inom samma bransch som noteras på olika internationella börser. Bolagen i statens börsportfölj har i regel gett goda utdelningar jämfört med branschen i övrigt.

Figur 16: Bolagen i statens börsportfölj, genomsnittlig utdelningsrelation 2002 – 2007

Bolagen i statens börsportfölj har gett utdelningsavkastningar som också överstiger genomsnittet för sina branscher.

Figur 17: Bolagen i statens börsportfölj, genomsnittlig utdelningsavkastning 2002 - 2007

11 Ekonomiskt mervärde

Det ekonomiska mervärdet är en siffra som anger bolagets rörelseresultat i förhållande till det kapital som bolagets verksamhet binder. Det bundna kapitalet kostar och för det måste därför

fastställas en kostnad. Den genomsnittliga kostnaden består av kostnaden för främmande kapital och avkastningskravet på det egna kapitalet.

I följande tabell sammanställs det årliga ekonomiska mervärde som bolagen i statens portfölj producerade åren 2006 - 2007 (exklusive Sampo, på grund av att dess bransch inte lämpar sig för denna granskning). Av tabellen framgår dessutom bolagens bundna kapital 2007 och den genomsnittliga kapitalkostnaden vid utgången av 2007.

Tabell 4: Producerat ekonomiskt mervärde 2006 – 2007

	Syssestätt kapital M€	Kapitalkostnad % (WACC)	Ekonomiskt mervärde M€	
			2007	2006
Finnair	777	4,9	72	-34
Fortum	13 117	5,7	780	481
Kemira	2 091	7,7	-45	62
Metso	2 091	6,3	290	347
Neste Oil	3 182	7,6	395	456
Outokumpu	4 125	7,6	422	771
Sponda	2 570	5,3	55	22
Stora Enso	10 506	6,6	-846	-204
Rautaruukki	1 990	9,9	289	323
TeliaSonera	16 860	6,2	1 307	1 323
De onoterade bolagen sammanlagt			57	111

WACC = weighted average cost of capital, genomsnittlig kapitalkostnad

Av de onoterade bolagen är Itella och Gasum de som bäst producerade ekonomiskt mervärde. Altia och Kemijoki producerade mest negativt ekonomiskt mervärde.

Tabellen avspeglar bolagens resultatutveckling under granskningsperioden men också det faktum att affärsverksamhet som kräver mycket kapital inte alltid producerar ekonomiskt mervärde, trots att verksamheten eventuellt visar bokföringsmässig vinst. Kärnan i resonemanget är att verksamheten alltid borde avkasta åtminstone så mycket vinst att kostnaden för det bundna kapitalet täcks. I annat fall producerar bolaget ett negativt ekonomiskt mervärde under granskningsåret.

Kapitalkostnaden bygger på uppfattningen att bolagens verksamhet påverkas av cykliska fluktuationer och riskexponeringar (s.k. betal). Kapitalkostnaden är baserad på marknadsräntnivån och till denna läggs kostnaderna för aktiefinansiering som är beroende av bolagets risknivå. Kapitalkostnaden avspeglar också bolagets kapitalstruktur.

12 Effektivitet

I sin egendomsförvaltning eftersträvar staten bästa möjliga ekonomiska och samhällliga helhetsresultat. I de bolag som verkar på marknadsvillkor är den statliga ägarens målsättning att uppnå ett optimalt ekonomiskt helhetsresultat. Detta bedöms utifrån lönsamheten och den långsiktiga ökningen av ägarvärdet. Statens målsättning som investerare är också att ägandet ska ge avkastning. Statens bedriver en aktiv ägarpolitik för att uppnå sina mål.

Med de medel som står till ägarens förfogande strävar staten efter att utveckla bolagen och stödja ägarvärdets tillväxt på lång sikt. Försäljningar och företagsomstruktureringar kan genomföras enligt behov och möjligheter. En viktig faktor är också bolagens samlade nationella kompetens som har en stor betydelse för utvecklingen av näringslivet och för en gynnsam utveckling av ekonomin och sysselsättningen.

Statens ägarpolitik har karaktären av en möjligast öppen verksamhet som är inriktad på konsekventa och förutsägbara avgöranden. Ägarens viktigaste instrument är en självständig ägarstrategi och utvecklingen av corporate governance. Som ensam ägare kan staten fritt ställa upp andra än ekonomiska mål för ett bolag utan att detta äventyrar de övriga ägarnas ställning eller kränker deras rättigheter. Som majoritetsägare kan staten vid behov ensam avgöra sådana normala frågor som bolagsstämman ska besluta om och sålunda utöva bestämmande inflytande i alla frågor som är av betydelse för bolagets ledningssystem. Minoritetsinnehav i ett bolag kan ha betydelse när det gäller ekonomiska angelägenheter. När det gäller frågor som är centrala för statens ägarstyrning och ägarpolitik har en kvalificerad minoritet emellertid en begränsad betydelse. Som ägare lyder staten alltid under aktiebolagslagen och värdepappersmarknadslagen och utövar sålunda sin äganderätt på bolagsstämmor. Staten kan sålunda varken förutsätta eller kräva särskilda privilegier eller andra rättigheter än de övriga ägarna har.

En effektiv utdelningspolitik och målmedveten utveckling av corporate governance har ökat intresset för statsbolagen som investeringsobjekt. Om ett bolag utvecklas positivt stiger aktiekursen och därmed värdet på statens aktieinnehav.

Statens ägarandelar i bolag som är verksamma på marknadsvillkor kan minskas under kontrollerade former, likväl så att statens strategiska ägarintressen beaktas. Oberoende av en eventuell minskning av statens innehav har regeringen uppställt målet att de finländska börsbolagen också i framtiden till stor del ska ägas av inhemska institutioner. Regeringen har för närvarande (30.6.2008) utnyttjade fullmakter till ett värde av drygt 8,7 miljarder euro (9,3 miljarder 31.12.2007) som riksdagen beviljat i syfte att bredda bolagens ägarunderlag.

År 2007 var den sammanlagda avkastningen på statens börsportfölj 19,9 %. År 2007 ökade portföljens marknadsvärde med 10 %, då generalindexet OMX Helsingfors steg med 19 %. Värdet på statens aktieportfölj har ökat trots att staten samtidigt har minskat sina ägarandelar.

Statens företagstillgångar utgör en betydande del av nationalförmögenheten.

Börsbolagsinnehavens sammanlagda marknadsvärde 31.12.2007 var 28 046 miljoner euro. Till följd av den ogynnsamma marknadsutvecklingen och aktieförsäljningar hade marknadsvärdet 30.6.2008 sjunkit till 25 748 euro.

12.1 Utdelningar

Utdelningsinkomsterna har numera en relativt stor statsfinansiell betydelse. De statsägda bolagens resultat för den föregående räkenskapsperioden gav staten utdelningar på sammanlagt 1597 miljoner euro år 2007. De statsägda börsbolagen och onoterade bolagen har år 2008 delat ut sammanlagt 1548 miljoner euro till staten. De största utdelningarna härrör från innehaven i Fortum Abp och TeliaSonera AB, även om 2007 års utdelningar från TeliaSonera sjönk avsevärt jämfört med föregående år.

Den genomsnittliga avkastningen från bolagen i statens börsportfölj har under de tio senaste åren blivit klart bättre. Bolagens avkastning har i medeltal varit 1,7 gånger större än genomsnittet för bolagen på börsens huvudlista. Bolagen i statens börsaktieportfölj delade ut 5,6 % för år 2007, medan genomsnittet för bolagen på börsens huvudlista var 4,0 %. Portföljbolagens utdelningsrelation var på motsvarande relation 1,4 gånger bättre än genomsnittet för bolagen på börsens huvudlista. Under en tio års period har portföljbolagens utdelningsrelation varit i genomsnitt 1,25 gånger bättre än genomsnittet för bolagen på börsens huvudlista. Den ökade avkastningen har också klart påverkat utvecklingen av statens utdelningsinkomster. Medan statens utdelningar år 1999 var 355 miljoner euro är de mer än fyra gånger större år 2008.

12.2 Försäljningar

Staten sålde år 2007 aktier för sammanlagt 863 miljoner euro i sina bolag. Genom försäljning av nya aktier på marknaden har bolagen fått in eget kapital till sina balansräkningar och samtidigt har staten i vissa bolag avstått från en del av sin ägarandel. Målsättningen har i dessa fall varit att förstärka bolagens kapitalstruktur och på så sätt skapa förutsättningar för en positiv utveckling av bolagen och värdestegring på aktierna.

24.5.2007 sålde staten sina aktier i Kemira GrowHow Oyj, dvs. 30,05 % av bolagets aktiestock, till Yara International Asa. Statens sammanlagda intäkter av försäljningen var ca 207 miljoner euro.

År 2007 fortsattes åtgärderna för att bredda bolagens ägarbas inom ramen för riksdagens fullmakter genom deltagande i Finnairs och Spondas aktieemissioner med sammanlagt 224 miljoner euro. Genom att på marknaden sälja nya aktier till institutionella och andra investerare kunde bolagen år 2007 redovisa sammanlagt ca 500 miljoner euro i sina balansräkningar som förstärkningar av det egna kapitalet. De statsägda bolagen har en sund kapitalstruktur.

29.8.2007 sålde staten 32,1 % av aktierna i Kemira Oyj till inhemska investerare. Försäljningspriset var sammanlagt 655,6 miljoner euro. Bolagets största ägare blev Oras Invest Oy som ägs av medlemmar i släkten Paasikivi. Oras Invest är ett finländskt familjebolag och en industriell ägare som i sin verksamhet eftersträvar långsiktig värdestegring.

1.2.2008 accepterade finska staten Borse Dubais och BD Stockholm AB:s anbud att köpa statens aktier i OMX för 42,8 miljoner euro.

Staten tecknade 1.2.2007 aktier i Sponda Oyj:s emission för 84,8 miljoner euro så att ägarandelen förblev 34,3 %. Staten tecknade 29.11.2007 aktier i Finnair Oyj:s emission för 138,6 miljoner euro. Genom att teckna merparten av aktierna behöll staten sin ägarandel 55,78 % av bolagets aktiekapital. Finska staten sålde 22.4.2008 sitt innehav på 0,65 % av Elisas aktiestock för sammanlagt 18,1 miljoner euro.

12.3 Ägararrangemang

En allmän utgångspunkt för samtliga ägararrangemang är att det bästa ekonomiska helhetsresultatet ska nås. Som kriterium gäller inte enbart försäljningspriset på bolaget eller aktierna, utan man fäster särskilt vikt vid förbättrandet av den samhällsekonomiska konkurrenskraften och den ekonomiska konkurrensen, tryggheten av de branschspecifika verksamhetsbetingelserna för den inhemska industrin och det inhemska näringslivet, bevarandet och ökandet av kompetensen samt tryggheten av sysselsättningen. Syftet med ägararrangemang och aktieförsäljningar är också att trygga en så stabil ägarbas som möjligt.

De statsägda bolagens ägarbas har blivit mångsidigare genom aktieemissioner och -försäljningar och genom ägararrangemang. Inhemska investeringar i aktier och aktieinnehav har blivit vanligare. Samtidigt har utländska investerare i större utsträckning börjat intressera sig för de statsägda börsbolagen som därigenom fått en hel del utländskt kapital. I början av detta decennium ägde utländska investerare 5 - 50 % av de statsägda börsbolagens aktiestock. Under den första hälften av 1990-talet var motsvarande siffra 0 - 10 %. År 2007 varierade utländska ägares andel av aktierna i de statsägda börsbolagen avsevärt, men var i genomsnitt något under 50 %. I de flesta onoterade statsägda bolagen förekommer inget utländskt ägande, med undantag för Patria Abp, Gasum Oy och FCG Finnish Consulting Group Oy. Staten äger i genomsnitt en tredjedel av sina börsnoterade bolag. De största andelarna äger staten i Finnair Oyj, 55,8 %, och i Fortum Abp, 50,8 %. Flera onoterade bolag äger staten till 100 % men i de tio största onoterade bolagen är statens ägarandel i genomsnitt 50 - 100 %.

Som en aktiv ägare har staten sedan början av 1990-talet strävat efter att utnyttja sina innehav också för att förbättra landets företagssektors internationella konkurrenskraft genom att delta i ett antal ägar- och branscharrangemang. Den statliga ägaren har understött tillkomsten av flera finländska bolag som har en stark konkurrens- och marknadsställning på den globala marknaden, t.ex. Stora Enso Oyj och Metso Abp. Genom ägararrangemang har dessutom uppkommit bolag som är starka och stora på den nordiska marknaden, t.ex. Fortum Abp, Neste Oil Abp, TeliaSonera AB och Sampo Abp.

År 2007 deltog staten i en branschomstrukturering som innebar att geologiska forskningscentralens analysfunktioner ombildades till aktiebolaget Labtium med ett eget kapital på 3,8 miljoner euro. I början av 2008 bolagiserades dessutom Vägaffärsverket till Destia Oy.

12.4 Omsättning

De statsägda börsnoterade bolagens sammanräknade omsättning år 2007 var 67 315 miljoner euro och de onoterade bolagens sammanlagda omsättning 7 206 miljoner euro. De statsägda börsnoterade bolagens sammanlagda omsättning i Finland år 2007 var 14 039 miljoner euro och de onoterade bolagens 4 904 miljoner euro. Bolagens sammanlagda omsättning år 2007 var ca 3 % större än året innan.

12.5 Personal

De statsägda börsnoterade bolagen och onoterade bolagen sysselsatte år 2007 i Finland och utlandet sammanlagt 212 336 personer. År 2007 hade bolagen sammanlagt 102 574 anställda i Finland. De statsägda börsnoterade bolagen sysselsatte år 2007 sammanlagt 161 325 personer varav 57 932 i Finland. De statsägda onoterade bolagen sysselsatte år 2007 sammanlagt 51 011 personer varav 44 642 i Finland.

12.6 Investeringar

De statsägda börsnoterade och onoterade bolagens sammanlagda investeringar år 2007 var ca 5 miljarder euro. Finlands andel av investeringarna var ca 2 miljarder euro.

12.7 Skatter

År 2007 betalade de statsägda börsnoterade och onoterade bolagen sammanlagt ca 2 miljarder euro i skatt till staten.

12.8 Verksamhetsenheter

De statsägda börsnoterade och onoterade bolagen har verksamhetsenheter i huvudstadsregionen och på många andra orter i Finland.

BILAGOR

BILAGA 1

Centrala nyckeltal

Av följande tabeller framgår de centrala nyckeltalen för de i statens portfölj ingående börsnoterade och onoterade bolagen åren 2006 och 2007, M€.

2007	Omsättning	Rörelse- resultat	Rörelse- resultat	Balans- omslutning	Soliditetsgrad	Nettoskuld-sättnings- grad	ROE	ROI
Finnair	2181	142	6,5 %	2146	47,0 %	-20,7 %	12,8 %	14,0 %
Fortum	4479	1847	41,2 %	17674	48,9 %	51,6 %	18,5 %	16,0 %
Kemira	2810	143	5,1 %	2828	38,4 %	92,3 %	5,8 %	7,2 %
Metsa	6250	581	9,3 %	5254	35,0 %	30,7 %	25,1 %	26,0 %
Neste Oil	12103	801	6,6 %	4871	49,8 %	31,1 %	25,5 %	26,2 %
OMX	456	138	30,4 %	1296	41,8 %	29,5 %	20,1 %	19,4 %
Outokumpu	6913	589	8,5 %	5911	56,5 %	28,5 %	19,9 %	17,2 %
Rautaruukki	3876	637	16,4 %	2862	70,4 %	1,0 %	24,0 %	29,0 %
Sampo*	4458	3833	86,0 %	25424	30,5 %	774,6 %	52,5 %	
Sponda	211	257		2899	32,2 %	175,0 %	17,9 %	9,9 %
Stora Enso	13374	246	1,8 %	15311	49,3 %	39,2 %	-2,8 %	2,1 %
TeliaSonera	10204	2770	27,1 %	22952	53,5 %	37,6 %	14,8 %	16,5 %

*omsättning = försäkringspremieinkomster, rörelseresultat = vinst före skatt, rörelseresultat % = vinst före skatt %, nettoskuld-sättningsgrad = kapitaltäckning

Altia	494,7	-47,0	-9,5 %	453,3	30,3 %	81,6 %	-30,1 %	-15,0 %
Arek	34,1	10,4	30,5 %	85,9	21,6 %	279,0 %	55,5 %	14,4 %
Art and Design City Helsinki	0,4	0,0	-5,8 %	0,5	75,8 %	-91,4 %	-4,4 %	-4,4 %
Boreal Växtförädling**	6,5	0,6	9,8 %	8,0	79,6 %	-43,7 %	8,7 %	11,4 %
Destia	601,9	10,0	1,7 %	248,1	41,6 %	38,8 %	8,9 %	7,7 %
Edita	148,0	4,4	3,0 %	77,9	35,8 %	-19,5 %	11,1 %	9,2 %
Ekokem	74,3	8,5	11,4 %	155,9	60,0 %	20,9 %	8,0 %	8,8 %
Fingrid	334,6	90,7	27,1 %	1565,0	27,5 %	224,0 %	10,3 %	7,3 %
FCG Finnish Consulting Group	73,2	3,0	4,1 %	42,3	65,1 %	-32,8 %	7,4 %	11,9 %
Gasum	852,1	92,6	10,9 %	634,3	61,2 %	-2,9 %	17,7 %	22,5 %
HAUS Kehittämiskeskus	5,8	0,1	2,1 %	3,1	39,6 %	-180,3 %	27,9 %	28,5 %
Itella	1688,3	101,8	6,0 %	1119,1	65,4 %	-37,1 %	11,1 %	13,8 %
Kemijoki	41,5	-0,2	-0,5 %	421,4	32,3 %	186,4 %	-4,7 %	-0,1 %
Motiva	4,0	-0,2	-4,3 %	2,5	54,9 %	-41,7 %	-13,5 %	-10,9 %
Patria	541,2	37,3	6,9 %	515,1	48,1 %	19,3 %	11,8 %	15,7 %
Myntverket	120,5	4,8	4,0 %	84,6	82,3 %	-53,8 %	1,5 %	9,2 %
Raskone	148,8	5,5	3,7 %	74,3	26,1 %	161,4 %	14,9 %	9,9 %
SantaPark***	1,8	0,2	13,0 %	1,8	50,1 %	70,1 %	22,0 %	14,8 %
Silta	19,9	1,1	5,7 %	9,9	53,2 %	-64,8 %	18,5 %	25,5 %
Finska Centralen för Utsädespotatis	3,4	0,2	6,1 %	2,4	29,8 %	137,2 %	25,9 %	13,6 %
Suomen Viljava	17,2	4,4	25,5 %	28,0	74,6 %	7,8 %	14,9 %	17,4 %
VR-Group	1334,1	87,1	6,5 %	1593,5	84,1 %	-9,7 %	5,0 %	7,2 %
Vapo	660,6	55,5	8,4 %	788,4	43,8 %	91,0 %	10,3 %	9,9 %

** räkenskapsperiod 1.7.2006 - 30.6.2007

*** räkenskapsperiod 1.5.2007 - 30.4.2008

2006	Omsättning	Rörelse- resultat	Rörelse- resultat %	Balans- omslutning	Soliditetsgrad	Nettoskuld-sättnings- grad	ROE	ROI
Finnair	1990	-11	-0,5 %	1660	37,2 %	8,2 %	-2,1 %	0,0 %
Fortum	4491	1455	32,4 %	16839	48,5 %	53,2 %	13,8 %	13,6 %
Kemira	2523	202	8,0 %	2769	39,4 %	75,9 %	11,1 %	11,3 %
Metso	4955	457	9,2 %	4968	33,6 %	30,3 %	29,8 %	21,8 %
Neste Oil	12734	854	6,7 %	4340	48,3 %	34,4 %	34,0 %	31,8 %
OMX	399	134	33,5 %	1386	36,8 %	30,1 %	19,4 %	18,5 %
Outokumpu	6 154	824	13,4 %	6413	47,9 %	43,9 %	37,5 %	18,0 %
Rautaruukki	3 682	529	14,4 %	3025	61,6 %	0,6 %	24,8 %	27,4 %
Sampo*	4433	1353	30,5 %	47620	10,9 %	202,7 %	22,6 %	
Sponda	117	104		2940	20,2 %	334,4 %	8,3 %	5,5 %
Stora Enso	14594	648	4,4 %	17440	45,3 %	50,7 %	7,5 %	5,6 %
TeijaSonera	10071	2819	28,0 %	22051	61,5 %	13,1 %	13,1 %	16,3 %

*omsättning = försäkringspremieinkomster, rörelseresultat = vinst före skatt, rörelseresultat % = vinst före skatt %, nettoskuld-sättningsgrad = kapitaltäckning

Altia	462,4	15,1	3,3 %	496,7	38,0 %	54,8 %	5,1 %	6,5 %
Arek	5,6	-0,7	-12,0 %	81,6	6,5 %	1252,7 %	-12,5 %	-1,2 %
Art and Design City Helsinki	0,4	0	-1,6 %	0,4	81,7 %	-100,6 %	-1,4 %	-1,4 %
Boreal Växtförädling*	6,5	0,7	11,4 %	8,1	76,2 %	-49,0 %	9,2 %	11,8 %
Destia	485,4	9,2	1,9 %	234,6	42,2 %	3,4 %	9,1 %	7,3 %
Edita	170,3	7,0	4,1 %	86,7	29,1 %	77,1 %	22,1 %	12,0 %
Ekokem	60,9	4,8	7,9 %	118,8	72,8 %	-7,1 %	4,7 %	6,3 %
Fingrid	351,3	79,5	22,6 %	1513,8	25,5 %	247,2 %	10,4 %	6,4 %
FCG Finnish Consulting Group	65,6	4,7	7,2 %	40,3	70,1 %	-51,2 %	19,9 %	19,3 %
Gasum	888,3	77,9	8,8 %	602,5	60,8 %	0,3 %	16,1 %	19,5 %
HAUS Kehittämiskeskus	5,7	-0,6	-9,8 %	2,2	36,6 %	162,5 %	-67,6 %	-67,3 %
Itella	1550,6	89,0	5,7 %	1051,4	64,7 %	-33,1 %	10,1 %	12,6 %
Kemijoki	39,0	-1,4	-3,5 %	414,9	34,5 %	165,4 %	-4,2 %	-0,4 %
Motiva	4,4	0	0,0 %	2,8	57,9 %	-42,6 %	0,6 %	0,8 %
Patria	447,8	26,8	6,0 %	483,4	55,2 %	-19,1 %	8,7 %	12,9 %
Rahapaja	122,2	11,0	9,0 %	95,1	82,2 %	-43,4 %	7,4 %	17,0 %
Raskone	116,4	4,8	4,1 %	80,6	21,6 %	183,8 %	59,4 %	7,9 %
SantaPark**	1,6	0,1	5,6 %	1,7	42,3 %	94,2 %	5,7 %	5,9 %
Silta	17,9	0,8	4,7 %	8,3	60,2 %	-76,8 %	14,2 %	19,4 %
Finska Centralen för Utsädespotatis	2,7	-0,1	-2,3 %	2,0	26,8 %	166,2 %	-16,0 %	-3,9 %
Suomen Viljava	17,1	4,6	26,7 %	30,1	69,3 %	6,2 %	15,9 %	17,6 %
VR-Group	1264,6	85,2	6,7 %	1552,6	83,6 %	5,0 %	7,1 %	-6,8 %
Vapo	600,9	53,8	9,0 %	699,7	47,3 %	71,9 %	11,1 %	10,6 %

** räkenskapsperiod 1.7.2005-30.6.2006

*** räkenskapsperiod 1.5.2005-30.4.2006

BILAGA 2

Bolagsöversikter

FINNAIR OYJ

flygbolag

Statens ägarandel: 55, 78 %

Styrelseordförande: Christoffer Taxell

Verkställande direktör: Jukka Hienonen

Antal anställda: 9 480

Huvudort i Finland: Vanda

Finnair är en koncern inom resebranschen som erbjuder reguljärflyg, semesterflyg, resebyråtjänster och frakttjänster i Finland och internationellt. Viktigast är rutterna mellan Finland och de nordiska länder samt till Europa och Asien. Finnair har dotterbolag inom resebyråbranschen i Finland, Baltikum och Ryssland.

Asienstrategin innebär att Finnair under de senaste åren har satsat kraftigt på Fjärran östertrafiken. Den förbättrar passagerarunderlaget också för anslutningsflyg mellan Helsingfors och andra europeiska destinationer. Trots att det vanligen krävs några år för att få en tillfredsställande beläggningsgrad på nya långdistanslinjer, hade Finnair en god beläggningsgrad år 2007. Bolaget kommer åren 2008 - 2016 att förnya och förstora sin flotta med s.k. widebody långdistansplan (Airbus). Samtidigt förnyas flygplansflottan för inrikesrutterna och de europeiska destinationerna (Embrair).

Finnair gjorde ett bra resultat 2007. Trots det höga oljepriset sjönk bolagets enhetskostnader. Bränslekostnaderna utgjorde över 20 % av omsättningen 2007 och andelen ökade ytterligare under den första hälften av år 2008. Oljepriset är en viktig faktor för bolagens lönsamhet. En annan faktor är konkurrenssituationen och hur mycket den tillåter att de stigande kostnaderna återverkar på biljettprisen.

NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Omsättning	M€	577	2 181	1 990
Rörelseresultat*	M€	12,1	142	-11
Rörelseresultat %*	%	2,1	6,5	-0,5
Balansomslutning	M€	2 225	2 146	1 660
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	931	995	845
Soliditetsgrad	%	44,1	47,0	37,2
Justerad nettoskuldsättningsgrad**	%	42,1	40,2	114,1
Avkastning på eget kapital	%	10,1	12,8	-2,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	14,3	14,0	0
Antal anställda		9 426	9 480	9 598
Utdelningar	M€		32	9
Utdelning till staten	M€		18	5

* Ägarstyrningen rapporterar rörelseresultatet, inklusive bl.a. förändrade värden på derivatinstrument och försäljningsvinster

** Inklusive beräknade leasingavgifter under de följande sju åren

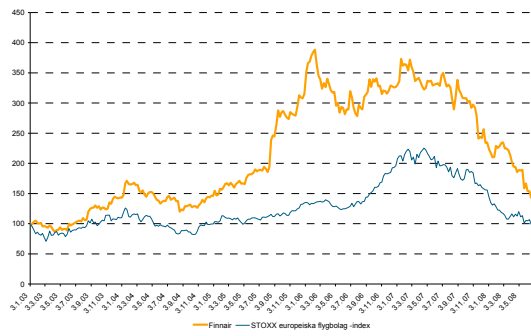
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
SAS	Sverige, Norge, Danmark	6 543
Lufthansa	Tyskland	15 354
Air China	Kina	4 281
Japan Airlines	Japan	13 984

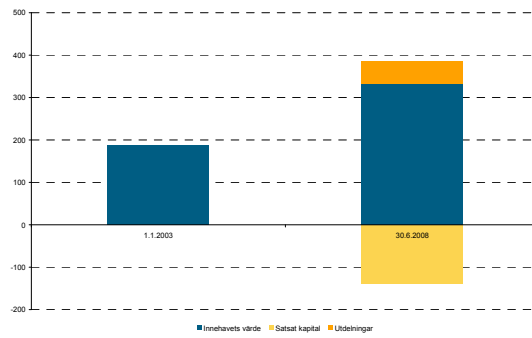
ANMÄLDA INVESTERINGAR

2 miljarder euros investeringsprogram: åren 2008 - 10 anskaffas nya Airbus A330/340, Embraer 170 och 190 och åren 2014 - 16 nya Airbus A 350 -flygplan

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 5,0 % p.a. (CAGR, compound annual growth)

FORTUM ABP

samhällsservice

Statens ägarandel: 50,8 %

Styrelseordförande: Peter Fagernäs

Verkställande direktör: Mikael Lilius

Antal anställda: 8 303 (Q1: 15 689) varav 2 981 i Finland

Huvudorter i Finland: Esbo, Imatra, Ingå, Joensuu, Jyväskylä, Träskända, Kauttua, Karleby, Kuusamo, Leppiniemi, Lojo, Lovisa, Nådendal, Nokia, Uleåborg, Björneborg, Vasa och Vanda.

Fortum är ett av de ledande energiföretagen i Norden och Östersjöområdet. Företagets kärnverksamhet är produktion, distribution och försäljning av el och värme samt drift och underhåll av kraftverk.

De välfyllda vattenmagasinen och de låga priserna på utläppsrätter 2007 sänkte de nordiska börspriserna på el. Trots de utmanande marknadsförhållandena förbättrade Fortum sitt resultat jämfört med föregående år. Fortums verksamhet är uppdelad på fyra rapporteringssegment, dvs. Kraftproduktion, Värme, Distribution och Markets. Det genomsnittliga priset på producerad kraft i Norden var 39,7 (37,1) euro/MWh, dvs. 7 % högre än föregående år. Försäljningspriserna för el har varit klart högre än det genomsnittliga spotpriset på den nordiska elbörsen Nord Pool. Detta berodde huvudsakligen på Fortums framgångsrika hedgingstrategi. Det genomsnittliga spotpriset på Nord Pool var 27,9 (48,6) euro/MWh. Kraftproduktion-segmentets andel av det jämförbara rörelseresultatet av Fortums kontinuerliga funktioner var 69,9 %. I början av 2008 var Fortums genomsnittliga elpris 44,6 och spotpriset 38,0 euro. Fortum informerade 29.2.2008 om förvärvet av en majoritetsandel av det ryska företaget TGC-10. I mars 2008 ägde Fortum en 76,49 %:s andel av TGC-10.

NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Omsättning	M€	1 440	4 479	4 491
Rörelseresultat	M€	609	1 847	1 455
Rörelseresultat %	%	42,3	41,2	32,4
Balansomslutning	M€	21 491	17 674	16 839
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	22 385	27 421	19 132
Soliditetsgrad	%	44	48,9	48,5
Nettoskuldssättningsgrad	%	56	51,6	53,2
Avkastning på eget kapital	%	21,0	18,5	13,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	17,3	16,0	13,6
Antal anställda (i Finland)		15 689	8 303 (2 981)	8 134 (2 976)
Utdelningar	M€		1 197	1 122
Utdelning till staten	M€		608,8	568,2

KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
E.ON	Tyskland	68 731
EDF	Frankrike	59 637
Enel	Italien	42 695
Iberdrola	Spanien	17 468
RWE	Tyskland	42 507
Statkraft	Norge	2 216
Vattenfall	Sverige	15 291
Verbund	Österrike	3 038

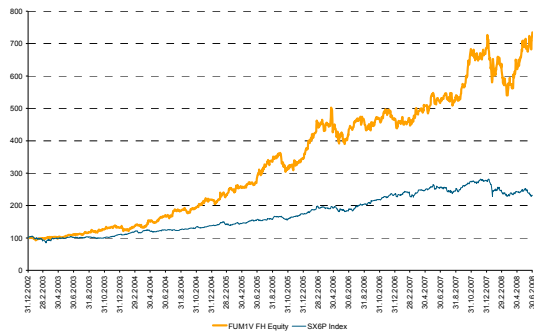
ANMÄLDA INVESTERINGAR

3000 miljoner euro Nordiskt investeringsprogram.

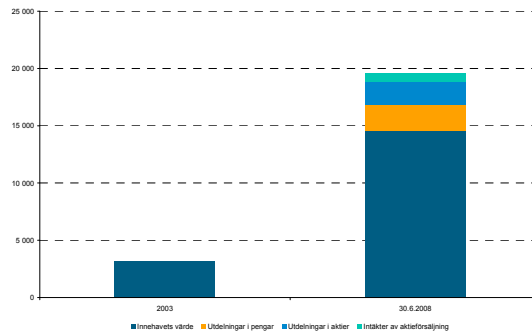
207 miljoner euro TGC-10, enligt 100 %, inklusive en 1,3 miljarder euros ökning av TGC:s aktiekapital

700 miljoner euro för att öka tillförlitligheten i lokalnäten, 240 miljoner euro i automatisk mätaravläsning.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003 – 30.6.2008 var 38,9 % p.a. (CAGR, compound annual growth)

KEMIRA OYJ

kemisk industri

Statens ägarandel: 16,5 %

Styrelseordförande: Pekka Paasikivi

Verkställande direktör: Harri Kerminen från 1.1.2008

Antal anställda: 10 007, varav 2 885 i Finland

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Vanda, Harjavalta, Joutseno, Karleby, Kuusankoski, Siilinjärvi, Tammerfors, Vasa, Äetsä, Björneborg och Uleåborg

Kemiras fyra affärsområden, Pulp&Paper, Kemira Water, Kemira Specialty och Kemira Coatings erbjuder produkter, tillämpningar och koncept för cellulosa- och pappersindustri, vattenrening, målning och kemisk industri.

År 2007 ökade Kemirakoncernens omsättning med 11 %. Ca 315 miljoner euro av omsättningen härrörde från företagsförvärv medan företagsförsäljningar minskade omsättningen med ca 27 miljoner euro. Kemirakoncernens rörelseresultat minskade med 26 % till 143,1 miljoner euro. Rörelseresultatet inkluderar nedskrivningar, försäljningsvinster och andra poster av engångskaraktär vilkas nettoinverkan på rörelseresultatet var -31,5 miljoner euro.

Kemira gav en resultatvarning 18.1.2008. Bolagets rörelseförlust för årets sista kvartal var 42,9 miljoner euro. En bidragande orsak var nedskrivningar på 47,1 miljoner euro. Andra orsaker till det negativa rörelseresultatet var de höga priserna på råvaror och energi, den svaga dollarn, förseningarna vid pappersbruket i Uruguay samt Kemira Specialtys svaga lönsamhet. Kemira gjorde i samband med publiceringen av Q1 resultat bedömningen att omsättningen, det operativa rörelseresultatet och resultatet per aktie, exklusive poster av engångskaraktär, kommer att öka under 2008. Driften vid fabriken i Uruguay inleddes i början av året. Ökningen av omsättningen baseras på organisk tillväxt.

Kemira ser över sin strategi i syfte att förbättra hela koncernens lönsamhet och trygga tillväxten. Penningflödena inom Kemirakoncernen var år 2007 -149,1 (-142,3) miljoner euro. Koncernens nettoskuldssättningsgrad steg till 92,3 (75,9) %.

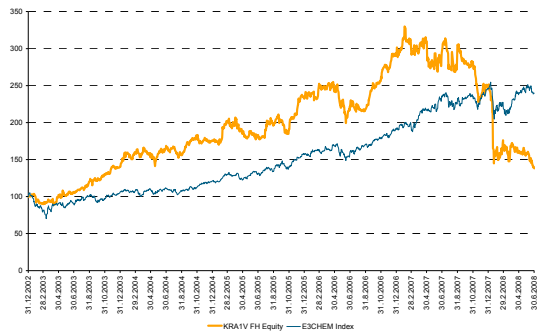
NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Omsättning	M€	684	2 810	2 522
Rörelseresultat	M€	33	143	202
Rörelseresultat %	%	4,8	5,1	8,0
Balansomslutning	M€	2 842	2 828	2 769
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	1 213	1 745	2 064
Soliditetsgrad	%	36,2	38,4	39,4
Nettoskuldssättningsgrad	%	98,8	92,3	75,9
Avkastning på eget kapital	%		5,8	11,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	6,3	7,2	11,3
Antal anställda (i Finland)		10 138	10 007 (2 885)	9 327 (3 020)
Utdelningar	M€		60,6	58,1
Utdelning till staten	M€		10,3	29,2

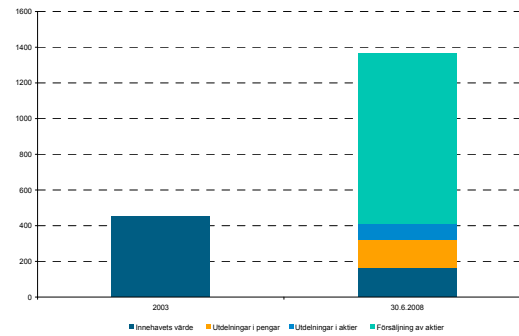
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Akzo Nobel	Holland	10 217
Ciba Specialty Chemicals	Schweiz	3 971
Clariant	Schweiz	5 194
Solvay	Belgien	9 572
Hercules	US	1 561
Nalco	US	2 859

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-5.5.2008 var 20,6 % p.a. (CAGR, Compound Annual Growth). I resultatberäkningen ingår Kemira GrowHow.

METSO ABP

verkstads- och teknologibolag

Statens ägarandel: 11,1 %

Styrelseordförande: Matti Kavetvuo

Verkställande direktör: Jorma Eloranta

Antal anställda: 26 837, varav 9 386 i Finland

Huvudorter i Finland: Tammerfors, Nystad, Björneborg, Valkeakoski, Jyväskylä, Träskända, Lappo och Helsingfors

Metso tillverkar pappersmaskiner, krossningsutrustning för mineraler samt maskiner och processautomatik för energiindustri och vissa andra branscher. Dessutom erbjuder bolaget sina kunder service och underhåll. Bolagets affärsområden är Metso Paper, Metso Minerals och Metso Automation. Metsos goda rörelseresultat 2007 härrörde till 62 % från Minerals (krossningsutrustning), till 23 % från Paper och till 16 % från Automation. Orderstocken är stark och sträcker sig till år 2010. De växande marknadernas (Asiens och Latinamerikas) andel av orderstocken 2007 utgjorde 43 %. Tyngdpunkten i tillväxten ligger i allt större utsträckning på dessa områden.

Metso strävar efter att öka sin service- och underhållsverksamhet, vars andel av omsättningen nu utgör 33 %. Bolaget satsar under de närmaste åren på global närvaro (verksamhets- och serviceenheter samt produktion på alla marknader). Detta förutsätter flera anställda utanför Europa.

Utsikterna för bolagets kundbranscher är goda. Framför allt Metso Minerals kunder har bekräftat stora beställningsplaner för de närmaste åren, eftersom stora energi- och infrastrukturprojekt pågår på alla marknader. Metso Papers beställningar kommer till stor del från växande marknader. Bolagets investeringar sammanhänger huvudsakligen med utökad leveranskapacitet.

NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Omsättning	M€	1 400	6 250	4 955
Rörelseresultat	M€	120	581	457
Rörelseresultat %	%	8,5	9,3	9,2
Balansomslutning	M€	5 536	5 254	4 958
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	3 903	5 290	5 406
Soliditetsgrad	%	36,8	35,0	33,6
Nettoskuldssättningsgrad	%	39,1	30,7	30,3
Avkastning på eget kapital	%	20,1	25,1	29,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	20,9	26,0	21,8
Antal anställda (i Finland)		27 062	26 837	23 364
Utdelningar	M€		425	212
Utdelning till staten	M€		47	24

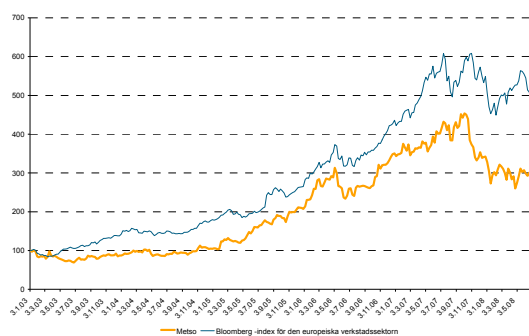
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Voith (pappersmaskiner)	Tyskland	4 190
Andritz (pappersmaskiner)	Österrike	3 283
Sandvik (krossningsutrustning)	Sverige	9 138
Atlas Copco (krossningsutrustning)	Sverige	6 706
Flowsolve (flödesreglering)	USA	2 750
Honeywell (automation)	USA	22 209

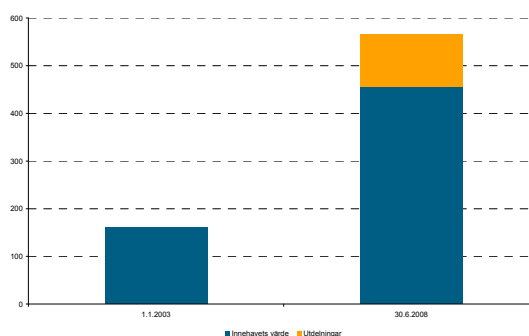
ANMÄLDA INVESTERINGAR

År 2008 investeringar i produktionskapacitet, ca 250 M€.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 25,6 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

NESTE OIL OYJ

energiindustri

Statens ägarandel: 50,1 %

Styrelseordförande: Timo Peltola

Verkställande direktör: Risto Rinne

Antal anställda: 4 807, varav 3 655 i Finland

Huvudorter i Finland: Esbo, Borgå och Nådendal

Neste Oil informerade i oktober 2007 om sin nya segmentindelning och sin rapportering. Verksamheten bygger från början av 2008 på de fem segmenten Oil Refining, Renewable Fuels, Specialty Products, Oil Retail och Shipping. De rapporterar sina resultat segmentvis.

Neste Oils resultat försämrades under det fjärde kvartalet. Bidragande orsaker till försämringen var vissa problem med den nya produktionslinjen för diesel, som enligt bolagets uppskattning försämrade resultatet med ca 60 miljoner euro. Av Neste Oils jämförbara rörelseresultat härrörde 77 % från segmentet Oil Refining. Segmentets andel av bolagets bundna kapital var 64 %. Specialprodukternas andel av rörelseresultatet var 17 % och andelen av det bundna kapitalet 10 %. Motsvarande siffror för Oil Retail var 10 respektive 11 % och för Shipping 5 respektive 9 %. Biodieseln andel av bolagets jämförbara rörelseresultat var -2 % och dess andel av det bundna kapitalet 4 %.

Neste Oil uppger att tillväxten baseras på Oil Refining och Renewable Fuels. Neste Oil har gjort kraftiga investeringar under de gångna åren. Under år 2007 investerade bolaget 334 (535) miljoner euro i anläggningstillgångar. Tack vare bolagets goda kassaflöde har Neste Oils balansstruktur förblivit stark trots investeringarna.

NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Omsättning	M€	3 297	12 103	12 734
Rörelseresultat	M€	204	801	854
Rörelseresultat %	%	6,2	6,6	6,7
Balansomslutning	M€	5 246	4 871	4 340
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	5 677	6 175	5 905
Soliditetsgrad	%	44,2	49,8	48,3
Nettoskuldssättningsgrad	%	52,3	31,1	34,4
Avkastning på eget kapital	%	24,2	25,5	34,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	24,0	26,2	31,8
Antal anställda (i Finland)		5 114	4 807 (3 655)	4 740 (3 506)
Utdelningar	M€		256,4	230,8
Utdelning till staten	M€		128,5	115,6

KONKURRENTER

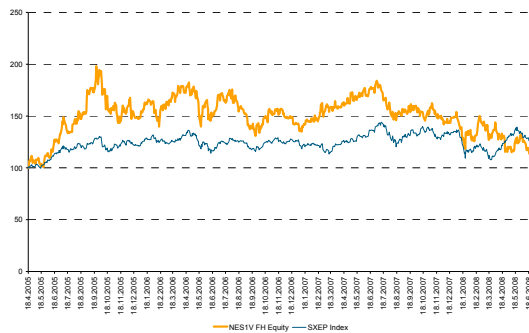
Bolag	Land	Omsättning, M€
ERG	Italien	10 166
Hellenic Petroleum	Grekland	8 538
MOL	Ungern	10 319
Motor Oil	Grekland	4 070
OMV	Österrike	20 042
Petroplus	Schweiz	10 162
Saras	Italien	6 664

ANMÄLDA INVESTERINGAR:

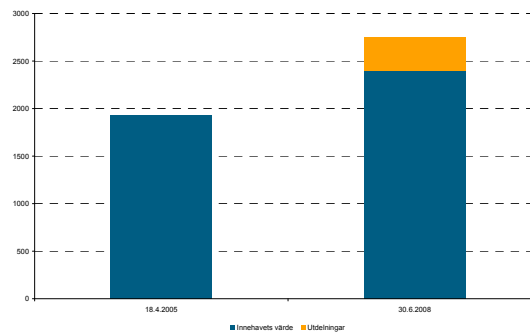
Biodiesel:	Finland	170 000 tn	2007
	Finland	170 000 tn	2009
	Österrike	200 000 tn	2010/11 JV med OMV
	Singapore	800 000 tn	2010/11
	Globalt	Milj. ton	2015

Preliminära utredningar för nya dieselinvesteringar pågår. Hösten 2008 fattas beslut om investering i en vätekrackningsanläggning i Nådendal.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 18.4.2005-30.6.2008 var 11,8 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

OUTOKUMPU OYJ

tillverkning av rostfritt stål

Statens ägarandel: 31,1 %

Styrelseordförande: Ole Johansson

Verkställande direktör: Juha Rantanen

Antal anställda: 8 108 (Varav ca en fjärdedel i Finland)

Huvudorter i Finland: Torneå, Jakobstad, Vetil, Sorsakoski, Tusby och Esbo

Outokumpu producerar rostfritt stål, dels basprodukter och dels specialprodukter.

Specialprodukternas andel av omsättningen utgör ca en tredjedel och av rörelseresultatet drygt hälften. Bolaget strävar efter att öka andelen specialprodukter.

År 2007 fortsatte den kraftiga efterfrågan på rostfritt stål. Prisvariationerna på nickel under år 2007 ledde till spekulationer i distributionsledet och därmed till kraftiga fluktuationer i produktionen av och priserna på rostfritt stål. Dessutom drabbades Outokumpu av 230 miljoner euros lagerförluster på nickel. Världens ledande tillverkare informerade hösten 2007 om förändringar i prissättningsmekanismen på stål, i syfte att minska spekulationerna. Outokumpu övergick i början av 2008 till den nya prismekanismen. För att eliminera sådana fluktuationer i efterfrågan och priser som förstärks i distributionsledet har bolaget också inrättat ett eget nätverk av servicecenter, som byggs ut framför allt i Polen, Kina, Indien, Tyskland, Frankrike och Italien.

NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Omsättning	M€	1 689	6 913	6 154
Rörelseresultat	M€	100	589	824
Rörelseresultat %	%	5,9	8,5	13,4
Balansomslutning	M€	5 947	5 910	6 414
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	5 176	3 839	5 369
Soliditetsgrad	%	53,2	56,5	47,9
Nettoskuldssättningsgrad	%	23,3	28,5	43,9
Avkastning på eget kapital	%	7,7	20,0	37,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	10,0	11,8	18,0
Antal anställda (i Finland)		8 137	8 108	8 159
Utdelningar	M€		218*	199
Utdelning till staten	M€		68*	62

KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Acerinox	Spanien	6 900
POSCO	Sydkorea	17 460
ThyssenKrupp	Tyskland	51 723
ArcelorMittal	Luxemburg	105 216

ANMÄLDA INVESTERINGAR

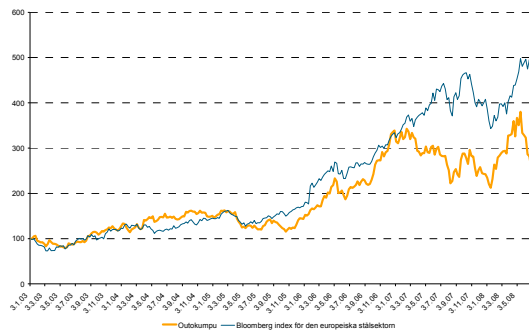
550 miljoner euro i tillverkning av Duplex-specialstål

220 miljoner euro i utökad kapacitet för specialprodukter

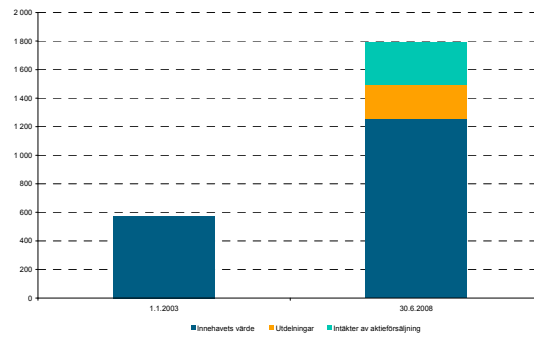
88 miljoner euro i nya och effektivare servicecenter

370 miljoner euro i specialstålproduktion i Torneå

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 22,9 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

RAUTARUUKKI ABP

ståltillverkning och verkstadsproduktion

Statens ägarandel: 39,8 %

Styrelseordförande: Jukka Viinanen

Verkställande direktör: Sakari Tamminen

Antal anställda: 14 715 (varav ca hälften i Finland)

Huvudorter i Finland: Brahestad, Tavastehus, Kankaanpää, Lappvik, Uleåborg, Pulkkila, Toijala, Kurikka, huvudkontor i Helsingfors

Rautaruukki producerar och förädlar kolstål till bygg- och maskinkomponenter. Bolagets produktutveckling går ut på att ersätta leveranserna av basprodukter med förädlade metallkoncept. Tillverkningen av basmetallprodukter utgör emellertid fortfarande drygt hälften av koncernens omsättning och 2/3 av rörelseresultatet. Rautaruukkis divisioner använder huvudsakligen koncernens eget stål.

Under de senaste åren har stålbranschen koncentrerats och företagen vuxit. Rautaruukkis strategi går ut på att kontinuerligt anpassa produktionen till kundernas behov. Divisionerna Construction och Engineering arbetar genom att etablera verkstadsenheter i närheten av kundbolagen. Rautaruukkis kärnmarknader är Norden, Ryssland och östra Centraleuropa. I dessa områden har Rautaruukki förvärvat företag med lokal produktion och färdiga kundförhållanden. Rautaruukkis tillväxt härrör från konceptverksamheten.

Rautaruukki uppnådde ett bra resultat år 2007. I slutet av året avmattades efterfrågan på kolstål tillfälligt. Bolaget kan anpassa sina produktionsvolymen men resultatet belastas av kostnader för outnyttjad kapacitet. Den starka tillväxten fortsatte inom infrastruktur- och energibyggnad som är viktiga kundbranscher. Råvarupriserna för ståltillverkningen steg kraftigt våren 2008, vilket sätter press också på produktpriserna.

NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Omsättning	M€	939	3 876	3 682
Rörelseresultat	M€	143	637	529
Rörelseresultat %	%	15,2	16,4	14,4
Balansomslutning	M€	3 034	2 861	3 026
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	4 318	4 150	4 158
Soliditetsgrad	%	69,6	70,4	61,6
Nettoskuldssättningsgrad	%	-3,6	1,0	0,6
Avkastning på eget kapital	%	23,2	24,0	24,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	28,5	29,0	27,4
Antal anställda (i Finland)		14 622	14 715	13 303
Utdelningar	M€		280	276
Utdelning till staten	M€		111	111

KONKURRENTER

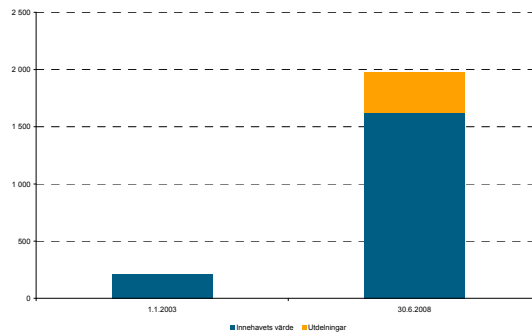
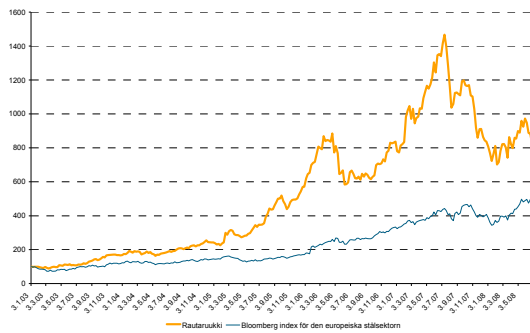
Bolag	Land	Omsättning, M€
Lindab (Construction)	Sverige	1 003
Kingspan (Construction)	Irland	1 863
Fritzmeier (Engineering)	Tyskland	n.a.
SSAB (Metals)	Sverige	5 040
Voestalpine (Metals)	Österrike	7 050
ThyssenKrupp (Metals)	Tyskland	51 723
ArcelorMittal (Metals)	Luxemburg	105 216

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Ca 250 miljoner euro för utvidgning av produktionen och etablering av servicecenter.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 50,1 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

SAMPO ABP

försäkring och investeringsverksamhet

Statens ägarandel: 13,7 %

Styrelseordförande: Georg Ehrnrooth

Verkställande direktör: Björn Wahlroos

Antal anställda: 6 836, varav 2 076 i Finland

Huvudort i Finland: Helsingfors

Sampokoncernens mission är att skapa värde för sina ägare. Koncernen har ingen snävt avgränsad strategi. Målsättningen att flexibelt utnyttja marknadens möjligheter att skapa ägarvärde, t.ex. genom företagsomstruktureringar. I linje med sin strategi har Sampokoncernen sålt bankverksamheten och verkar nu inom två branscher – skadeförsäkring och livförsäkring.

Försäljningen av bankverksamheten genomfördes 1.2.2008. Försäljningen innebar att Sampo fick stora likvida tillgångar. Sampo lovade att senast i samband med informationen om resultatet för år 2007 berätta hur bolaget placerar tillgångarna från försäljningen av bankverksamheten. Under det gångna året har Sampo i flera omgångar köpt Nordeaaktier. Sampos ägarandel i Nordea har stigit till över 10 %, vilket svarar på frågan om hur tillgångarna används.

Intäkts/kostnadsrelationen i skadeförsäkringsbolaget If var fortfarande god år 2007 och nådde upp till 90,6 %. Resultatet före skatt sjönk till 534 (730) miljoner euro. Orsaken till det försvagade resultatet var framförallt investeringsverksamhetens försämrade resultat som en följd av nedgången på aktiemarknaden under årets andra hälft. Det försäkringstekniska resultatet var fortfarande starkt under den första hälften av 2008.

Livförsäkringsverksamhetens resultat före skatt steg till 342 (295) miljoner euro. Osäkerheten på kapitalmarknaden och uppdateringen av den huvudsakliga försäljningskanalen Sampo Banks datasystem inverkar negativt på premieintäkterna under den första hälften av 2008.

Sampokoncernens kapitaltäckningsgrad var mycket god, 774,6 (202,7) % till följd av försäljningen av Sampo Bank.

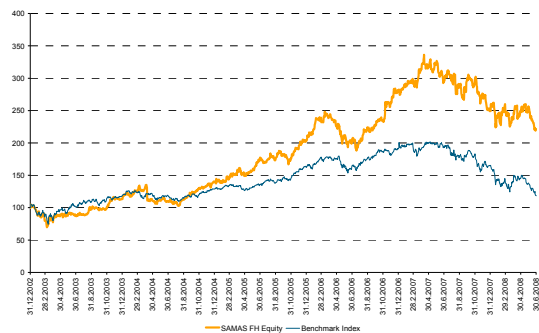
NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Premieintäkter	M€	1 552	4 458	4 433
Resultat före skatt	M€	142	3 833	1 353
Resultat före skatt %	%	9,1	86,0	30,5
Balansomslutning	M€	25 865	25 424	47 620
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	9 807	10 382	11 413
Soliditetsgrad	%	28,6	30,5	10,9
Kapitaltäckningsgrad	%	735,3	774,6	202,7
Avkastning på eget kapital	%	-11,6	52,5	22,6
Avkastning på totalt kapital	%	-2,1	11,5	4,0
Antal anställda i genomsnitt (Finland)		6 831	6 836 (2 076)	11 657 (5 945)
Utdelningar	M€		694	693
Utdelning till staten	M€		95,1	95,1

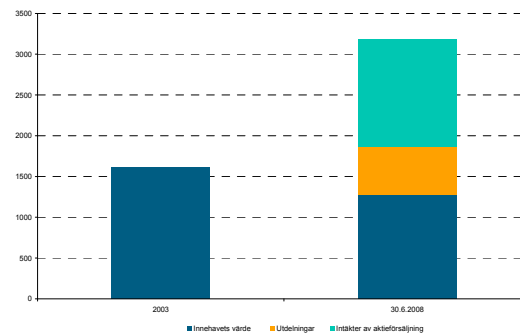
KONKURRENTER

Bolag	Land	Marknadsvärde, M€
Alm. Brand	Danmark	727
Pohjola	Finland	2 653
Storebrand	Norge	3 177
Topdanmark	Danmark	1 575
Trygvesta	Danmark	3 501

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 13,2 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

SPONDA OYJ

fastighetsinvestering

Statens ägarandel: 34,28 %

Styrelseordförande: Lauri Ratia

Verkställande direktör: Kari Inkinen

Antal anställda: 216 (Q1: 136) varav 210 (ca 120) i Finland

Huvudorter i Finland: Esbo, Helsingfors och Vanda

År 2007 var ett livligt år på marknaden för fastighetsinvesteringar. Spondas verksamhet och resultat utvecklades under år 2007 i en positiv riktning och lönsamheten var god för bolagets samtliga enheter. Den ekonomiska uthyrningsgraden steg till 91,2 (88,8) %. Koncernens omsättning ökade till 211,0 (116,9) miljoner euro. Rörelseresultatet steg till 256,7 (103,9) miljoner euro. I slutet av 2007 var fastighetsstockens verkliga värde 2 572,1 (2 686,2) miljoner euro. Investeringsfastigheternas andel var 2 534,9 (2 455,1) miljoner euro och de till anläggningstillgångarna hörande fastigheternas värde 37,2 (231,1) miljoner euro.

Under år 2008 beräknas Spondas nettohyresintäkter öka jämfört med föregående år.

Dessutom väntas den ekonomiska uthyrningsgraden bli något bättre. Under de kommande åren satsar bolaget framförallt på investeringar i fastighetsutveckling i Finland samt på aktiv fastighetsutveckling och ökade fastighetsinvesteringar i Ryssland.

NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Omsättning	M€	51,9	211,0	116,9
Rörelseresultat	M€	46,5	256,7	103,9
Nettointäkter	%	38,2	152,8	87,1
Balansomslutning	M€	3 002,4	2 898,5	2 939,4
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	951,5	1 171,4	948,5
Soliditetsgrad	%	30,0	32,3	20,2
Nettoskuldssättningsgrad	%	197	175,0	334,3
Avkastning på eget kapital	%		17,9	8,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%		9,9	5,5
Antal anställda (i Finland)		136 (n 120)	216 (210)	225 (221)
Utdelningar	M€		55,5	44,4
Utdelning till staten	M€		19,0	15,2

KONKURRENTER

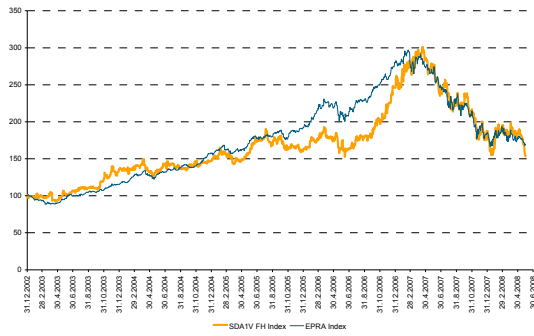
Bolag	Land	Omsättning, M€
Castellum	Sverige	239
Citycon	Finland	247
Fabege	Sverige	219
Hufvudstaden	Sverige	135
Kungsleden	Sverige	1 280
Technopolis	Finland	57
Wallenstam	Sverige	131
Wihlborgs fastigheter	Sverige	110

ANMÄLDA INVESTERINGAR

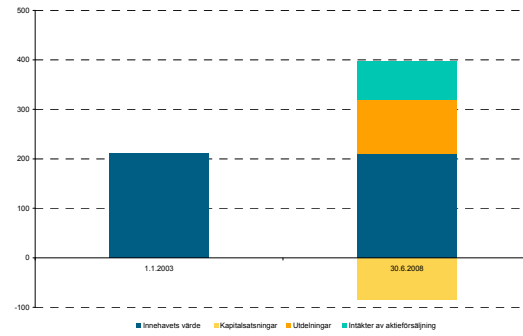
År 2007 sålde Sponda aktier i fastighetsbolag som inte hörde till bolagets strategi samt affärsfastigheter och markområden för 401,1 miljoner euro.

I mars 2008 köpte Sponda Abp två köpcenter i Moskva för sammanlagt ca 109 miljoner dollar.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 7,3 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

STORA ENSO OYJ

skogsindustri

Statens ägarandel: 12,3 % av aktierna och 24,97 % av rösträtten

Styrelseordförande: Claes Dahlbäck

Verkställande direktör: Jouko Karvinen

Antal anställda: 39 239, varav 12 187 i Finland

Huvudorter i Finland: Anjalankoski, Fredrikshamn, Heinola, Helsingfors, Imatra, Kemijärvi, Kotka, Uleåborg, Varkaus och Veitsiluoto

År 2007 ökade omsättningen med 3,2 % till 13 373,6 (12 957,2) miljoner euro. Andelen av intressebolagens resultat steg till 341,4 (88,0) miljoner euro, vilket huvudsakligen berodde på att skogstillgångarna värderades till verkligt värde. Också rörelseresultatet utan poster av engångskaraktär, extraordinära poster och vinst av värdeförändring på skogstillgångar steg till 906,0 (871,8) miljoner euro. Rörelseresultatet efter de nämnda posterna sjönk emellertid till 246,2 (741,5) miljoner euro. Resultatet före skatt och minoritetsandelar samt utan poster av engångskaraktär ökade till 1 002,8 (691,1) miljoner euro. Resultatet före skatt efter poster av engångskaraktär sjönk däremot till 77,3 (711,2) miljoner euro.

NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Omsättning	M€	2 831,8	13 373,6	12 957,2
Rörelseresultat	M€	125,0	246,2	741,5
Rörelseresultat %	%	4,4	1,8	5,7
Balansomslutning	M€	14 790,6	15 310,8	17 382,1
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	5 917	8 069,4	9 466,8
Soliditetsgrad	%	48,3	49,3	45,3
Nettoskultsättningsgrad	%	51	40	54
Avkastning på eget kapital	%	3,9	-2,7	7,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	5,0	2,4	7,3
Antal anställda (i Finland)		34 315	39 239 (12 187)	41 036 (12 879)
Utdelningar	M€		355,3	355,3
Utdelning till staten	M€		43,7	43,7

Stora Ensos försvagade resultat 2007 berodde på stegrade råvarupriser, utgifter av engångskaraktär och ogynnsamma valutakurser. Försäljningen av funktionerna i Nordamerika till verkligt marknadsvärde frigjorde kapital. Syftet med Stora Ensos kapacitets- och resursnedskärningar är att förbättra lönsamheten på lång sikt.

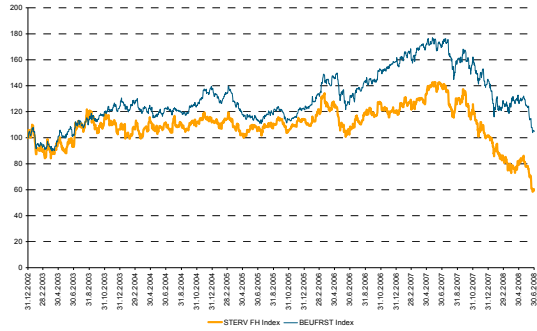
Kostnaderna för virkesanskaffning stiger avsevärt om Ryssland höjer virkestullarna. På grund av de försämrade marknadsprognoserna planerar Stora Enso ytterligare nedskärningar i sågverksproduktionen under den senare hälften av 2008.

KONKURRENTER

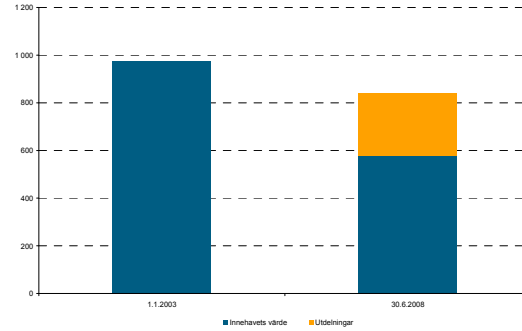
Bolag	Land	Omsättning, M€
Holmen	Sverige	2 029
M-Real	Finland	4 440
Norske Skog	Norge	3 408
Sappi	Sydafrika	3 603
SCA	Sverige	11 218
UPM-Kymmene	Finland	10 035

ANMÄLDA INVESTERINGAR: År 2007 var investeringarna 820,4 miljoner euro, inklusive verksamheter och markförvärv i Nordamerika. Stora Enso fokuserar på de växande marknaderna i Ryssland, Kina och Sydamerika. Ökningarna av produktionskapaciteten och investeringarna kommer främst att inriktas på dessa områden.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var -2,7 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

TELIASONERA AB

telekommunikation

statens ägarandel: 13,7 %

Styrelseordförande: Tom von Weymarn

Verkställande direktör: Lars Nyberg

Antal anställda: 31 292, varav 5 944 i Finland

Huvudort i Finland: Helsingfors

År 2007 ökade Telia Soneras omsättning med 5,8 (3,9) %, till 96 344 (91 060) miljoner SEK.

Antalet anslutningar ökade under året med 20 % till ca 115 miljoner anslutningar.

Rörelseresultatet före poster av engångskaraktär steg till 27 478 (26 751) miljoner SEK som en följd av de ryska och turkiska intressebolagens ökade andelar av resultatet. Det fria kassaflödet var 13 004 (16 596) miljoner SEK. Nettoskulden ökade från 14 957 miljoner till 34 718 miljoner SEK.

Tillväxtstrategin förutsätter kraftiga effektiviseringsåtgärder. Främst genom effektivisering av verksamheten i Sverige och Finland beräknar bolaget uppnå årliga bruttobesparingar på ca 5 miljarder SEK. Effektiviseringsåtgärderna beräknas minska antalet anställda med ca 2 900.

NYCKELTAL

		Q1 2008	2007	2006
Omsättning	M kr	24 398	96 344	91 060
Rörelseresultat	M kr	6 570	26 155	25 489
Rörelseresultat %	%	26,9 %	27,1	28,0
Balansomslutning	M kr	217 578	216 702	199 392
Marknadsvärde i slutet av perioden	M kr	244 730	258 650	222 502
Soliditetsgrad	%	48,4	50,3	49,9
Nettoskultsättningsgrad	%	32,3	31,8	15
Avkastning på eget kapital	%	18,8	18,6	17,2
Avkastning på sysselsatt kapital	%	18,7	19,4	19,5
Antal anställda (i Finland)		31 529 (5 789)	31 292 (5 944)	28 528 (6 248)
Utdelningar	M kr		17 962	28 290
Utdelning till staten	M kr		2 465	3 882
Utdelning till staten	M€		261	429

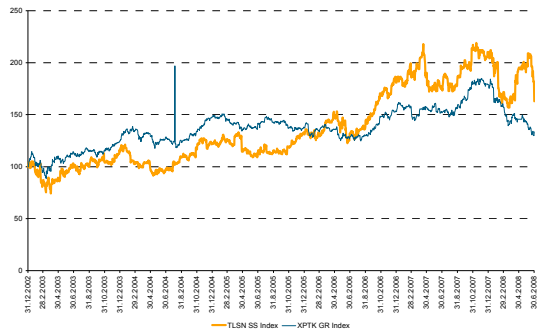
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Deutsche Telekom	Tyskland	62 516
France Telekom	Frankrike	52 659
Vodafone	UK	42 414
Telefonica	Spanien	56 441
KPN	Holland	12 461
Telenor	Norge	11 620
Tele2	Sverige	4 599
Telekom Austria	Österrike	4 919

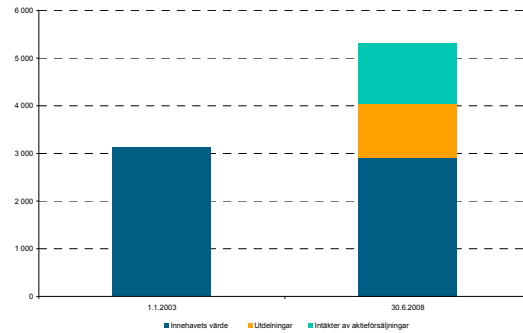
ANMÄLDA INVESTERINGAR

Investeringarna i anläggningstillgångar ökade till 13,5 miljarder SEK. Ökningen var huvudsakligen en följd av de investeringar i nätkapacitet och täckning som gjordes på alla affärsområden samt framförallt de nya tjänsterna inom affärsområdena Mobility Services och Broadband Services.

AKTIEKURS

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 10,3 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

ALTIA ABP

alkoholdrycker och kemisk industri

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Jarmo Leppiniemi

Verkställande direktör: Antti Pankakoski

Antal anställda i slutet av året: 1 103

Huvudorter i Finland: Koskenkorva, Rajamäki (produktion) och Helsingfors

Altia tillverkar och säljer alkoholdrycker, industrietanol, enzymer och foderråvaror. Bolaget har verksamhet i Östersjöstaterna. Bolagets logistiska basfunktioner sköts av Scandinavian Beverage Group SBG som Altia köpte 2004. Altia började förnya sin strategi 2007. Den nya strategin innebär att bolagets uppföljnings- och rapporteringssystem utvecklas för att förbättra lönsamheten.

I samband med delårsrapporten 9.11.2007 gjorde Altia en nedskrivning på ca 60 miljoner euro närmast i SBG:s enheter i Sverige och Finland. Detta innebar att räkenskapsperiodens resultat blev negativt. Utan denna nedskrivning av engångskaraktär skulle bolagets rörelseresultat för år 2007 ha varit 17 miljoner euro.

De egna märkena och logistiken utgör en stor del av Altias värde. Produktionsavtalet som 2003 ingicks om Finlandia vodka är en viktig faktor för bolagets resultatgenerering. Under de närmaste åren väntas en fortsatt stark efterfrågan på Finlandia vodka.

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	494,8	462,4
Rörelseresultat	M€	-47,0	15,1
Rörelseresultat %	%	neg.	3,2
Balansomslutning	M€	452,3	495,4
Soliditetsgrad	%	30,4	38,1
Nettoskuldssättningsgrad	%	81,6	54,9
Avkastning på eget kapital	%	-30,1	5,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-15,0	6,6
Antal anställda		1 135	971
Utdelningar	M€	5	5
Utdelning till staten	M€	5	5

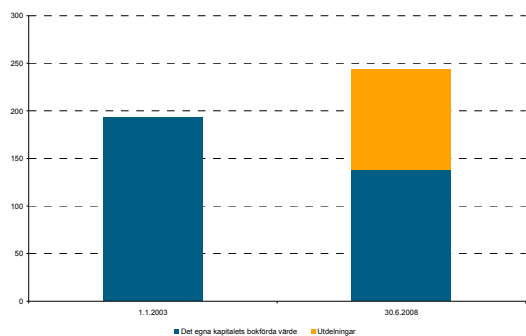
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Vin & Sprit	Sverige	1 061
Arcus	Norge	140
Maxxium	Nederländerna	1 689

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Under de närmaste åren investeras sammanlagt ca 70 miljoner euro i ombyggnad av Koskenkorvafabrikens kraftverk.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 4,3 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

AREK OY

systemutveckling för arbetspensionsförsäkring

Statens ägarandel: 9 %

Styrelseordförande: Jukka Rantala

Verkställande direktör: Ari Ikonen

Antal anställda: 10

Huvudort i Finland: Helsingfors

Arek Oy planerar datasystem för pensionsförsäkring och producerar systemtjänster. I början av 2007 började bolagets intjänandesystem och kundfakturerings användas. Bolagets omsättning och resultat har utvecklats enligt förväntningarna.

Efter att intjänandesystemet tagits i bruk hade Arek Oy möjlighet att börja producera också andra tjänster för pensionsförsäkrare. Bolaget har skaffat och byggt upp en avsevärd mängd infrastruktur som på ett kostnadseffektivt sätt kan användas också för andra ändamål än underhåll av intjänandesystemet. Arek utvidgade sin verksamhet 1.1.2008, då bolaget övertog flera andra datasystem som betjänar arbetspensionsbranschen. Bolagets största utmaning är att trygga de systemtjänsters användbarhet som det tillhandahåller.

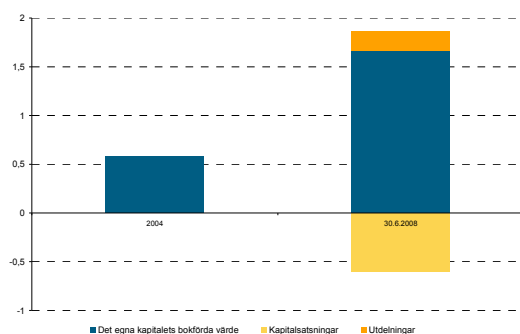
NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	34,1	5,6
Rörelseresultat	M€	10,4	-0,7
Rörelseresultat %	%	30,5	-12
Balansomslutning	M€	85,9	81,6
Soliditetsgrad	%	21,6	6,5
Nettoskuldsetningsgrad	%	279	1 253
Avkastning på eget kapital	%	55,5	-12,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	14,4	-1,2
Antal anställda		10	9
Utdelningar	M€	2,4	-
Utdelning till staten	M€	0,2	-

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Ca 75 miljoner euro investerades för uppbyggnad av intjänandesystemet 2003-2007. Systemet vidareutvecklas.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 3.2.2004-30.6.2008 var 18,9 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

DESTIA OY

infrastrukturtjänster

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Jorma Wiitakorpi

Verkställande direktör: Jukka Laaksovirta

Antal anställda: 2 774, varav 2 654 i Finland

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Åbo, Tammerfors, Jyväskylä. Uleåborg, Rovaniemi, Vasa, Kuopio, Kouvola och Sulkava

Destia Vägaffärsverket fortsatte 2.1.2008 sin verksamhet som ett helt statsägt aktiebolag. Destia Ab tillhandahåller byggtjänster samt industri-, miljö- och trafiktjänster och därtill anslutna produkter. Destia och dess dotterbolag Teekaru AS (100 %), Turgel Grupp AS (80 %) och MVH Oy (60 %) samt intressebolaget Finnroad Oy (49 %) bildar tillsammans Destiakoncernen.

Destiakoncernens omsättning utvecklades positivt 2007. Omsättningen ökade med 24 %, till 601,9 (485,4) miljoner euro. Koncernens rörelseresultat steg till 10,2 (9,2) miljoner euro. Räkenskapsperiodens vinst var 5,9 (8,2) miljoner euro. Av Destias omsättning härrörde 64 %, dvs. ca 385 miljoner euro från byggtjänster, inklusive beläggnings- och krossentreprenader. 27 %, dvs. ca 161 miljoner euro härrörde från skötsel-, underhålls- och färjetjänster. Konsulttjänsternas andel av omsättningen av 4 %, dvs. ca 25 miljoner euro.

Marknadsutsikterna inom infrabranschen är fortfarande goda. Destia har behållit sin ledande ställning på inframarknaden i Finland. Orderstocken vid årsskiftet var stark och utvecklades i internationell riktning. Bolaget håller på att bli en viktig aktör inom infrabranschen också i Estland. Nya möjligheter öppnar sig inom gruv- och brytningsbranschen, banbyggnad samt trafikdatatjänster.

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	601,9	485,4
Rörelseresultat	M€	10,2	9,2
Rörelseresultat %	%	1,7	1,9
Balansomslutning	M€	248,1	234,6
Soliditetsgrad	%	41,6	42,2
Nettoskuldssättningsgrad	%	39,1	3,5
Avkastning på eget kapital	%	9,5	9,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	8,5	8,0
Antal anställda		2 774 (2 654)	2 308 (2 200)
Redovisad vinst	M€	4,6	4,8

KONKURRENTER

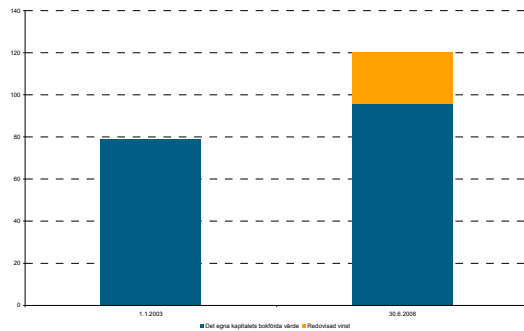
Bolag	Land	Omsättning, M€
Lemminkäinen	Finland	2 174
YIT	Finland	3 707
Skanska	Sverige	14 699
NCC	USA	8 010
Hochtief	Tyskland	16 452
Strabag	Österrike	9 431
Eiffage	Frankrike	12 596
Koninklijke BAM	Holland	8 954

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Räkenskapsperiodens bruttoinvesteringar uppgick till sammanlagt 33,2 miljoner euro (20,8). År 2007 köpte Destia 60 % av Kaivujyräkoncernen som är specialiserad på banbyggnadsarbeten. Destia sålde sin andel i Salvor Oy till den andra ägaren, Lassila & Tikanoja Abp. Anläggning av avstjälpningsplatser och bentonitverksamheten överfördes från Salvor Oy till Destia.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 8,0 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

EDITA ABP

grafisk industri

Statens ägarandel 100 %

Styrelseordförande: Lauri Ratia

Verkställande direktör: Timo Lepistö

Antal anställda: 1 018

Huvudort i Finland: Helsingfors

Till kärnverksamheterna hör enligt Editas nya strategi produktion av marknadskommunikation, tryck- och logistiktjänster samt förlagsverksamhet.

Produktionstjänster inom marknadskommunikation prioriteras i allt större utsträckning. Från och med 2008 är affärsområdena Marketing Services, Print & Distribution samt Publishing.

Omsättningen och resultatet 2007 påverkades av de stora omstruktureringarna inom företaget. Orsaken till den minskade omsättningen var huvudsakligen försäljningen av tidskriftsfunktionerna i Finland samt de affärsverksamheter som redan i slutet av 2006 såldes och avslutades i Sverige. Bidragande orsaker till det minskade resultatet var också de kostnader av engångskaraktär som nedläggningen av Acta Print Kivenlahti Oy:s fabrik i Esbo medförde. Rörelseresultatet utan poster av engångskaraktär var 5,1 miljoner euro (6,7 miljoner euro år 2006). Konkurrenten var fortfarande hård på grund av att den långvariga överkapaciteten inom branschen. Den grafiska kommunikationen genomgår ett brytningsskede till följd av digitaliseringen. Edita fortsätter utveckla koncernens affärsverksamhet och struktur.

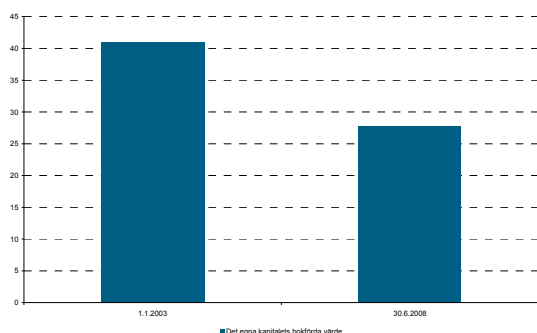
NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	147,6	170,3
Rörelseresultat	M€	4,4	7,0
Rörelseresultat %	%	3,0	4,1
Balansomslutning	M€	77,9	86,7
Soliditetsgrad	%	35,8	29,1
Nettoskulsättningsgrad	%	-19,5	77,1
Avkastning på eget kapital	%	8,5	21,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	9,2	12,0
Antal anställda		1 018	1 147
Utdelningar	M€	0,0	0,0
Utdelning till staten	M€	0,0	0,0

KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Hansaprint	Finland	214
WSOY Education & Books	Finland	322
Otava-kirjaryhmä	Finland	86

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var -6,9 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

EKOKEM AB

avfallsbehandling, fjärrvärme och el

Statens ägarandel: 34,1 %

Styrelseordförande: Maija-Liisa Friman

Verkställande direktör: Esa Tommila

Antal anställda: 302

Huvudort i Finland: Riihimäki

Ekokem är ledande producent av tjänstekoncept för krävande miljöunderhåll i Finland. Bolagets kärnkompetens har breddats så att den utöver problemavfall också omfattar utnyttjande av annat avfall och energiproduktion, därtill anslutna tjänster, rengöring av förorenad jordmån och grundvatten samt miljöbyggnadstjänster. Ekokem har sammanlagt 15 verksamhetsställen på olika orter i Finland. Ekokems anläggning i Riihimäki är den centrala verksamhetsenheten.

År 2007 ökade Ekokems omsättning med 22 % jämfört med föregående år. Den relativa lönsamheten förbättrades jämfört med året innan. Rörelseresultatet var 8,5 miljoner euro, dvs. 11,5 % av omsättningen. Räkenskapsperiodens vinst uppgick till 7,2 miljoner euro, dvs. 9,7 % av omsättningen (3,9 miljoner euro, dvs. 6,5 % av omsättningen år 2006). Resultatet förbättrades bl.a. av avfallskraftverket som togs i bruk i slutet av 2007. Kraftverket producerar fjärrvärme för Riihimäki och Hyvinge samt el för eget bruk och för elmarknaden.

Bolagsordningen ändrades 1.1.2008 så att Ekokem numera verkar på marknadsvillkor. De allmännyttiga elementen i verksamheten har tonats ned. Ekokem eftersträvar vinst som ett normalt aktiebolag. Efter ändringen av bolagsordningen kan bolaget också ge utdelning.

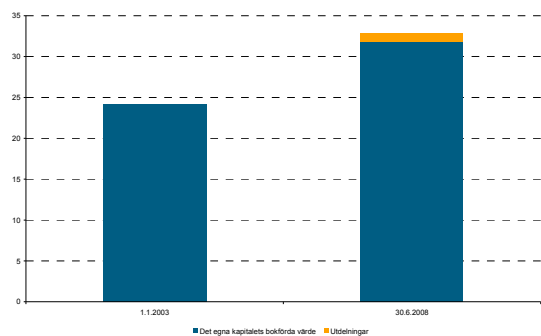
NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	74,3	60,9
Rörelseresultat	M€	8,5	4,8
Rörelseresultat %	%	11,5	7,9
Balansomslutning	M€	155,9	118,8
Soliditetsgrad	%	60,0	72,8
Nettoskaldsättningsgrad	%	20,9	-7,1
Avkastning på eget kapital	%	8,0	4,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	8,2	5,8
Antal anställda		302	288
Utdelningar	M€	3,2	0,0
Utdelning till staten	M€	1,09	0,0

KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Lassila & Tikanoja	Finland	555
Sita Finland	Finland	64
Destia	Finland	602
Niska & Nyyssönen	Finland	56 (v.2006)

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 5,8 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

FINGRID OYJ

elöverföring i stamnät

Statens ägarandel: 12,3 %

Styrelseordförande: Arto Lepistö

Verkställande direktör: Jukka Ruusunen

Antal anställda: 241

Huvudort i Finland: Helsingfors

Fingrid säljer stamnätstjänster. Bolagets omsättning består huvudsakligen av avgifter för elöverföring i stamnätet, avgifter för överföringstjänster i förbindelserna med Ryssland och avgifter för balanstjänster. Sedan år 2007 ingår i omsättningen också försäljning av toppkraft och ersättningar för upprätthållande av det s.k. inmatningstariffsystemet för el som i syfte att förbättra produktionssäkerheten producerats med brännorv. Bolaget ska också i enlighet med elmarknadslagen fungera som systemansvarig för Finlands elsystem. Till bolagets skyldigheter hör att utveckla Finlands stamnät och främja elmarknadens funktion i Finland och internationellt.

Fingrids operativa verksamhet började 1.9.1997 då Imatran Voima Oy:s och Pohjolan Voima Oy:s stamnät överfördes till det nybildade bolaget. I ett senare skede köpte Fingrid också Kemijoki Oy:s stamnät i norra Finland. För närvarande äger bolaget Finlands stamnät och alla viktiga utländska förbindelser (gränsledningar).

Fingrids omsättning minskade år 2007 med ca 4,8 % jämfört med föregående år. I början av räkenskapsperioden genomfördes en 5 %:s tariffsänkning som ledde till minskade inkomster av stamnätet. Också omsättningen från försäljning av balansel sjönk jämfört med föregående år. Den relativa lönsamheten blev emellertid bättre. Rörelseresultatet var 90,7 miljoner euro, dvs. 27,1 % av omsättningen. Den största ökningen av omsättningen härrörde från att värdet på elderivat ökade med 12,0 miljoner euro (-18,0 miljoner euro år 2006).

Räkenskapsperiodens vinst blev 41,9 miljoner euro, dvs. 12,5 % av omsättningen (38,3 miljoner euro, dvs. 10,9 % av omsättningen år 2006).

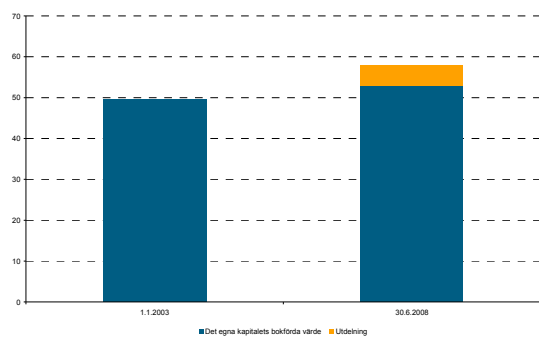
NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	334,6	351,3
Rörelseresultat	M€	90,7	79,5
Rörelseresultat %	%	27,1	22,6
Balansomslutning	M€	1 564,8	1 513,8
Soliditetsgrad	%	27,5	25,5
Nettoskuldsettingsgrad	%	175	200
Avkastning på eget kapital	%	10,3	10,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	7,3	6,4
Antal anställda		241	238
Utdelningar	M€	7,2	6,9
Utdelning till staten	M€	0,88	0,85

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Hösten 2007 beviljades tillstånd för utbyggnad av sjökabelförbindelsen Fenno-Skan 2 mellan Finland och Sverige. Förbindelsen kan tas i kommersiell användning i slutet av 2011. Fenno-Skan 2 kommer att öka överföringseffekten mellan Sverige och Finland med 800 MW och sålunda förbättra den nordiska elmarknadens funktion.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 2,8 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

FCG FINNISH CONSULTING GROUP OY

konsultbolag

Statens ägarandel: 6,1 %

Styrelseordförande: Risto Parjanne

Verkställande direktör: Seppo Mäki

Antal anställda: 816

Huvudort i Finland: Helsingfors

FCG Finnish Consulting Group Oy är ett multibranschföretag inom konsultbranschen. Koncernens viktigaste verksamhetsområden är infra-, miljö- och samhällsplanering, utbildning och kompetensutveckling samt internationella konsultuppdrag.

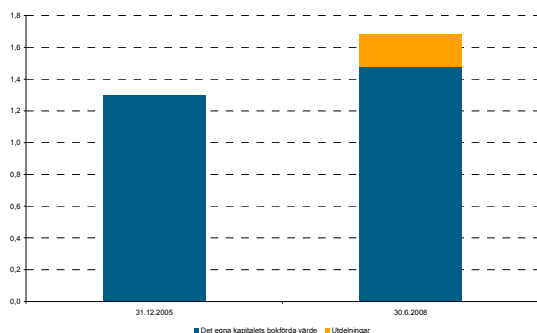
Koncernen bildades 1.9.2005 och 2006 var sålunda den första räkenskapsperioden som omfattade ett kalenderår. Koncernens omsättning år 2007 var 73,2 (65,6) miljoner euro och rörelseresultatet 3,0 (4,7) miljoner euro. I 2006 års omsättning ingår ca 5,6 miljoner euro i vinster från försäljningar av affärsverksamheter. Utan försäljningsvinsterna skulle koncernen ha uppvisat ett negativt resultat för räkenskapsperioden 2006. Det operativa resultatet för 2007 har sålunda förstärkts jämfört med den förra räkenskapsperioden. Koncernen hade en stark balansstruktur trots den lägre soliditetsgraden.

Enligt bolagets beräkningar kommer koncernens omsättning år 2008 att bli större än 2007. Bolaget eftersträvar bättre operativ lönsamhet framförallt genom utveckling av interna processer. Våren 2008 var orderstocken för planerings- och konsultverksamheten på en god nivå.

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	73,2	65,6
Rörelseresultat	M€	3,0	4,7
Rörelseresultat %	%	4,1	7,2
Balansomslutning	M€	42,3	40,3
Soliditetsgrad	%	65,1	70,1
Nettoskulsättningsgrad	%	-32,8	-51,2
Avkastning på eget kapital	%	7,4	19,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	11,9	19,3
Antal anställda		816	689
Utdelningar	M€	0,984	2,361
Utdelning till staten	M€	0,063	0,145

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.9.2005-31.12.2007 var 9,8 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

GASUM OY

överföring och försäljning av naturgas

Statens ägarandel: 24 %

Förvaltningsrådets ordförande: Mikko Kivimäki

Styrelseordförande och verkställande direktör: Antero Jännes

Antal anställda: 164

Huvudorter i Finland: Esbo och Valkeala

Gasum importerar, marknadsför och säljer naturgas till sina kunder i Finland. Försäljningen sker huvudsakligen till partikunder, dvs. stora industrier, energiverk och lokala distributionsbolag. Gasum är för närvarande den enda importören av naturgas till Finland och Ryssland är tillsvidare den enda anskaffningskällan.

Gasum är i enlighet med naturgasmarknadslagen också systemansvarigt för Finlands naturgasnät. Bolaget svarar för naturgasnätets tekniska funktion bl.a. genom att under varje utjämningsperiod hålla uppe trycket i överföringsnätet. Energimarknadsverket godkände 20.6.2008 villkoren för systemansvaret.

År 2007 sålde Gasum sammanlagt 43,4 TWh naturgas, vilket var ca 3 % mindre än år 2006. Minskningen berodde på det ovanligt varma vädret och på att mindre el än år 2006 producerades med naturgas.

Gasums omsättning år 2007 var 852,1 miljoner euro vilket var 4 % mindre än föregående år. Orsaken till den minskade omsättningen var den ovan nämnda nedgången i försäljningen av naturgas. Den relativa lönsamheten blev däremot bättre. Rörelseresultatet 2007 var 92,6 miljoner euro, dvs. 10,9 % av omsättningen. Prisutvecklingen på de referensbränslen som används i naturgashandeln hade positiv inverkan på rörelseresultatets utveckling. Räkenskapsperiodens vinst var 67 miljoner euro, dvs. 7,9 % av omsättningen (56 miljoner euro, dvs. 6,3, % av omsättningen år 2006).

I enlighet med naturgasmarknadslagen måste Gasum i sin bokföring specificera naturgasfunktionerna och behandla dem separat från övriga verksamheter. Omsättningen av nätverksamheten år 2007 var 171 miljoner euro och resultatet 28,8 miljoner euro. Omsättningen av försäljningsverksamheten var 599,5 miljoner euro och resultatet 12,6 miljoner euro.

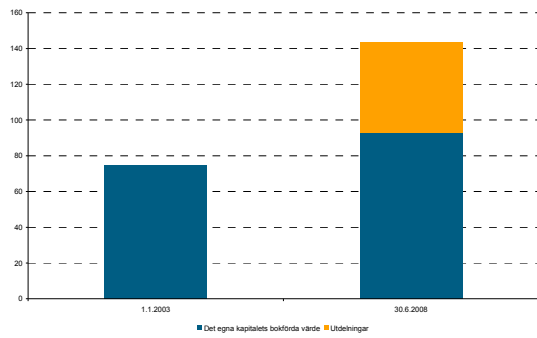
NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	852,1	883,3
Rörelseresultat	M€	92,6	77,9
Rörelseresultat %	%	10,9	8,8
Balansomslutning	M€	634,3	602,4
Soliditetsgrad	%	61,2	60,8
Nettoskuldsettingsgrad	%	-2,9	0,3
Avkastning på eget kapital	%	17,7	16,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	21,6	17,1
Antal anställda		164	158
Utdelningar	M€	47,7	44,5
Utdelning till staten (SRK:s andel)	M€	11,4 (5,9)	10,7 (5,5)

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Om naturgasnätet byggs ut till Åbo ekonomiområde kommer underhålls- och bygginvesteringarna enligt Gasums beräkningar att uppgå till ca 450 miljoner euro fram till år 2011.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 12,7 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

ITELLA OYJ

posttjänster

Statens ägarandel: 100 %

Förvaltningsrådets ordförande: Eero Lehti

Styrelseordförande: Eero Kasanen

Verkställande direktör: Jukka Alho

Antal anställda: 25 623

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Jyväskylä. Åbo, Tammerfors, Uleåborg, Kuopio och Seinäjoki

År 2007 ökade Itellakoncernens omsättning med 8,9 %, till 1 688,3 (1 550,6) miljoner euro. Av tillväxten härrörde 3,4 % från företagsköp. Koncernens tillväxt i Finland var 5,6 % och i övriga länder 20,0 %. Av den totala omsättningen härrörde 25 % (23 %) från utlandet. Koncernens rörelseresultat var 101,8 (89,0) miljoner euro. Resultatet efter finansiella poster var 109,5 (94,4) miljoner euro. Avkastningen på eget kapital var 11,1 % (10,1 %). Bolagets balans är synnerligen stark. Koncernens skulder 31.12.2007 var 31,5 (35,3) miljoner euro och de likvida tillgångarna 297,6 (253,7) miljoner euro.

Itella utvidgar sin verksamhet till marknadskommunikation, informationslogistik och logistik i takt med den ökade elektroniska kommunikationen och informationsförmedlingen.

Koncernens verksamhet har expanderat på den europeiska och globala marknaden.

Målsättningen är att fortsätta växa genom företagsköp.

I enlighet med EU:s posttjänstdirektiv som godkändes i januari 2008 ska EU-länderna öppna sina posttjänster för konkurrens senast 2011. Detta torde innebära förändringar i regleringen av branschen, i branschstrukturen och i konkurrenssituationen, vilket kommer att påverka också Itellas affärsverksamhet.

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	1 688,3	1 550,6
Rörelseresultat	M€	101,8	89,1
Rörelseresultat %	%	6,0	5,7
Balansomslutning	M€	1 119,1	1 051,5
Soliditetsgrad	%	65,9	65,1
Nettoskuldssättningsgrad	%	-36,4	-32,1
Avkastning på eget kapital	%	11,1	10,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	15,6	14,1
Antal anställda		25 623	25 294
Utdelningar	M€	23 293	23 256
Utdelning till staten	M€	39	27

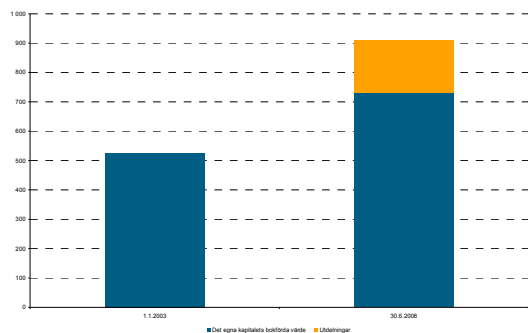
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Deutsche Post	Tyskland	63 512
Posten Danmark	Danmark	1 620
Posten Sverige	Sverige	3 167
Posten Norge	Norge	3 441
Österreichische Post	Österrike	2 316
TNT	Holland	10 885

ANMÄLDA INVESTERINGAR

År 2007 ökade Itellas anläggningstillgångar med 71,9 miljoner euro. För företagsköp användes 22,3 miljoner euro. Av koncernens sammanlagda investeringar hänförde sig 41 % till utländska verksamheter.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 10,5 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

KEMIJOKI OY

elproduktion

Statens ägarandel: 50,1 %

Styrelseordförande: Tapio Kuula

Verkställande direktör: Aimo Takala

Antal anställda: 270

Huvudort i Finland: Rovaniemi

Kemijoki Oy grundades 1954 av finska staten och de dåvarande statsbolagen Imatran Voima Oy och Veitsiluoto Oy.

Kemijoki Oy:s huvudsakligen verksamhet är elproduktion. Bolaget är för närvarande Finlands största producent av vattenkraft och därtill anslutna tjänster. Bolaget äger sammanlagt 20 vattenkraftverk varav 16 är belägna i Kemi älvs vattendragsområde, två i Lieksa älv och två i Kymmene älv. Dessutom reglerar bolaget de konstgjorda sjöarna Lokka och Porttipahta samt sjöarna Kemijärvi och Olkkajärvi. Bolaget bedriver också regional elnätsverksamhet samt säljer tjänster och produkter som har samband med vattenkraftsteknologi.

Bolaget säljer sin el till ägarna. Dessa betalar delägarpris i förhållande till sitt innehav av vattenkraftsaktier (A-serien). Priset bestäms så att inkomsterna av bolagets kraftförsäljning täcker kostnaderna för den egentliga verksamheten samt värdeminskningar och utdelningar.

År 2007 uppgick bolagets elproduktion till ca 4 380 gigawatt timmar. Produktionen var ungefär densamma som under ett år med medelvattenföring och motsvarade ca 31 % av den el som producerades med inhemsk vattenkraft. I slutet av 2007 hade bolagets kraftverk en sammanlagd effekt på 1 058 MW.

År 2007 var omsättningen 41,5 miljoner euro, vilket var 6,6 % mera än föregående år. Koncernens resultat för räkenskapsperioden 2007 visade en förlust på 6,6 miljoner euro (-6,2 miljoner euro år 2006). Moderbolagets resultat visade för år 2007 en vinst på 0,734 miljoner euro (0,694 miljoner euro år 2006) vilket motsvarar utdelningen enligt bolagsordningen.

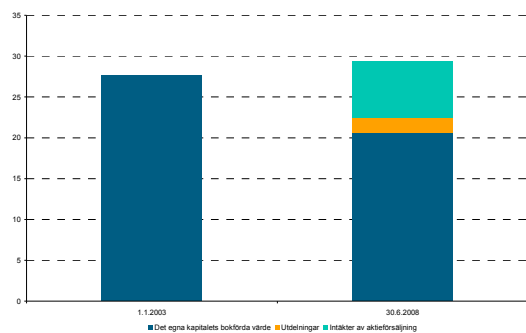
NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	41,5	39,0
Rörelseresultat	M€	-0,2	-1,4
Rörelseresultat %	%	-0,5	-2,9
Balansomslutning	M€	421,4	414,9
Soliditetsgrad	%	32,2	34,5
Nettoskuldssättningsgrad	%	186,4	165,4
Avkastning på eget kapital	%	-4,7	-4,2
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-0,1	-0,3
Antal anställda		270	284
Utdelningar	M€	0,7	0,7
Utdelning till staten	M€	0,4	0,4

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Enligt investeringsplanen ska Kemijoki Oy:s kraftverkseffekt öka från nuvarande 1 058 MW till ca 1 290 MW före utgången av 2017.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 1,1 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

PATRIA ABP

försvarsindustri, flygindustri

Statens ägarandel: 73,2 %

Styrelseordförande: Risto Virrankoski

Verkställande direktör: Jorma Wiitakorpi (fr.o.m. 18.8.2008 Heikki Allonen)

Antal anställda: 2 662

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Tammerfors, Jämsä, Tavastehus och Vammala

Patria bildades år 1996 genom att ett antal statsbolags och intressebolags enheter för försvarsmateriel slogs samman till en koncern. Bolaget producerar materiel och tjänster för flera länders försvar samt för den civila sektorn. År 2007 utgjorde försvarsmaterielens och den därtill anslutna servicens andel av omsättningen 86 % (85 %) medan civilprodukternas andel var 14 % (15 %).

Patrias omsättning uppgick år 2007 till 541,2 miljoner euro, vilket var 20,9 % mera än föregående år. Den relativa lönsamheten blev bättre. Rörelseresultatet för år 2007 var 37,3 miljoner euro, vilket utgjorde 6,9 % av omsättningen. Räkenskapsperiodens resultat år 2007 var 24,1 miljoner euro, dvs. 4,4 % av omsättningen (17,0 miljoner euro, dvs. 3,8 % av omsättningen år 2006).

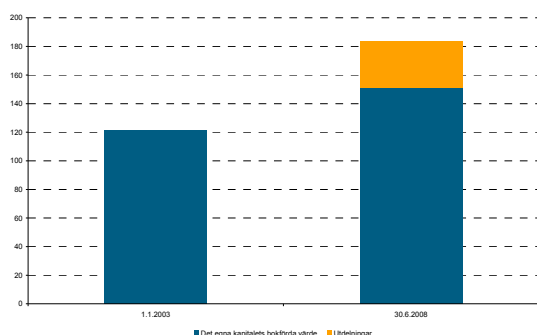
NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	541,2	447,8
Rörelseresultat	M€	37,3	26,9
Rörelseresultat %	%	6,9	6,0
Balansomslutning	M€	515,1	483,5
Soliditetsgrad	%	48,1	55,2
Nettoskulsättningsgrad	%	20	-19
Avkastning på eget kapital	%	11,8	8,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	14,6	10,8
Antal anställda		2 662	2 477
Utdelningar	M€	11,4	15,2
Utdelning till staten	M€	8,35	11,1

KONKURRENTER

Bolag/Aktör	Land	Omsättning, M€
General Dynamics	USA	17 758
Rheinmetall	Tyskland	4 005
KMW	Tyskland	n.a
Nexter	Frankrike	720 (v.2006)
Thales	Frankrike	12 295
BAE Systems	UK	20 918

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 7,8 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

MYNTVERKET I FINLAND AB

metallindustri

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Raimo Sailas

Verkställande direktör: Maarit Aarni-Sirviö från 1.4.2008

Antal anställda: 263

Huvudorter i Finland: Helsingfors och Vanda

Bolagets viktigaste verksamhetsområde är direktmarknadsföring av samlarprodukter. Bolaget eftersträvar tillväxt på den europeiska marknaden genom samföretag och fusioner.

Målsättningen är också att fördjupa råvarusamarbetet samt att satsa på produktutveckling, nya material och kombinationskoncept.

Koncernens omsättning höll sig år 2007 på ungefär samma nivå som föregående år. Den relativa lönsamheten sjönk jämfört med föregående års nivå. Omsättningen var 4,8 miljoner euro, dvs. 4,0 % av omsättningen. Koncernens vinst för räkenskapsperioden var 1,1 miljoner euro, dvs. 0,9 % av omsättningen (5,4 miljoner euro, dvs. 4,4 % av omsättningen år 2006). De höga råvarukostnaderna belastade lönsamheten. Prisnivån på metaller fluktuerade kraftigt under hela verksamhetsåret. Åtgärderna för att stabilisera den inhemska efterfrågan på nuvarande nivå, den allt hårdare konkurrensen på exportmarknaden samt råvarutillgången och -priserna innebär utmaningar för verksamhetens lönsamhet. I syfte att minimera effekterna av de ständiga spekulationerna på metallmarknaden strävar koncernen efter att ytterligare förbättra sitt samarbete med råvaruproducenterna.

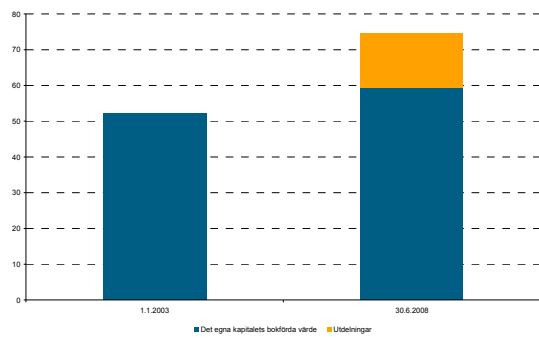
NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	120,2	122,2
Rörelseresultat	M€	4,8	11,0
Rörelseresultat %	%	4,0	9,0
Balansomslutning	M€	84,6	95,1
Soliditetsgrad	%	82	82
Nettoskuld-sättningsgrad	%	-54	-43
Avkastning på eget kapital	%	3,3	11,8
Avkastning på sysselsatt kapital	%	9,2	17,0
Antal anställda		263	247
Utdelningar	M€	1,8	1,5
Utdelning till staten	M€	1,8	1,5

KONKURRENTER

Bolag/aktör	Land	Omsättning, M€
Royal Canadian Mint	Kanada	341
Spanish Royal Mint	Spanien	225
Austrian Mint AG	Österrike	155
Monnaie de Paris	Frankrike	112
The British Royal Mint	Storbritannien	181

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 6,7 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

RASKONE OY

reparation och underhåll av nyttofordon, leasingverksamhet och utrustning av lastbilar

Statens ägarandel: 85 %

Styrelseordförande: Tuomo Rönkkö

Verkställande direktör: Jyrki Kaskinen

Antal anställda: 956

Huvudort i Finland: Helsingfors

Raskone övertog 1.7.1994 Vägverkets och vatten- och miljöförvaltningens reparationsverkstadsfunktioner och ombildades till ett bolag 1.1.1999.

Huvudbranscherna är reparation och underhåll av nyttofordon och arbetsmaskiner, leasing av nyttofordon samt utrustning av lastbilar och reservdelsservice för tung materiel.

Raskones omsättning uppgick år 2007 till 148,8 miljoner euro, vilket var 27,8 % mera än föregående år. Ökningen berodde dels på organisk tillväxt och dels på förvärvet av aktiebolaget Jorpelehto Oy i oktober 2007. Den relativa lönsamheten sjönk en aning jämfört med föregående år. Rörelseresultatet 2007 var 5,5 miljoner euro, vilket utgjorde 3,7 % av omsättningen. Räkenskapsperiodens resultat var 2,56 miljoner euro, dvs. 1,7 % av omsättningen (8,0 miljoner euro inklusive en 7,86 miljoner euros vinst från försäljningen av fastighet, dvs. 6,9 % av omsättningen år 2006).

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	148,8	116,4
Rörelseresultat	M€	5,5	4,8
Rörelseresultat %	%	3,7	4,1
Balansomslutning	M€	74,3	80,6
Soliditetsgrad	%	26,1	21,6
Nettoskultsättningsgrad	%		
Avkastning på eget kapital	%	14,9	59,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	9,8	7,9
Antal anställda		946	877
Utdelningar	M€	0,5	0,7
Utdelning till staten	M€	0,425	0,595

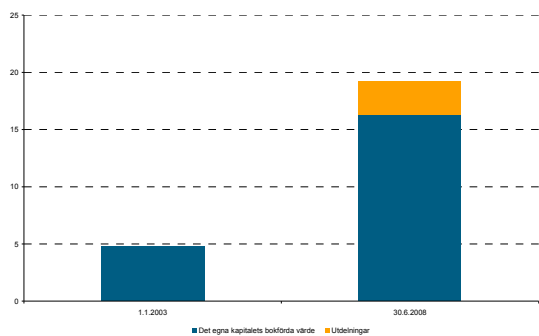
KONKURRENTER

Bolag/aktör	Land	Omsättning, M€
Veho/service	Finland	
LeasePlan	Finland	14,0 (år 2006)
ALD	Finland	199

ANMÄLDA INVESTERINGAR

Raskone fortsätter att aktivt utöka sin verksamhet i samband med förändringar i branschens struktur.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-31.12.2007 var 28,9 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

VR-GROUP AB

järnvägstrafik

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Antti Lagerroos

Verkställande direktör: Henri Kuitunen

Antal anställda: 12 540

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Tammerfors, Kouvola, Hyvinge, Peiksämäki, Uleåborg, Riihimäki, Åbo, Seinäjoki, Joensuu, Imatra, Villmanstrand, Kotka, Jyväskylä, Kuopio, Karleby, Björneborg, Iidensalmi, Fredrikshamn och Ylivieska.

VR-koncernen bedriver huvudsakligen järnvägstrafik och kompletterande landsvägstrafik. Bolaget strävar bl.a. efter att förbättra kundservicen samt öka marknadsandelen i fjärrtrafiken och i huvudstadsregionens närtrafik. Dessutom strävar bolaget efter att öka sin andel av godstrafiken österut.

VR-koncernens omsättning ökade år 2007 med 5,5 % jämfört med föregående år. Den största ökningen visade persontrafiken och lastbilstrafiken. Antalet tågresor inom persontrafiken ökade med 4,5 % till 66,7 miljoner resor. En bidragande orsak till ökningen var att tvärbanan mellan Kervo och Lahtis öppnades hösten 2006. Godstrafikens transportvolym minskade med 7,5 % till 40,3 miljoner ton, vilket framförallt berodde på minskningen av råvirkestransporterna från Ryssland. Koncernens omsättning var 87 miljoner euro (85 miljoner år 2006). Det förbättrade resultatet berodde på ökningen av den egentliga affärsverksamheten, eftersom intäkterna av engångskaraktär var 7 miljoner euro mindre än föregående år. VR-koncernens samtliga bolag gjorde positiva resultat år 2007 och de tre största enheternas, dvs. VR Aktiebolags, Oy VR Rata Ab -koncernens och Pohjolan Liikenne -koncernens rörelseresultat ökade.

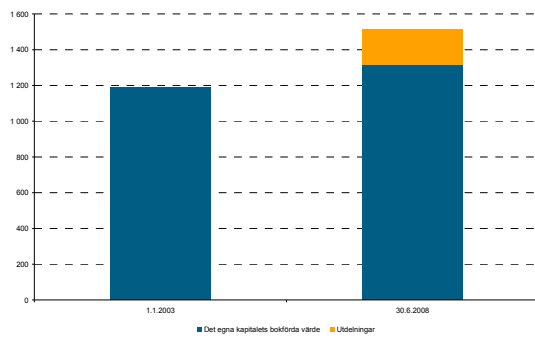
NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	1 334	1 265
Rörelseresultat	M€	87	85
Rörelseresultat %	%	6,5	6,7
Balansomslutning	M€	1 594	1 553
Soliditetsgrad	%	84,1	83,6
Nettoskuldssättningsgrad	%	-9,7	-6,8
Avkastning på eget kapital	%	5,1	5,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	7,2	7,1
Antal anställda		12 540	12 663
Utdelningar	M€	54,8	30,4
Utdelning till staten	M€	54,8	30,4

KONKURRENTER

Inom persontrafiken konkurrens av privatbilism, busstrafik och flygtrafik. Inom godstrafiken konkurrens av lastbilsbolag och fraktfartyg.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 4,5 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

VAPO OY

energiproduktion, miljöverksamhet och sågindustri

Statens ägarandel: 50,1 %

Styrelseordförande: Heikki Niskakangas (fr.o.m. 25.8.2008 Juho Lipsanen)

Verkställande direktör: Matti Hilli

Antal anställda: 1 828

Huvudort i Finland: Jyväskylä

Vapo är Östersjöregionens ledande producent av förnybara bränslen och av dem förädlade produkter, en viktig producent av bioel och fjärrvärme samt en mångsidig leverantör av miljölösningar. Vapo äger också betydande sågindustri i Finland.

Vapos omsättning år 2007 uppgick till 660,6 miljoner euro, vilket var 9,9 % mera än föregående år. Bidragande orsaker till ökningen var att bolaget köpte ett pelletsbolag i Polen och 18 värmeverk av Vattenfall. Den relativa lönsamheten sjönk en aning jämfört med föregående år. Rörelseresultatet var 55,5 miljoner euro, vilket utgjorde 8,4 % av omsättningen. Räkenskapsperiodens resultat år 2007 var 34,6 miljoner euro, dvs. 5,2 % av omsättningen (35,9 miljoner euro och 6,0 % av omsättningen år 2006).

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	660,6	600,9
Rörelseresultat	M€	55,5	53,8
Rörelseresultat %	%	8,4	9,0
Balansomslutning	M€	788,4	699,7
Soliditetsgrad	%	43,5	47,3
Nettoskuldsettingsgrad	%	90,4	71,8
Avkastning på eget kapital	%	10,4	11,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	9,9	10,8
Antal anställda		1 828	1 891
Utdelningar	M€	17	17
Utdelning till staten	M€	8,5	8,5

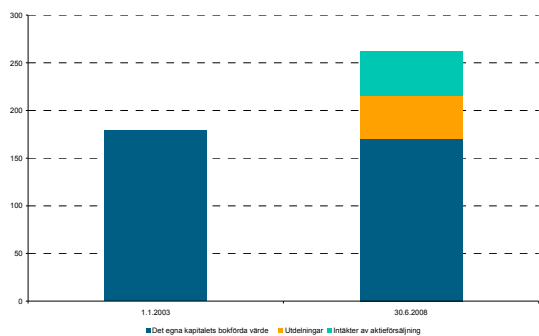
KONKURRENTER

Bolag	Land	Omsättning, M€
Turveruukki Oy	Finland	20
UPM Oyj	Finland	10 035
Stora Enso Oyj	Finland	11 174
Biolan Oy	Finland	22

ANMÄLDA INVESTERINGAR

I slutet av 2008 inleds byggnadsarbetena på en ny värmecentral vid Hankasalmi såg. Under året inleds också ombyggnaden av sågens huvudlinje. Investeringens värde uppgår till ca 5 miljoner euro på årsnivå.

AVKASTNING TILL STATEN, M€

Avkastningen till staten 1.1.2003-30.6.2008 var 7,2 % p.a. (CAGR, Compound annual growth)

ART AND DESIGN CITY HELSINKI AB

samhällsplanering

Statens ägarandel: 35,2 %

Styrelseordförande: Yrjö Sotamaa

Verkställande direktör: Kari Halinen

Antal anställda: 4

Huvudort i Finland: Helsingfors

Art and Design City Helsinki är ett utvecklingsbolag vars syfte är att utveckla området Arabiastranden till Östersjöregionens ledande centrum för designkompetens och -industri.

Bolagets verksamhet bestäms i det årliga produktionsavtalet med Helsingfors stad.

Tillsammans med Forum Virium Helsinki koordinerar bolaget projektet Helsinki Living Lab.

Under räkenskapsperioden inriktades verksamheten huvudsakligen på att inleda, resursera och genomföra Living Lab -projektet samt på att förnya portalen

www.helsinkivirtualvillage.fi. Bolaget hyrde under räkenskapsperioden 2007 ut namnet Helsinki Living Lab -produktmärket till aktiebolaget Greater Helsinki Promotion Oy. Bolaget kommer emellertid att aktivt delta i vidareutvecklingen av Helsinki Living Lab -projektet i samarbetet med övriga aktörer inom Helsingfors metropolområde samt internationellt.

Bolagets omsättning var 0,43 miljoner euro år 2007. Bolaget gjorde en förlust på 0,02 miljoner euro närmast till följd av att Helsinki Living Lab -projektet fick Tekes finansiering i efterhand samt på grund av ökade fasta kostnader.

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	0,4	0,4
Rörelseresultat	M€	-0,02	-0,006
Rörelseresultat %	%	-5,8	-1,6
Balansomslutning	M€	0,5	0,4
Soliditetsgrad	%	75,8	81,7
Nettoskuldssättningsgrad	%	-91	-101
Avkastning på eget kapital	%	-4,4	-1,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-4,4	-1,4
Antal anställda		4	3
Utdelningar	M€	0	0
Utdelning till staten	M€	0	0

BOREAL VÄXTFÖRÄDLING AB

förädling och marknadsföring av kulturväxter

Statens ägarandel: 65 %

Styrelseordförande: Timo Tolvi

Verkställande direktör: Markku Äijälä

Antal anställda: 71 (årsv.)

Huvudort i Finland: Jokkis

Boreal Växtförädling förädlar och marknadsför växtsorter för yrkesodlare som verkar i nordliga Europas förhållanden. Boreals viktigaste inkomstkällor är royalties på certifierat utsäde och avgifter för användning av eget utsäde (TOS). Dessutom säljer bolaget växtförädlingstjänster till Försörjningsberedskapscentralen. På detta sätt säkerställs det att förädlingen av sådana för den nationella försörjningssäkerheten viktiga sorter stannar i Finland, som ger så liten avkastning att den inte räcker för att täcka förädlingsprogrammets kostnader. Andra inkomstkällor är försäljningsintäkter av stamutsäde, förädlingsavgifter, intäkter från separata projekt samt royalties från exportmarknaden.

Bolaget har preciserat sin strategi. Målsättningen är ökad omsättning för att satsningarna på sortförädling i Finland och förädlingens kontinuerliga utveckling ska kunna tryggas. Bolaget strävar efter att öka omsättningen dels på hemmamarknaden och dels genom export. Bolaget har också satsat på utveckling av biotekniska metoder.

Bolaget har en stark marknadsställning i Finland. Under den senast avslutade räkenskapsperioden var resultatet något sämre än föregående period. Bolagets omsättning har minskat en aning under de senaste åren och den relativa lönsamheten har sjunkit, delvis beroende på att kapitalet har ökat. Bolaget är mycket solvent. Bolaget har en mycket god kapitaltäckning. Bolaget förväntas bibehålla sin starka marknadsställning.

NYCKELTAL

		2006/2007	2005/2006
Omsättning	M€	6,48	6,53
Rörelseresultat	M€	0,63	0,74
Rörelseresultat %	%	9,8	11,4
Balansomslutning	M€	8,0	8,1
Soliditetsgrad	%	79,6	76,2
Nettoskultsättningsgrad	%	-43,7	-49,0
Avkastning på eget kapital	%	8,7	9,2
Avkastning på sysselsatt kapital	%	11,4	11,8
Antal anställda		71	67
Utdelningar	M€	0,22	0,20
Utdelning till staten	M€	0,15	0,13

HAUS KEHITTÄMISKESKUS OY

fortbildning och utvecklingstjänster

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Heikki Joustie

Verkställande direktör: Markku Sauri

Antal anställda: 39

Huvudort i Finland: Helsingfors

HAUS verksamhet är inriktad på att utveckla den offentliga förvaltningen och stödja förvaltningspolitiken och därmed statens strategiska målsättningar. HAUS utvecklar internationell affärsverksamhet enligt statsförvaltningens strategiska målsättningar. HAUS har som mål att öka sin marknadsandel av statsförvaltningens utbildningstjänster, att bli en betydande aktör inom kommunernas utbildningsverksamhet och att erbjuda tjänster för snittet mellan den offentliga förvaltningen och näringslivet.

Bolagets omsättning år 2007 var i stort sett densamma som föregående år, men resultatet förbättrades med 0,7 miljoner euro. Omsättningen ökade under fjolåret med 1,2 % trots att konsultverksamheten 1.9.2006 överfördes till ett intressebolag. Bolaget lyckades uppnå motsvarande verksamhetsvolym som året innan i fråga om inhemsk utbildning och internationell affärsverksamhet. Bolaget lyckades också förbättra sin kostnadsstruktur. Även om HAUS inte i alla avseenden uppnådde sitt resultatmål visade bolagets resultat åter vinst, vilket förbättrar möjligheterna att genomföra strategin.

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	5,8	5,7
Rörelseresultat	M€	0,1	-0,6
Rörelseresultat %	%	2,1	-9,8
Balansomslutning	M€	3,1	2,2
Soliditetsgrad	%	39,6	36,6
Nettoskuldskattningsgrad	%	-180	-162
Avkastning på eget kapital	%	27,9	-67,6
Avkastning på sysselsatt kapital	%	28,5	-67,3
Antal anställda		39	52
Utdelningar	M€	0,0	0,0
Utdelning till staten	M€	0,0	0,0

LABTIUM OY

kemiska laboratorietjänster

Bolaget bildades 2007. Rapporteringen började efter det första bokslutet per 31.12.2008.

MOTIVA OY

energieffektivitet, förnybar energi och materialeffektivitet

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Juhani Wiio

Verkställande direktör: Jouko Kinnunen

Antal anställda: 28

Huvudort i Finland: Helsingfors

Motiva producerar expert- och projektjänster i syfte att förbättra energieffektiviteten och öka användningen av förnybar energi. Sedan början av 2007 har Motiva också materialeffektivitet på sitt program.

Inom statsförvaltningen fungerar Motiva som en s.k. inhouse-enhet, vilket innebär att bolaget inte har några egentliga konkurrenter inom energi och materialeffektivitet. Motivats tjänster anlitas av ministerierna, den övriga offentliga förvaltningen samt av företag och konsumenter. Motiva genomför också EU-finansierade internationella projekt som stöder det nationella utbudet av tjänster. År 2007 härrörde 66 % av faktureringen från handels- och industriministeriet, 21 % från den övriga statsförvaltningen, 6 % från EU-kommissionen och 7 % från företag och kommuner.

Motivas omsättning år 2007 var 4,0 miljoner euro, vilket var 9 % mindre än föregående år.

Rörelseresultatet 2007 visade en förlust på ca 172 500 euro (-2 403 euro år 2006).

Rörelseresultatet påverkades negativt av en förlust på ca 106 000 euro som orsakades av att materialeffektivitetsverksamheten inleddes under året. En bidragande orsak till det negativa resultatet var också att den fakturerade arbetstiden underskred det budgeterade målet.

Förlusten för räkenskapsperioden 2007 var 153 696 euro (år 2006 var vinsten 5 632 euro).

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	4,0	4,4
Rörelseresultat	M€	-0,172	-0,002
Rörelseresultat %	%	-4,3	-0,05
Balansomslutning	M€	2,5	2,8
Soliditetsgrad	%	55	58
Nettoskuldssättningsgrad	%	-42	-30
Avkastning på eget kapital	%	-10,9	0,4
Avkastning på sysselsatt kapital	%	-24,8	0,6
Antal anställda		28	26
Utdelningar	M€	0,02	0,02
Utdelning till staten	M€	0,02	0,02

SANTA PARK OY

temapark

Statens ägarandel: 32,1 %

Styrelseordförande: Raimo Korpinen

Verkställande direktör: Wille Rajala

Antal anställda: 5

Huvudort i Finland: Rovaniemi

Under räkenskapsperioden som slutade i april 2008 hade Santa Park färre besökare än under den föregående räkenskapsperioden. Minskningen berodde på att temaparkens grotta måste repareras på grund av mögelproblem och hölls stängd i juni. Bolagets omsättning ökade dock med 15 %. Resultatet ökade med 0,18 miljoner euro. Den relativa lönsamheten och kapitaltäckningen blev bättre jämfört med den föregående räkenskapsperioden. Olika evenemang för incentivegrupper var under räkenskapsperioden den snabbast växande delen av omsättningen. Verksamheten inriktades på erbjudanden i konceptform och på utveckling av den fysiska miljön.

Bolagets framgångar är i hög grad beroende av hur Rovaniemiregionen utvecklas som turistmål. En utmaning för Santa Park är också att förbättra volymen under sommarsäsongen.

NYCKELTAL

		2007/2008	2006/2007
Omsättning	M€	1,8	1,6
Rörelseresultat	M€	0,2	0,1
Rörelseresultat %	%	13	5,6
Balansomslutning	M€	1,8	1,7
Soliditetsgrad	%	50,1	42,3
Nettoskuldsetningsgrad	%	70,1	94,2
Avkastning på eget kapital	%	22,0	5,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	14,8	6,0
Antal anställda		5	4
Utdelningar	M€	0	0
Utdelning till staten	M€	0	0

SILTA OY

outsourcing av personalförvaltning

Statens ägarandel: 10,14 %

Styrelseordförande: Jukka Wuolijoki

Verkställande direktör: Janne Kalliomäki

Antal anställda: 275

Huvudorter i Finland: Helsingfors, Kemijärvi, Pieksämäki, Åbo, Tammerfors och Vasa

Silta erbjuder löneräkning, administrativa tjänster för pensionsstiftelser, pensionskassor och personalfonder samt rekrytering och omplacering. Silta sköter löneräkningen för 20 statliga räkningsverk. Bolagets målsättning är att vara ett expertföretag på alla typer av personalförvaltning.

År 2007 var ett bra år för Siltakoncernen, även om resultatmålen inte uppnåddes i alla avseenden. Räkningsperiodens vinst ökade med 39 % jämfört med föregående räkningsperiod. Försäljningen av löneräkningstjänster till nya kunder gick bra och de uppställda målen överskreds. Koncernens omsättning ökade med 11,2 %, varav den organiska tillväxtens andel utgjorde 7,9 procentenheter. På grund av den hårdnande konkurrensen inom branschen blev tillväxten mätt i pengar mindre än volymökningen. De återstående 3,3 procentenheterna av tillväxten hörrörde från företagsköp. I oktober 2007 köpte Silta Konsulttitoimisto Jaakko Lehto Oy, Oy Promotive Ab och Oy JL-Outsourcing Ab. Siltas personaladministrativa tjänster kom därmed att utsträckas också till rekrytering och omplacering. Bolagets mål är att ytterligare strömlinjeforma produktionsprocesserna. Bolaget har inlett ett särskilt projekt för att utveckla lönehanteringsprocesserna.

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	19,9	17,9
Rörelseresultat	M€	1,1	0,8
Rörelseresultat %	%	5,7	4,7
Balansomslutning	M€	9,9	8,3
Soliditetsgrad	%	53	60
Nettoskudsättningsgrad	%	-65	-77
Avkastning på eget kapital	%	18,5	14,2
Avkastning på sysselsatt kapital	%	25,5	19,4
Antal anställda		275	261
Utdelningar	M€	0,9	0,7
Utdelning till staten	M€	0,09	0,07

FINSKA CENTRALEN FÖR UTSÄDESPOTATIS AB

upprätthållande, produktion och marknadsföring av potatissorter

Statens ägarandel: 22 %

Styrelseordförande: Reijo Moilanen

Verkställande direktör: Lauri Juola

Antal anställda: 12

Huvudort i Finland: Tyrnävä

Finska centralen för utsädespotatis är ett företag som producerar inhemsk utsädespotatis. Bolagets verksamhet går ut på att säkra produktionen av utsädespotatis så att den inte drabbas av sjukdomar samt att producera, förpacka och marknadsföra basutsäde och certifierad utsädespotatis. Bolagets omsättning ökade under räkenskapsperioden 2007 med 27 % och bolaget uppnådde ett positivt resultat. Bolagets lönsamhet förbättrades jämfört med föregående år och var bra jämfört med nivån under tidigare år. Bolagets omsättning påverkas i stor utsträckning av väderleksförhållanden, sjukdomar och marknadspriset på potatis.

Bolagets utvidgar sin affärsverksamhet i syfte att öka sin kontraktsodlingsverksamhet på High Grade -området i Österbotten och på andra områden i Finland. Dessutom har bolaget med det holländska förädlingsföretaget C.Meijer B.V. ingått ett avtal om sortrepresentation i Finland.

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	3,4	2,7
Rörelseresultat	M€	0,2	-0,1
Rörelseresultat %	%	6,1	-2,3
Balansomslutning	M€	2,4	2,0
Soliditetsgrad	%	29,8	26,8
Nettoskuldssättningsgrad	%	137,2	166,2
Avkastning på eget kapital	%	25,9	-16,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	13,6	-3,9
Antal anställda		12	12
Utdelningar	M€	-	-
Utdelning till staten	M€	-	-

SUOMEN VILJAVA OY

hantering och lagring av spannmål

Statens ägarandel: 100 %

Styrelseordförande: Kari Kolu

Verkställande direktör: Kari Nurmentaus

Antal anställda: 93

Huvudorter i Finland: Kumo, Nådendal, Vanda, Svartå, Korja, Loimaa, Raumo, Ylivieska, Seinäjoki, Lovisa, Bjärnä, Turenki, Kuopio och Helsingfors

Suomen Viljovas huvudsakliga verksamhet är hantering och lagring av spannmål och råvaror av spannmålstyp. Bolagets omsättning och resultat var på samma nivå som föregående räkenskapsperiod och överskred sålunda den budgeterade nivån. En god skörd, höga spannmålspriser och en god efterfrågan på exportmarknaden ökade avkastningen på hanteringen. Lagernivån var genomsnittlig. Bolagets relativa lönsamhet sjönk en aning jämfört med föregående räkenskapsnivå, men var fortfarande på en god nivå. Bolagets soliditetsgrad var hög.

NYCKELTAL

		2007	2006
Omsättning	M€	17,2	17,1
Rörelseresultat	M€	4,4	4,6
Rörelseresultat %	%	25,5	26,7
Balansomslutning	M€	28	30,1
Soliditetsgrad	%	74,6	69,3
Nettoskudsättningsgrad	%	7,8	6,2
Avkastning på eget kapital	%	14,9	15,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	17,4	17,6
Antal anställda		93	93
Utdelningar	M€	3	3
Utdelning till staten	M€	3	3

BILAGA 3

STATSRÅDETS PRINCIPBESLUT 7.6.2007 OM STATENS ÄGARPOLITIK

Statens företagsförmögenhet utgör en betydande del av nationalförmögenheten, och vid skötseln av denna egendom eftersträvar staten ett så gott ekonomiskt och samhälleligt helhetsresultat som möjligt.

Det förväntas att statens ägarpolitik är öppen, förutsebar och konsekvent. Staten strävar efter att som ägare vara konsekvent och följa samma grundlinjer oberoende av vilket ministerium som ansvarar för ägarstyrningen av olika bolag. Genom den koncentration av ägarstyrningen som genomfördes den 1 maj 2007 har man säkerställt att ägarstyrningen av bolag som verkar i en konkurrensutsatt miljö på ett öppet och förtroendeingivande sätt har särskiljts från regleringsuppgifterna.

Staten är ägare i bolag av vitt skilda slag. En del av bolagen utför specialuppgifter som har nära anknytning till statsförvaltningen medan största delen av bolagen bedriver affärsverksamhet helt på marknadsvillkor. Till en del av dessa ansluter emellertid statliga strategiska intressen som bör beaktas vid organiseringen av ägarstyrningen. En del av de bolag som är verksamma på marknadsvillkor är dessutom börsnoterade, vilket förutsätter att värdepappersmarknaden och regleringen kring den beaktas också i samband med ägarstyrningen och ägararrangemangen. Mellan de olika bolagen finns så väsentliga skillnader i fråga om betydelse, ägarstruktur och statlig ägarandel att dessa bör beaktas även i de allmänna principerna för ägarpolitiken och ägarstyrningen.

Detta principbeslut stakar ut de centrala principer och verksamhetssätt som gäller för statens ägarstyrning. Principbeslutet riktas till de myndigheter som svarar för ägarpolitiken, inte till bolagen, detta för att det i alla situationer skall vara klart att det ägarpolitiska beslutsfattandet ankommer på myndigheterna och det beslutsfattande som gäller affärsverksamheten på bolagens egna organ. I en bilaga till principbeslutet definieras samarbetet mellan olika ministerier när det gäller ägarstyrningen av bolag med specialuppgifter och strategiskt betydande bolag.

Uppgiftsfördelningen mellan det ansvariga ministeriet och finanspolitiska ministerutskottet i beslut som rör ägarstyrningen grundar sig på det faktum att de betydande lösningar som hänför sig till statens ägarpolitik eller sätten att verkställa ägarstyrningen förutsätter finanspolitiska ministerutskottets godkännande. Finanspolitiska ministerutskottet meddelar dessutom vid behov linjer eller ståndpunkter som kompletterar principbeslutet.

Utgående från de allmänna premisser som fastställts ovan har statsrådet i dag, efter att ärendet behandlats av statsrådets finanspolitiska ministerutskott och finansutskott, beslutat fatta följande principbeslut om målen och principerna för statens ägarpolitik.

1. Statens bolagsinnehav och målen för ägandet

Staten är majoritetsägare i sjutton och betydande minoritetsägare i tjugotvå bolag som är verksamma på marknadsvillkor. Utöver detta är staten ägare i femton sådana bolag med specialuppgifter som antingen handhar en viss uppgift som staten anvisat dem eller har en dispens som är orsak till att de inte är verksamma i en konkurrensutsatt miljö. När man inkluderar de dotterbolag och underkoncerner som ingår i statsbolagens och statens intressebolags koncerner torde antalet bolag som bedriver affärsverksamhet uppgå till över 1 000. En ansevärd del av koncernbolagen är utländska bolag.

År 2006 var cirka 215 000 personer anställda av statsbolagen och statens intressebolag; hälften av dessa i Finland och hälften i utländska koncernbolag. Av dessa var flertalet

anställda av statens intressebolag, och statsbolagens andel har kontinuerligt sjunkit när bolag helt eller delvis har privatiserats.

Mål för ägandet i bolag med specialuppgifter

I bolag som sköter statliga specialuppgifter har staten som ägare i första hand samhällliga mål, fastän en lönsam verksamhet samtidigt är ett allmänt mål. Bestämmelserna om vissa bolag finns i speciallagar som också ställer normer för statens ägarpolitik och ägarstyrning.

Med tanke på de samhällliga mål som är förenade med statligt ägande bör de bolag som sköter en statlig specialuppgift fortsättningsvis ägas av staten ensam eller åtminstone kvarstå under statens bestämmanderätt. I dessa bolag grundar sig statens ägarpolitiska mål på ett så gott samhällligt och ekonomiskt helhetsresultat som möjligt. Detta bedöms i första hand utgående från hur och med vilka kostnader bolaget i fråga når de mål och sköter de uppgifter som har ställts av det ministerium som svarar för förvaltningen av branschen, dvs. hur väl bolaget uppfyller sin samhällliga serviceuppgift.

Mål för ägandet i bolag som är verksamma på marknadsvillkor

Huvuddelen av statsbolagen och statens intressebolag är verksamma på marknadsvillkor. Detta innebär att bolagens verksamhetsprinciper, finansiella struktur och mål i fråga om avkastning skall vara jämförbara med andra bolag som verkar inom samma bransch. Staten kan som ägare också ha strategiska intressen i fråga om de bolag som är verksamma på marknadsvillkor, såsom upprätthållande och säkerställande av infrastrukturen, och bolagen kan t.ex. ha skyldigheter i fråga om basservicen. Dessa bolag verkar dock enligt klara affärsmässiga principer. I dessa bolag är målet med ägarstyrningen att i varje enskilt fall uppnå det bästa ekonomiska helhetsresultatet. Detta bedöms utgående från en långsiktig ökning av lönsamheten och ägarvärdet. När ägandet bedöms beaktas statens strategiska intressen och bibehållandet av det inflytande som behövs för att dessa skall kunna tryggas.

2. Lönsamhet och kostnadseffektivitet som mål

Målet för både de bolag som sköter en statlig specialuppgift och de bolag som är verksamma på marknadsvillkor bör vara affärsekonomiskt lönsam verksamhet. Om staten är den enda ägaren i ett bolag som sköter en specialuppgift beaktas dock dess samhällliga serviceuppgift när lönsamhetsmål ställs för bolaget. Om det i ett sådant bolag finns andra ägare är det möjligt att göra undantag från normala lönsamhetsmål endast under gemensamt godkända villkor. Bolag som är verksamma på marknadsvillkor följer alltid normala mål i fråga om lönsamhet och konkurrenskraft. Om det för ett statsbolag som verkar på marknadsvillkor ställs andra mål som anknyter till bl.a. industri-, regional- och sysselsättningspolitiken eller miljöskyddet, skall antingen de andra ägarna ha godkänt detta eller alternativt skall de extra kostnader som bolaget orsakas ersättas utgående från beslut som fattats på förhand, på ett sådant sätt att det inte är i strid med de förpliktelser som Finlands EU-medlemskap medför.

När beslut fattas om statens allmänna stödåtgärder bör de bolag som är verksamma på marknadsvillkor behandlas på samma sätt som andra jämförbara företag. Bolag som är verksamma på marknadsvillkor beviljas statlig borgen på samma villkor som andra företag, och de har ingen särställning och inga specialrättigheter. Staten svarar inte utan uttryckliga borgensbeslut för bolagens skulder och andra förbindelser. När beslut fattas om finansierings- och säkerhetsarrangemang i fråga om bolag som sköter en statlig specialuppgift beaktas de förpliktelser som har ställts på bolaget, de behov som skötseln av dessa förorsakar bolagsfinansieringen samt de förpliktelser som Finlands EU-medlemskap medför.

Det är sedvanlig affärsverksamhet att bolag växer genom företagsförvärv och genom att dotterbolag grundas, och beslut om detta fattas av bolagens förvaltningsorgan och ledning.

Förvaltningsorganen och ledningen fattar på samma sätt beslut om försäljning eller avvecklande av affärsinriktningar som ingår i den normala affärsverksamheten.

I bolag som helt ägs av staten bör kontakterna mellan ägaren och företaget skötas så att den enhet som svarar för ägarstyrningen på förhand får kännedom om betydande beslut som inverkar på branschen och strategin. I bolag där det finns andra ägare säkerställs detta inom ramen för sedvanliga kontakter mellan ledningen och de större eller betydande ägarna på så sätt att styrelsens ordförande och verkställande direktören i första hand sörjer för kontakterna till ägarna. I de bolag som sköter en statlig specialuppgift skall, när branschändringar och företagsarrangemang bedöms, uppmärksamhet fästas vid att skötseln av specialuppgiften inte äventyras.

3. Ägarstyrningens principer

Det främsta målet för statens ägarpolitik och ägarstyrning är att utveckla bolagen och stödja den långsiktiga tillväxten i ägarvärdet. Centrala utgångspunkter för detta är att ägaren agerar öppet och konsekvent, att ansvarskännande och sakkunniga medlemmar föreslås i bolagens styrelser, att ägaren satsar på bolagens ledarresurser och på att få ledningen att engagera sig i bolaget samt att alla ägare och även andra intressenter beaktas. Ägarens viktigaste verktyg är en självständig ägarstrategi och utvecklandet av en god corporate governance.

Statsrådets avdelning för ägarstyrning svarar för beredningen av riktlinjerna för ägarstyrningen och för att ägarstyrningspraxisen är konsekvent. Ägarstyrningen skall ordnas så att staten som ägare inte deltar i det affärsmässiga beslutsfattandet annat än vid bolagsstämmor. För bolagets resultat ansvarar dess operativa ledning och förvaltningsorgan, som fattar beslut som gäller verksamheten inom de ramar som lagen om aktiebolag och bolagsordningen ställer.

I syfte att beakta statens strategiska intressen upprättas former för samarbete mellan avdelningen för ägarstyrning och de ministerier som svarar för intressena i fråga. För att man skall kunna säkerställa konsekvensen i ägarstyrningspraxisen i fråga om bolag med specialuppgifter och effektivisera den ekonomiska uppföljningen av bolagen läggs grunden till motsvarande samarbetsarrangemang.

I ett bolag som sköter en specialuppgift är staten en aktiv ägare, som definierar innehållet i specialuppgiften och dess betydelse för de mål som ställs för bolaget. Företagets affärsverksamhetsstrategi definieras av bolagets ledning och förvaltningsorgan. Samordnandet av affärsverksamhetsstrategin och specialuppgiften förutsätter samverkan mellan det ansvariga ministeriet och bolagets ledning och förvaltningsorgan. Om förhållandet mellan avkastningsmål och övriga mål beslutar det ansvariga ministeriet, vid behov utgående från ställningstaganden av finanspolitiska ministerutskottet.

I ägarstyrningen av de bolag som är verksamma på marknadsvillkor är principen att det skall råda ömsesidig jämlikhet mellan ägarna. Staten varken förutsätter särbehandling eller tar sig några friheter, och blandar sig inte heller i styrelsens och den operativa ledningens beslutsfattande.

Ägarstyrningen grundar sig på självständig ägarstrategisk bevakning och beredning utgående från vilken staten vid behov tar ställning till strategiska och ekonomiska frågor som gäller företaget. Företagets styrelse och operativa ledning försäkrar sig på förhand om hur de betydande ägarna förhåller sig till saken åtminstone när de åtgärder som planerats i företaget förutsätter att bolagets aktier används som betalningsmedel eller något annat sådant företagsarrangemang, om vilket beslut fattas vid bolagsstämman. I praktiken förs det också diskussioner med betydande ägare om centrala frågor som gäller affärsverksamhetsstrategin och om strukturarrangemang, även om det är bolagets styrelse som innehar beslutanderätten.

Statens representanter diskuterar då med företagsledningen och ordföranden för bolagets styrelse, i likhet med andra betydande ägare i motsvarande situationer.

Ett allmänt mål vid organiserandet av bolagens förvaltning och beslutsfattande är att utveckla och upprätthålla god förvaltningspraxis. Staten stöder som ägare en högklassig och öppen rapportering om bolagets ekonomi och verksamhet. Bolagen förväntas känna till både inhemska och internationella corporate governance -rekommendationer och genomföra den bästa praxis som är förenlig med dem.

Med tanke på ägarstyrningen är det centrala beslutandeorganet bolagets styrelse, till vars medlemmar väljs sakkunniga personer utanför bolaget. När styrelsemedlemmar föreslås är viktiga grunder kandidaternas erfarenhet och sakkunskap samt säkerställandet av samarbetsförmåga och mångsidigt kunnande i styrelserna.

Ägarstyrningen ordnas så att staten har direkt representation åtminstone i styrelserna i alla sådana bolag som helt ägs av staten, där staten är majoritetsägare eller där staten är en så betydande minoritetsägare att den har faktisk bestämmanderätt. När en tjänsteman föreslås bli medlem av styrelsen är utgångspunkten att styrelsemedlemmen i sitt uppdrag representerar bolaget och alla dess aktieägare och inte är berättigad att agera enbart enligt statens ägarintresse. En tjänsteman som har valts in i styrelsen agerar därmed i sin uppgift inom de ramar som lagen om aktiebolag, värdepappersmarknadslagen och de anvisningar som sammanhänger med den samt annan privaträttslig lagstiftning som gäller bolaget ställer. En tjänsteman som är medlem av styrelsen deltar inte i beredningen och beslutsfattandet i anslutning till ägarstyrningsuppgifterna som gäller bolaget eller i fattandet av ägarpolitiska beslut som rör bolaget. I fråga om ett börsnoterat bolag upprätthålls kontakterna mellan styrelsemedlemmar och de tjänstemän som sköter ägarstyrningsuppgifter så att de begränsningar som hanteringen av insideruppgifter ställer på det ägarpolitiska beslutsfattandet beaktas.

Förvaltningsråd kan anses vara motiverade endast i bolag som sköter statliga specialuppgifter och i sådana bolag som är verksamma på marknadsvillkor där strategiska intressen är förknippade med statens innehav år 2010. Förvaltningsråden vid andra bolag avskaffas. Förvaltningsrådets mandatperioder förenhetligas och förvaltningsrådets uppgifter och beslutanderätt fastställs så att de på bästa möjliga sätt beaktar den specialuppgift som bolaget sköter eller det strategiska intresse som är förknippat med bolaget.

En central princip för ägarstyrningen är att bolagens konkurrenskraft skall tryggas till den del detta kan påverkas med ägaråtgärder. Detta gäller också löner och premieringssystem. Överstora förmåner är inte godtagbara, men staten är i egenskap av ägare redo att främja arrangemang som garanterar bolagen möjligheter att konkurrera om kunniga och engagerade ledare och annan personal. Premieringssystemen för ledningen bör härvid beakta de ägarpolitiska mål som föranleds av långsiktigheten i statens innehav samt tillräckligt långa personliga engagemangsperioder för att dessa mål skall kunna uppnås. Premieringen bör vara rättvis så att också övrig personal motiveras och premieras, antingen via personalfonder eller på annat sätt. I bolag som sköter statliga specialuppgifter bör premieringssystemen planeras så att de beaktar betydelsen av både de mål som hänför sig till specialuppgiften och de ekonomiska målen i bolaget i fråga.

4. Ägarpolitiska mål som ställs på bolagens verksamhet

Statens ägarpolitik grundar sig på en ökning av ägarvärdet som beaktar alla intressenter i bolaget. För att bolagets lönsamhet och tillväxtmål skall kunna kombineras förutsätts att de skyldigheter som lagstiftningen ställer i hemlandet och i övriga verksamhetsländer sköts exemplariskt. Speciellt viktiga frågor är respekten för personalens ställning och rättigheter

och en med tanke på miljön ansvarsfull verksamhet. Ansvaret för det beslutsfattande som rör dessa ligger på företagets ledning och styrelser.

Staten anser det viktigt att personalrepresentationen och tillräckliga påverkningsmöjligheter för personalen har säkerställts i bolagets förvaltningsorgan åtminstone inom de ramar som definieras i lagen om personalrepresentation i företagets förvaltning. Målet för bolagets personalpolitik bör vara att bolagen är exemplariska arbetsgivare som följer ingångna arbetsmarknadsavtal och kontinuerligt och initiativrikt utvecklar sin personalpolitik.

Staten är som ägare beredd att främja arrangemang som skapar förutsättningar för uppkomsten av nya arbetsplatser och staten värdesätter som ägare en långsiktig personalpolitik, där arbetsförhållandenas kontinuitet och arbetstagarnas kunskapskapital beaktas också när verksamheten är utsatt för olika kostnadstryck. I bolag som helt ägs av staten bör kontakterna mellan ägaren och företaget genomföras så att ägaren på förhand är medveten om sådana betydande åtgärder som påverkar personalens ställning.

Målet med bolagets miljöpolitik bör vara ett exemplariskt och ansvarsfullt beteende, som grundar sig på respekt för lagstiftningen, internationella fördrag och olika intressenters motiverade förväntningar. Staten är som ägare beredd att främja arrangemang genom vilka bolagen strävar efter att sammanjämka aspekter som gäller produktion, ekonomi och miljö på ett sätt som främjar bolagets konkurrenskraft.

Eftersom staten är en långsiktig ägare har bolagets vinstutdelning och utdelningspolitik stor betydelse för staten. Staten värdesätter en förutsebar utdelningspolitik som beaktar både företagets finansieringsbehov och ägarens intressen och som utgår ifrån ett förhållandevis jämnt utdelningsflöde som är jämförbart i branschen. Statens vinstutdelningsförväntningar bedöms årligen på ett sådant sätt att tryggheten av bolagets soliditet och utvecklingsmöjligheter beaktas.

5. Ändringar i ägarbasen och ägararrangemang

Alla avgöranden som har samband med ändringar i ägarbasen och ägararrangemangen träffas i enlighet med de fullmakter som riksdagen har fattat beslut om.

De bolag som sköter en statlig specialuppgift bör också i fortsättningen ägas helt av staten eller åtminstone kvarstå under statens bestämmanderätt. En breddning av ägarbasen i dem kommer närmast i fråga endast när specialuppgiftens betydelse minskar eller försvinner eller när det kan bedömas att skötseln av specialuppgiften blir effektivare i och med att andra ägare kommer med eller deras ägarandel ökar.

De bolag som är verksamma på marknadsvillkor kan delas in i två grupper med tanke på en ändring av ägarbasen: bolag där staten främst har ett placerarintresse och bolag där staten har ett strategiskt intresse som har samband med ägandet. Om staten främst har ett placerarintresse i ett bolag, kan staten helt eller delvis avstå från sitt ägande, och det att statens majoritetsinnehav eller kvalificerade minoritet enligt lagen om aktiebolag bibehålls har ingen självständig betydelse. Om staten har ett speciellt strategiskt intresse i bolaget, t.ex. i anslutning till de samhällseliga basfunktionerna, är ett betydande statligt innehav i allmänhet befogat.

En allmän utgångspunkt för samtliga ägararrangemang är att det bästa ekonomiska helhetsresultatet skall nås. Som kriterium gäller inte enbart försäljningspriset på bolaget eller aktierna, utan man fäster särskilt vikt vid förbättrandet av den samhällsekonomiska konkurrenskraften och den ekonomiska konkurrensen, tryggheten av de branschspecifika verksamhetsbetingelserna för den inhemska industrin och det inhemska näringslivet, bevarandet och ökandet av kompetensen samt tryggheten av sysselsättningen.

Syftet med ägararrangemang och aktieförsäljningar är också att trygga en så stabil ägarbas som möjligt. Inhemskas institutioners och småplacerares samt bolagets personals möjligheter att bli aktieägare och vara delaktiga i säljning av aktier främjas på lämpligt sätt.

6. Ministeriesamarbetet i ägarstyrningen

I bilagorna till detta principbeslut beskrivs de verksamhetsätt med hjälp av vilka man organiserar det samarbete som bedrivs mellan statsrådets kansli och andra ministerier i ägarstyrningen av bolag som sköter statliga specialuppgifter och bolag som är verksamma på marknadsvillkor och i vilka staten har ett strategiskt intresse.

Bilaga 1: Samarbetet mellan SRK:s avdelning för ägarstyrning och ministerierna i ägarstyrningen av för staten strategiskt viktiga bolag som är verksamma på marknadsvillkor

Bilaga 2: Rollen hos SRK:s avdelning för ägarstyrning i ägarstyrningen av bolag som sköter statliga specialuppgifter

Bilaga 1.

Samarbetet mellan SRK:s avdelning för ägarstyrning och ministerierna i ägarstyrningen av för staten strategiskt viktiga bolag som är verksamma på marknadsvillkor

Ägarstyrningen av bolag som är verksamma på marknadsvillkor koncentrerades till statsrådets kanslis avdelning för ägarstyrning den 1 maj 2007. Bland de bolag som är verksamma på marknadsvillkor finns det emellertid ett flertal sådana i vilka staten har ett så kallat strategiskt intresse. Strategiska intressen är bl.a. uppgifter i anslutning till basservicen eller samhällsomfattande tjänster, funktioner med anknytning till infrastrukturen eller uppgifter som är betydelsefulla med tanke på försörjningsberedskapen. Ett statligt innehav i sig ger inte upphov till strategiska intressen, utan det är alltid fråga om sådana uppgifter eller funktioner som är viktiga med tanke på statens primära uppgifter och skötseln av dem.

Utgångspunkten är att man sörjer för statens strategiska intressen genom ägarstyrning, inte genom reglering. I ägarstyrningen är det viktigt att avdelningen för ägarstyrning och det ministerium som är centralt med tanke på det strategiska intresset bedriver regelbundet samarbete i syfte att säkerställa att avdelningen för ägarstyrning i tillräcklig grad beaktar intresset i den ägarstyrning avdelningen bedriver.

Statsrådets kansli utövar statens ägarmakt i bolaget i enlighet med de beslut som statsrådet fattat och de anvisningar och ställningstaganden som finanspolitiska ministerutskottet godkänt. Kansliet

- sörjer för den styrning och de anvisningar som hänför sig till verksamheten.
- utser statens kandidater till bolagets styrelse och bereder ägarens andra ärenden i anslutning till beslutsfattandet på bolagsstämmor.
- sörjer för den uppföljning av bolaget som sker mellan bolagsstämmorna och för kontakterna mellan styrelsen och den operativa ledningen.
- säkerställer att bolaget följer riktlinjerna för ägarstyrningen så att de bolagsspecifika särdragen som finns på grund av det strategiska intresset samtidigt beaktas i tillräcklig grad.

För flera bolags vidkommande är de strategiska intressena sådana att deras innehåll och betydelse bör bedömas inte bara utgående från ägarstrategin utan också utgående från utvecklingen och myndighetsuppgifterna inom branschen i fråga. Med tanke på sådana bedömningar bildas mindre arbetsgrupper som sammanträder åtminstone en gång om året och som består av 1-2 representanter för avdelningen för ägarstyrning och 1-2 representanter för

det ministerium som är centralt med tanke på det strategiska intresset. Arbetsgruppens medlemmar fungerar också som kontaktpersoner i frågor som gäller bolaget och dess ägarstyrning.

Arbetsgruppen skall årligen bedöma vilket slag av strategiskt intresse staten har i bolaget och hur det skall beaktas i ägarstyrningen av bolaget och i ägarens ställningstaganden.

Avdelningen för ägarstyrning vidtar behövliga åtgärder med beaktande av omständigheter i anslutning till bolaget (offentligt noterat eller onoterat), karaktären på dess verksamhet (särbehandling eller särskilda förpliktelser/fri verksamhet på konkurrensvillkor) och statens ägarandel. Eventuella avvikande uppfattningar förs till finanspolitiska ministerutskottet för behandling.

Det strategiska intressets betydelse framträder i första hand i beslutsfattandet kring statens ägarandel och ägarstrategi. Utgångspunkten är att statens strategiska intressen inte skall äventyras varken med de åtgärder som staten som ägare själv vidtar (aktieförsäljning och strukturarrangemang) eller med de beslut som bolagets organ fattar (företagsförvärv, omläggning av affärsinriktningar, förnyande av strategin e.d.).

- I vissa bolag förutsätter detta att staten förblir den enda ägaren, t.ex. på grund av att ett bolag har en särställning inom ett visst affärsområde eller på grund av att bolaget har ålagts uppgifter i anslutning till basservicen eller förpliktelser med anknytning till samhällsomfattande tjänster. Till de mest uppenbara exemplen på sådana bolag hör Motiva Oy och VR-Group Ab.

- I de flesta bolag förutsätter de strategiska intressena inte att staten är ensam ägare utan det krävs en sådan ägarandel och ett sådant inflytande med vars hjälp de strategiska intressena kan främjas och ett eventuellt äventyrande av intressena förhindras. Staten är majoritetsägare i tre börsbolag av strategisk betydelse – Finnair Oyj, Fortum Abp och Neste Oil Abp. Dessutom har en industriell minoritetsandel förvärvats i vissa onoterade, strategiskt betydande bolag, t.ex. Patria Abp och Vapo Oy. I vissa strategiskt betydande bolag är staten dock fortfarande den enda ägaren, t.ex. i Itella Oyj.

Bilaga: Strategiskt betydande bolag och de ministerier som ansvarar för det strategiska intresset

Handels- och industriministeriet

Fortum Abp

Neste Oil Abp

Gasum Oy

Fingrid Oyj

Vapo Oy

Motiva Oy

Kommunikationsministeriet

Finnair Oyj

Raskone Oy

Posten Finland Abp

VR-Group Ab

Jord- och skogsbruksministeriet

Boreal Växtförädling Ab

Finska centralen för utsädespotatis Ab

Suomen Viljava Oy

Försvarsministeriet
Patria Abp

Finansministeriet
Ab Myntverket i Finland

Miljöministeriet
Ekokem Oy Ab

Bilaga 2.

Rollen hos SRK:s avdelning för ägarstyrning i ägarstyrningen av bolag som sköter statliga specialuppgifter

Ägarstyrningen av bolag som är verksamma på marknadsvillkor koncentrerades till statsrådets kanslis avdelning för ägarstyrning den 1 maj 2007. Ägarstyrningen av bolag som sköter statliga specialuppgifter kvarstår hos de ministerier som ansvarar för specialuppgifterna i fråga. För att säkerställa tillräcklig enhetlighet i statens ägarstyrning och behövlig ekonomisk sakkunskap i ägarstyrningen skall samarbetet mellan avdelningen för ägarstyrning och det ansvariga ministeriet ordnas i enlighet med följande principer:

Det ansvariga ministeriet

- utövar statens ägarmakt i bolaget i enlighet med speciallagar, statsrådets beslut och de anvisningar och ställningstaganden som finanspolitiska ministerutskottet har godkänt.

För detta ändamål skall det ansvariga ministeriet

- sörja för den styrning och de anvisningar som hänför sig till verksamheten.
- definiera bolagets specialuppgift och de krav som utgående från den skall ställas på bolaget.
- fastställa de kostnader som specialuppgiften orsakar bolaget, lägga fram behövliga förslag om de anslag som skall reserveras för dessa samt ansvara för användningen av anslagen och tillsynen i anslutning därtill.
- följa upp och bedöma skötseln av specialuppgiften och dess kostnadseffektivitet.
- utse statens kandidater till bolagets styrelse och bereda ägarens andra ärenden i anslutning till beslutsfattandet på bolagsstämmor.
- sörja för den uppföljning av bolaget som sker mellan bolagsstämmorna och för kontakterna mellan styrelsen och den operativa ledningen.
- säkerställa att bolaget följer riktlinjerna för ägarstyrningen så att de bolagsspecifika särdragen som finns på grund av specialuppgiften samtidigt beaktas i tillräcklig grad.

Avdelningen för ägarstyrning

- följer förverkligandet av de allmänna riktlinjerna för statens ägarpolitik och corporate governance -praxisen i bolag med specialuppgifter och bistår vid behov det ansvariga ministeriet i frågor som hänför sig till utövandet av ägarmakten.

För detta ändamål skall avdelningen för ägarstyrning

- följa upp bolagets ekonomiska situation och rapporteringen om den.
- följa upp och bedöma bolagets förvaltning och rapportering och för detta utse en ansvarig tjänsteman som fungerar som kontaktperson till det ansvariga ministeriet.

- på begäran av det ansvariga ministeriet lägga fram förslag till sådana styrelsemedlemmar utanför statsförvaltningen som representerar specialkunnande i anslutning till bolagets bransch och affärsverksamhet.
- på begäran av det ansvariga ministeriet utse en tjänstemannamedlem till bolagets styrelse.
- på det ansvariga ministeriets begäran delta i beredningen av ärenden inför bolagsstämman, i bedömningen av eventuella premieringsystem och i andra uppgifter som hänför sig till ägarstyrningen.
- koordinera de ansvariga ministeriernas samarbete i frågor som hänför sig till ägarstyrningen och bereda allmänna anvisningar och riktlinjer som gäller ägarstyrningen av de bolag som sköter en specialuppgift och som förs till finanspolitiska ministerutskottet för behandling efter att de ansvariga ministerierna har meddelat sin uppfattning om dem.

En professionell skötsel av ägarstyrningen förutsätter att det vid det ansvariga ministeriet finns antingen en enhet, en grupp inom ministeriet eller en utsedd tjänsteman som ansvarar för detta och som har till uppgift att sköta beredningen, uppföljningen och kontakterna i anslutning till ägarstyrningen. Avdelningen för ägarstyrning utser antingen ministerievis eller bolagsvis en eller två tjänstemän som skall ansvara för de biträdande uppgifter som ankommer på avdelningen och kontakterna med det ansvariga ministeriet.

Med tanke på ägarstyrningen av bolag med specialuppgifter bildas arbetsgrupper som är gemensamma för det ansvariga ministeriet och avdelningen för ägarstyrning. Utgångspunkten är att arbetsgrupperna sammanträder två gånger per år, vid behov även oftare. I arbetsgrupperna finns 1–2 representanter för det ansvariga ministeriet och 1–2 representanter för avdelningen för ägarstyrning. Arbetsgrupperna skall fästa särskild uppmärksamhet vid följande frågor:

- Definierandet av bolagets specialuppgift eller särställning och dess betydelse för ägarstyrningen.
- Eventuella förändringar i specialuppgiften eller särställningen och deras betydelse för ägarstyrningen (skall bedömas med 2-3 års mellanrum).
- Kostnadseffektiviteten när det gäller skötseln av specialuppgiften.
- Bolagets styrelses sammansättning och behov av förnyelse.
- Tidsenligheten och ändamålsenligheten i premieringsförfarandena.

Bolag med specialuppgifter och de ministerier som ansvarar för ägarstyrningen av dem

Handels- och industriministeriet
 Finnvera Abp
 Finlands Industriinvestering Ab

Kommunikationsministeriet
 Rundradion Ab¹³

Undervisningsministeriet
 CSC-Tieteellinen Laskenta Oy
 Hästinstitut Ab
 Suomen Ilmailuopisto Oy

---

¹³ riksdagens roll i den praktiska ägarstyrningen beaktas

Suomenlinnan Liikenne Oy
Oy Veikkaus Ab

Inrikesministeriet
Suomen Erillisverkot Oy

Social- och hälsovårdsministeriet
Alko Ab

Utrikesministeriet
Finnfund/Fonden för industriellt samarbete Ab

Finansministeriet
Hansel Ab

Tietokarhu Oy
Arsenal Abp¹⁴

Yrityspankki SKOP Oyj¹⁵

Statsrådets kansli
Solidium Oy

---

¹⁴ i likvidation, ägarstyrningen avviker klart från det normala

¹⁵ i likvidation, ägarstyrningen avviker klart från det normala

BILAGA 4

Ställningstagande av finanspolitiska ministerutskottet 7.6.2007

Konkurrenskraftig premiering som baserar sig på produktion av ägarvärde inom statsbolagen och statens intressebolag

Det ligger i ägarnas gemensamma intresse att bolaget har en kunnig ledning, som är engagerad i verksamheten och som agerar i enlighet med ägarnas intressen, och att bolaget både kan anställa och i sin tjänst hålla kvar sådana personer som det behöver för en framgångsrik verksamhet. Till följd av detta skall staten i egenskap av ägare för sin del säkerställa att bolaget har möjlighet att på konkurrenskraftiga villkor tävla om professionella ledare och andra nyckelpersoner. Samtidigt skall man se till att premieringen inte leder till sådana överdrifter att de mål som ägaren satt för premieringssystemet äventyras.

En annan viktig omständighet för ägarna är styrelsens sammansättning samt styrelsemedlemmarnas kunnande och säkerställandet av deras engagemang i verksamheten. Ägarna måste därför säkerställa att styrelsernas arvoden motsvarar det engagemang och den tidsanvändning som krävs av ordförandena och medlemmarna. Vid ägarstyrningen skall dessutom beaktas att företagets framgång inte endast beror på eller är ledningens och styrelsens förtjänst. En yrkeskunnig och motiverad personal är en central framgångsfaktor för företagsverksamheten, vilket gör att hela personalen måste garanteras en rättvis möjlighet att dra nytta av företagets goda resultat.

Staten har lika väl i egenskap av enda ägare, majoritetsägare som betydande minoritetsägare ett särskilt intresse av att säkerställa att premieringen av såväl ledningen, nyckelpersonalen och förvaltningsorganens medlemmar som hela personalen säkerställer och förbättrar bolagens verksamhetsbetingelser och konkurrenskraft. Samtidigt är det för en stor ägare emellertid viktigt att premieringen grundar sig på en resultatrik verksamhet, som också ägaren eller ägarna har blivit delaktiga av. Därför fastställer finanspolitiska ministerutskottet följande riktlinjer som gäller statsägda bolag

- avlöning och premiering av den operativa ledningen och andra nyckelpersoner,
- premiering av personalen samt
- premiering av medlemmarna i förvaltningsorganen.

Syftet med riktlinjerna är att de skall följas vid ägarstyrningen och vid definierandet av ägarens ställningstaganden i fråga om alla bolag i vilka staten har majoritetsinnehav. Samma riktlinjer skall i mån av möjlighet också tillämpas i statens intressebolag. I de bolag som sköter statliga specialuppgifter bör kriterierna för premieringen planeras bolagsvis så att de beaktar ifrågavarande specialuppgift och hur väl bolaget lyckas i fullföljandet av sin uppgift.

I detta ställningstagande förutsätter finanspolitiska ministerutskottet att premieringen är så transparent som möjligt.

1. Premieringen av ledningen och nyckelpersonerna grundar sig på en framgångsrik verksamhet och en ökning av ägarvärdet

Beslut om premier till ledningen fattas i regel av styrelsen. Ägarna förväntar sig att styrelserna följer med den allmänna utvecklingen och ser till att det tillämpade premieringsförfarandet är konkurrenskraftigt. Samtidigt skall styrelserna försäkra sig om att premieringsbesluten inte under några som helst omständigheter leder till oskäliga fördelar. Utgångspunkten är att grundlönen är konkurrenskraftig och att tilläggsarvodena grundar sig på ett mätbart resultat och på en god prestation av den som erhåller arvodet. När ett företags prestationsförmåga bedöms, skall sådana kriterier

användas som på ett rättvist sätt tar fram företagets framgång i relation till konkurrenternas och som även beaktar det ägarvärde som företaget producerat.

För att dessa principer skall kunna förverkligas förutsätts följande:

1.1. Lönesättningen för företagsledningen och nyckelpersonerna granskas som en helhet, där de olika elementen utgörs av grundlönen, naturaförmåner, resultatpremiesystem, aktiepremieringssystem samt andra individuella villkor i arbets- eller befattningsavtalet, såsom pensionsålder och pensionens nivå.

1.2. Premieringen skall grunda sig på ett rättvist och klart iakttagbart sätt på företagets framgång och på produktion av ett ökat ägarvärde. Nivån på grundlönen måste vara skälig och alla tilläggsarvoden och premieringssystem skall vara bundna vid resultatet.

1.3. Vid tillämpningen av resultatpremier skall användningen av aktiebundna premieringssystem beaktas så att överlappande system inte medför oskäliga förmåner för samma personer. Kriterierna för årlig bonus och premieringsprogram på längre sikt (i allmänhet på minst 3 år) skall formuleras så att två olika tilläggsarvoden inte utbetalas på samma grund.

1.4. Ett penningarvode som grundar sig på resultatet bör i allmänhet dimensioneras så att det utgör högst 40 % av grundlönen, om det inte finns särskilda orsaker till en högre dimensionering, t.ex. på grund av bolagets strategi och mål eller konkurrensläget i branschen.

1.5. Aktiebunden premiering skall dimensioneras så att det årliga värdet på premier i form av aktier som fås på basis av långsiktiga aktiepremieringssystem vid tidpunkten för utbetalning av arvodet inte överstiger förmånstagarens grundlön på årsbasis, om inte särskild orsak till annat föreligger. En värdestegring av aktier som redan har intjänats ligger i samtliga aktieägares intresse.

1.6. Vid tillämpningen av aktiebunden premiering är det väsentligt att premieringen leder till att målpersonen engagerar sig långsiktigt i bolaget och har tillräcklig ekonomisk bindning till bolaget samt att företagsledningens och nyckelpersonalens intressen därigenom likriktas med ägarnas intressen.

Aktiepremiernas andel av den sammanlagda compensationen bör dimensioneras med beaktande av företagets storlek, omständigheter som sammanhänger med branschen och risknivån samt ledningens uppgifter, ansvar, specialkunnande och även gällande aktieinnehav sedan tidigare hos den grupp som skall premieras.

1.7. Sådana villkor får inte godkännas i befattningsavtalen för verkställande direktörer och övrig högre ledning, vilka ger upphov till överstora pensionsförmåner eller vilka skulle tillåta att personen i fråga går i pension innan han eller hon fyllt 60 år. I linje med höjningen av den allmänna pensionsåldern bör strävan vara att höja åldersgränserna i pensionsavtalen.

1.8. I fråga om lön under uppsägningstid och avgångsbidrag för verkställande direktörer och övrig högre ledning skall sådana lösningar eftersträvas som följer allmän praxis eller kommer nära den (härvid kan maximisättningen utgöra lönen för 12 + 12 månader).

2. Ledningens och nyckelpersonernas engagemang i företaget stärks genom premier i form av penninglön samt genom ekonomiskt bindande premieringssystem där premien utgörs av aktier

Som ägare godkänner staten inte användningen av premieringssystem i form av optioner. Internationella exempel och en omfattande debatt visar att optioner inte alltid medför ett sådant engagemang eller beteende hos företagsledningen som främjar ägarnas intresse och åstadkommer en ökning av ägarvärdet på lång sikt. Premieringssystem där premien utgörs av

aktier skall grunda sig på motiveringar som hänger nära samman med bolaget och de förväntningar som gäller utvecklingen av dess verksamhet.

Vid utvecklingen av premieringen och premieringssystemen är de centrala målen fortsättningsvis att de utformas klarare, samt att målpersonernas bindning till bolaget utökas och engagemanget blir långsiktigt. Varje premieringssystem som tas i bruk bör (i) stå i samklang med statens ägarroll, (ii) styra till en ökning av ägarvärdet och engagera på lång sikt samt (iii) till sina villkor vara skäligt och så förutsägbart att oskäligen arvoden inte är möjliga. Staten förutsätter att styrelserna beaktar dessa utgångspunkter samt att de fäster särskild uppmärksamhet vid den bindande effekten och vid förebyggandet av överdrifter.

När premieringen utvecklas, bör särskild uppmärksamhet ägnas sambandet mellan målpersonens insats och arvodet. De nyckelpersoner som omfattas av sådana premieringsprogram där premien utgörs av aktier bör med sin egen insats kunna inverka på premien. Ofta är detta inte möjligt i fråga om aktiebaserade premieringssystem, utom när det gäller den strategiska ledningen och en grupp av centrala nyckelpersoner. Dessutom bör uppmärksamhet fästas vid att aktiebaserade premieringssystem också måste ha en bindande effekt, och att de inte bör användas enbart för premieringsnivåns skull. Därför är det motiverat att sträva efter att målgruppen för dessa system dimensioneras rätt.

I fråga om premieringen av ledningen och nyckelpersonerna förutsätter förverkligandet av dessa principer följande:

2.1. Som instrument för aktiebaserad premiering används i första hand aktiepremieringssystem som grundar sig på framgångsfaktorer och en ökning av ägarvärdet. Kostnaderna för premieringen bör i första hand belasta bolaget och först i andra hand ägarna.

2.2. Till aktiepremieringssystemen fogas sådana begränsningar i överlåtelsen av aktier som säkerställer att de som får aktier engagerar sig i bolaget och i en ökning av dess ägarvärde. Begränsningarna får dock inte vara orimliga, varken i fråga om tid eller mängd. Som ett motiverat mål kan i allmänhet anses ett aktieinnehav som motsvarar grundlönen för ca ett år, för vars överskridande del begränsningarna inte gäller. Därtill borde en överlåtelse av aktierna vara möjlig först efter att de har ägts minst två år.

2.3. Ifall bolaget inte är börsnoterat, fogas till aktiepremieringssystemen dessutom sådana villkor för inlösen och lösenbelopp som säkerställer att aktierna realiserar efter att arbets- eller befattningsförhållandet har upphört eller sedan innehavet har överskridit målnivån. I statens helägda bolag får ledningens och nyckelpersonernas innehav, som grundar sig på aktiepremier, inte leda till att statens innehav och rösträtt sjunker under 90,1 %.

2.4. Samtliga system som används vid premiering bör vara långsiktiga, engagerande och klart bundna till utvecklingen av ägarvärdet.

3. Medlemmarna i förvaltningsorganen premieras i första hand med penningarvoden

Handels- och industriministeriet har årligen beställt utredningar över premieringsnivån och premieringspraxis i fråga om börsbolagens styrelsemedlemmar och styrelseordförande. I fråga om förvaltningsråden finns ingen motsvarande jämförelsegrupp, och premieringsnivån bör dessutom bedömas i förhållande till förvaltningsrådets uppgifter, vilka varierar från bolag till bolag. Utredningarna ger vid handen att den genomsnittliga premieringsnivån i statsbolag och statens intressebolag har varit på en konkurrenskraftig nivå, men arvoden skall utvärderas regelbundet i förhållande till den allmänna premieringsnivån.

Flera börsbolag har i stället för det traditionella penningarvodet tagit i bruk procedurer, där styrelsemedlemmarnas arvoden antingen betalas delvis med aktier i bolaget (aktiearvodesmodell) eller med hjälp av optioner binds till utvecklingen av bolagets aktiekurs

på liknande sätt som i fråga om incitament. Staten godkänner inte heller optionssystem som ett medel att premiera förvaltningsorgan. Däremot kan aktiearvodesmodellen, som rekommenderas av andra institutionella ägare, också vara förenlig med statens intressen som ägare, när den för sin del betonar styrelsens uppgift som garant för det långsiktiga utvecklandet av bolaget och ägarvärdet. Det finns ingen orsak för staten att vara föregångare i denna sak, men när aktiearvodesmodellen fortsätter att bli allmännare bör den kunna övervägas också i statsbolagen och statens intressebolag. Ibrukttagandet av aktiearvodesmodellen bör också i detta fall bedömas separat i varje bolag och alla bolagsvisa faktorer bör beaktas noga.

I fråga om premieringen av medlemmarna i förvaltningsorganen förutsätter genomförandet av dessa principer följande:

3.1. Arvodena till styrelseordförandena och styrelsemedlemmarna i statsbolagen och statens intressebolag skall fortsättningsvis vara jämförbara med konkurrenternas. I regel betalas styrelsemedlemmarnas arvoden i pengar.

3.2. I statsbolagen och statens intressebolag kan av särskilda skäl användas aktiearvoden för styrelsemedlemmarna, ifall de blir allmänt rådande praxis i konkurrerande bolag. Optionssystem som riktas till styrelserna skall inte användas.

3.3. Arvodena för förvaltningsrådets ordförande och medlemmar skall i första hand bedömas utgående från förvaltningsrådets uppgifter.

4. Hela personalen bör få möjlighet att dra nytta av framgången

Personalen bör ha en rättvis möjlighet att dra nytta av företagets framgång. De resultatpremie- och bonussystem som används i bolagen bör garantera personalen en rättvis andel av bolagets goda resultat. Centrala instrument vid premieringen av personalen är resultatlön och personalfonder. För att dessa principer skall kunna genomföras förutsätts att

4.1. Premiering som grundar sig på framgångsrik verksamhet och den vinst som bolaget har genererat utsträcks att omfatta hela personalen på ett sätt som övervägs bolagsvis. Instrument för en dylik premiering är resultatpremier och personalfonder, där de vinstarvoden som har kanaliserats till dem också kan användas för att köpa aktier i det egna bolaget på börsen.

5. Premieringen är transparent och centrala uppgifter offentliggörs

Premieringen är i första hand ett sätt att säkerställa rekryteringen av en bra och kunnig ledning och personal och att engagera dem i bolaget. Samtidigt utgör premieringen också ett budskap till placerarna om att bolagets nuvarande ägare har satsat på ledningen, styrelsen och personalen. Både för ägarna och potentiella placerare är det viktigt att kunna bedöma om premieringen är korrekt och om den står i rätt proportion till företagets framgång. Av statens medverkan som ägare följer att också premieringen är förknippad med ett större krav på öppenhet än normalt, eftersom det måste säkerställas att ägarens verksamhet kan kontrolleras.

Långsiktiga premieringssystem som grundar sig på aktievärdet är av särskild betydelse för aktieägarna. Därför rekommenderas det att offentligt noterade bolag informerar om ibrukttagande av sådana, även i det fall att det inte föreligger någon lagstadgad informationsskyldighet.

För att den öppenhet som behövs skall kunna nås förutsätts det att företaget antingen i sin tryckta årsberättelse, eller om sådan saknas, på ett annat ändamålsenligt sätt offentliggör den centrala informationen i anslutning till premieringen. Därtill ser staten som ägare till att åtminstone informationen om statsbolagen finns tillgänglig på en webbadress.

På ägarstyrningens webbsidor lägger man till länkar till börsbolagens webbplatser. Minst följande uppgifter om icke börsnoterade bolag skall vara tillgängliga samtidigt och i en tillräckligt lättläst form:

- 5.1. Bolagets firma samt statens ägarandel och andel av rösträtten.
- 5.2. Bolagsordningens paragraf om bolagets bransch.
- 5.3. Föregående räkenskapsperiods resultaträkning eller sammandrag av resultaträkningen samt balansräkningen.
- 5.4. Namnet på verkställande direktören jämte det sammanlagda beloppet av de löner och arvoden som betalats till honom eller henne under föregående kalenderår samt en beskrivning av vilka element denna lönesättning och premiering består av.
- 5.5. En beskrivning av ledningsgruppens och den eventuella nyckelpersongruppens storlek samt de premieringssystem som används för att premiera dem.
- 5.6. Namnet på styrelsens ordförande, vice ordförande och medlemmar, det sammanlagda beloppet av deras löner och arvoden samt grunderna för hur de fastställs.
- 5.7. Uppgifter om premier som baserar sig på resultat och framgångsfaktorer, om personalfonder och eventuella övriga premieringsmekanismer som gäller annan personal.

BILAGA 5:

Händelser efter räkenskapsperioden

1. Börsbolagen (händelser efter Q1)

Finnair Oyj

NYCKELTAL

		Q1-Q2 2008	2007	2006
Omsättning	M€	1 123	2 181	1 990
Rörelseresultat*	M€	33	142	-11
Rörelseresultat %*	%	2,9	6,5	-0,5
Balansomslutning	M€	2 300	2 146	1 660
Soliditetsgrad	%	46,8	47,0	37,2
Justerad nettoskuldsättningsgrad**	%	38,8	35,1	112,8
Avkastning på eget kapital***	%	10,2	12,9	-2,0
Avkastning på sysselsatt kapital***	%	12,3	14,2	-0,1
Antal anställda		9573	9480	9598
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	595	1037	999
Utdelningar	M€	-	32	9
Utdelning till staten	M€	-	18	5,0

* Ägarstyrningen rapporterar rörelseresultat, inklusive bl.a. förändringar i derivatvärden och försäljningsvinster.

** Inklusive beräknade leasingavgifter för de följande 7 åren

*** I fråga om år 2008 rullande 12 mån.

Finnairs resultat för årets första hälft halverades jämfört med motsvarande period föregående år. Bränslepriset steg kraftigt under våren och lönsamheten försämrades av överkapaciteten inom branschen. Bolaget uppger att verksamheten kan bli förlustbringande under den andra hälften av året.

Fortum Abp

NYCKELTAL

		Q1-Q2 2008	2007*	2006
Omsättning	M€	2 762	4 479	4 491
Rörelseresultat	M€	957	1 847	1 455
Rörelseresultat %	%	34,6	41,2	32,4
Balansomslutning	M€	20 531	17 674	16 839
Soliditetsgrad	%	39	48,9	48,5
Nettoskuldsättningsgrad	%	77	51,6	53,2
Avkastning på eget kapital**	%	19,1	19,1	13,8
Avkastning på sysselsatt kapital**	%	14,9	16,5	13,6
Antal anställda (i Finland)		16 069	8 304 (2 981)	8 134 (2 976)
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	28 621	27 421	19 132
Utdelningar	M€	-	1 197	1 122
Utdelning till staten	M€	-	608,8	568,2

* siffrorna har inte justerats. Lennergons och RECs vinster ingår i siffrorna

** 12 månaderna före Q1- Q2 2008.

Fortums jämförbara rörelseresultat uppgick under den första hälften av året till 984 miljoner euro (810 miljoner euro). Bidragande orsaker till resultatförbättringen var hedgingen, de stigande spotpriserna på el och den ökande vattenkraftproduktionen. Däremot sjönk resultatet före skatt och resultatet/aktie. Detta berodde delvis på den 180 miljoner euros engångsvinst som ingick i resultatet för det första kvartalet 2007 och vars inverkan på resultatet per aktie var 0,20 euro.

Fortum förvärvade under första kvartalet 2008 en majoritetsandel i det ryska energibolaget TGC-10 och har lämnat ett anbud på resterande aktier som innehas av minoritetsägare.

Anbudstiden gick ut 18.7. Resultatet tillkännages i början av oktober 2008. Under andra kvartalet började TGC-10 integreras med Fortum och i Ryssland inleddes byggnadsarbetena på anläggningen Njaganskaja CHP som utgör en central del av investeringsprogrammet.

Kemira Oyj

NYCKELTAL

		Q1- Q2 2008	2007	2006
Omsättning	M€	1 425,1	2 810,2	2 522,5
Rörelseresultat	M€	72,3	143,1	201,7
Rörelseresultat %	%	5,1	5,1	8,0
Balansomslutning	M€	2 991,0	2 827,9	2 769
Soliditetsgrad	%	37,5	38,4	39,4
Nettoskudsättningsgrad	%	99,4	92,3	75,9
Avkastning på eget kapital	%		5,8	11,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	5,4	7,2	11,3
Antal anställda (i Finland)		10 673	10 007	9 186 (3 020)
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	1 003	1 745	2 064
Utdelningar	M€	-	62,5	58,1
Utdelning till staten	M€	-	10,3	29,2

I maj meddelade Kemira att bolaget ingått ett avtal med Rockwood Holdings om att grunda ett joint ventureföretag. Till företaget överförs de båda bolagens verksamhet inom titandioxidbranschen och Rockwoods verksamhet inom funktionella tillsatssämnen. Kemiras ägarandel av företaget är 39 %. Arrangemanget kräver godkännande av konkurrensmyndigheterna, som torde kunna fås under det tredje kvartalet 2008.

Kemira fattade i juni ett strategiskt beslut om att i framtiden inrikta sig på vattenrening och pappersbranschen. Kemira organiserar sin verksamhet i tre segment, dvs. Paper, Water och Oil and Mining. Koncernens Coatings i Dickursby ska enligt planerna ombildas till ett börsbolag som ägs av de nuvarande ägarna samt eventuellt nya aktieägare. Avsikten är att genomföra planen under den första hälften av 2009. I det första skedet kvarstår Kemira som en av ägarna.

I enlighet med sin strategi inriktar sig Kemira under den närmaste framtiden på att förbättra balansräkningen, skapa ett positivt kassaflöde och öka resultatet. I ett senare skede inriktas verksamheten på kraftig organisk tillväxt. I juni informerade Kemira om sitt sparprogram vars målsättning är att årligen spara över 50 miljoner euro, Kemira Coatings inte medräknat. Programmet innebär att personalen eventuellt minskas med ca tusen personer globalt.

I augusti meddelade Kemira att bolaget i Finland strävar efter att spara ca 20 miljoner euro. Detta kan leda till en nettominskning på ca 300 personer i bolagets verksamhetsenheter i Finland.

I samband med att Kemira offentliggjorde resultatet för det andra kvartalet ändrade bolaget resultatstyrningen för 2008. På grund av de stigande produktionskostnaderna beräknas rörelseresultatet och resultatet per aktie inte nå upp till föregående års nivå. Tidigare beräknades rörelseresultatet och resultatet per aktie blir bättre än föregående år.

Metso Abp

NYCKELTAL

		Q1-Q2 2008	2007	2006
Omsättning	M€	3 033	6 250	4 955
Rörelseresultat	M€	275	580	457
Rörelseresultat %	%	9,1	9,3	9,2
Balansomslutning	M€	5 560	5 254	4 958
Soliditetsgrad	%	28,9	37,7	36,1
Nettoskudsättningsgrad	%	79,5	33,4	30,8
Avkastning på eget kapital	%	23,9	25,4	30,3
Avkastning på sysselsatt kapital	%	23,4	26,1	22,2
Antal anställda		28 069	26 837	23 364
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	4 106	5 290	5 406
Utdelningar	M€	-	425	212
Utdelning till staten	M€	-	47	24

I augusti meddelade Metso att bolaget ändrar sin indelning i divisioner. De nya divisionerna är Mining and Construction Technology, Energy and Environment Technology och Paper and Fiber Technology. Den nya indelningen innebär att Energy and Environment blir Metsos nya nyckelområde. Inom denna bransch väntas både goda tillväxtutsikter och avkastningar. Samtidigt uppdaterade Metso sina ekonomiska målsättningar och meddelade att bolaget börjar utreda alternativa värdeökande åtgärder som kan innebära bl.a. omstruktureringar.

Neste Oil Abp

NYCKELTAL

		Q1-Q2 2008	2007	2006
Omsättning	M€	7 717	12 103	12 734
Rörelseresultat	M€	494	801	854
Rörelseresultat %	%	6,4	6,6	6,7
Balansomslutning	M€	5 786	4 871	4 340
Soliditetsgrad	%	43,5	49,8	48,3
Nettoskudsättningsgrad	%	40,5	31,1	34,4
Avkastning på eget kapital	%	28,8	25,5	34,0
Avkastning på sysselsatt kapital	%	29,2	26,2	31,8
Antal anställda (i Finland)		5 477	4 807 (3 655)	4 740 (3 506)
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	4 800	6 175	5 905
Utdelningar	M€	-	256,4	230,8
Utdelning till staten	M€	-	128,5	115,6

Under den första hälften av 2008 uppgick Neste Oils omsättning till 7 717 miljoner euro (5 664 miljoner euro). Omsättningen var 494 miljoner euro (478 miljoner euro) inklusive 194 miljoner euro (84 miljoner euro) i lagervinster. Koncernens jämförbara rörelseresultat 300 miljoner euro (383 miljoner euro) sjönk i jämförelse med motsvarande period föregående år. Trots att den totala förädlingsmarginalen blev bättre kunde bolaget inte utnyttja den fullt ut eftersom en eldsvåda i april ledde till att dieselproduktionslinjen i Borgå inte var i bruk nästan hela det andra kvartalet. Också den svaga dollarn och de krympande marginalerna i divisionen Specialty Products inverkar negativt på resultatet.

Betydande investeringsbeslut under det andra kvartalet var beslutet att bygga en anläggning för tillverkning av 800 000 ton biodiesel om året i Rotterdam (investeringskostnad ca 670 miljoner euro) samt beslutet att tillsammans med lokala aktörer bygga en anläggning för tillverkning av högklassig basolja i Bahrain.

Outokumpu Oyj

NYCKELTAL

		Q1-Q2 2008	2007	2006
Omsättning	M€	3 238	6 913	6 154
Rörelseresultat	M€	274	589	824
Rörelseresultat %	%	8,5	8,5	13,4
Balansomslutning	M€	5 895	5 910	6 414
Soliditetsgrad	%	54,8	56	47,9
Nettoskuldssättningsgrad	%	29,1	23,6	42,3
Avkastning på eget kapital	%	7,0	27,1	37,5
Avkastning på sysselsatt kapital	%	13,2	13,9	20,7
Antal anställda		8 362	8 108	8 159
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	4 034	3 839	5 369
Utdelningar	M€	-	218	199
Utdelning till staten	M€	-	68	62

Priset på nickel sjönk med 17 % från nivån vid årsskiftet och har fortsatt att sjunka (-30 % från 1.1 per 28.7.2008). Dessa kraftiga fluktuationer orsakar spekulationer i distributörskedjan, vilket påverkar efterfrågan. Under den första hälften av år 2008 har lagerförlusterna uppgått till 40 miljoner euro och under hösten beräknas förlusterna öka med ytterligare ca 100 miljoner euro. Resultatet för det tredje kvartalet torde sålunda visa förlust.

Outokumpu meddelade våren 2008 att bolaget utöver tidigare anmälda investeringar investerar 420 miljoner euro i en utbyggnad av ferrokromproduktionen i Torneå.

Rautaruukki Abp

NYCKELTAL

		Q1-Q2 2008	2007	2006
Omsättning	M€	2 008	3 876	3 682
Rörelseresultat	M€	309	637	529
Rörelseresultat %	%	15,4	16,4	14,4
Balansomslutning	M€	2 903	2 861	3 026
Soliditetsgrad	%	66,1	70,4	61,6
Nettoskuldssättningsgrad	%	5,8	1,4	1,2
Avkastning på eget kapital	%	23,3	24,0	19,9
Avkastning på sysselsatt kapital	%	28,6	29,6	15,5
Antal anställda		14 986	14 715	13 303
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	4 067	4 150	4 158
Utdelningar	M€	-	280	276
Utdelning till staten	M€	-	111	111

Marknadspriserna på stålråvaror steg under våren 2008, i vissa fall med flera hundra procent. Detta leder till att tillverkningskostnaderna för Rautaruukkis produkter stiger med 220 miljoner euro under år 2008. En tredjedel av kostnadsstegringen realiserades under årets första hälft. Efterfrågan på stålprodukter har varit god och Rautaruukki har delvis kunnat höja sina produktpriser i takt med prisstegringen på råvarorna.

Sampo Abp

NYCKELTAL

		Q1-Q2 2008	2007	2006
Premieintäkter*	M€	2 585	4 458	4 433
Resultat före skatt**	M€	422	3 833	1 353
Resultat före skatt%	%	16,3	86,0	30,5
Balansomslutning	M€	24 419	25 424	47 620
Soliditetsgrad	%	26,6	30,5	10,9
Kapitaltäckningsgrad	%	682,8	774,6	202,7
Avkastning på eget kapital	%	-14,5	52,5	22,6
Avkastning på totalt kapital	%	-2,5	11,5	4,0
Antal anställda i genomsnitt (Finland)		6 937	6 836 (2 076)	11 657 (5 945)
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	9 178	10 382	11 413
Utdelningar	M€	-	694	693
Utdelning till staten	M€	-	95,1	95,1

* *Kontinuerliga funktioner*

** *I siffran för 2007 ingår ett rörelseresultat på 2 830 miljoner euro från Sampo Bank.*

Sampokoncernens resultat per aktie för den första hälften av 2008 var 0,60 euro (0,72). I jämförelsetalet ingår inte vinsten från försäljningen av Sampo Bank. Med beaktande av förändringen i fonden för verkligt värde sjönk resultatet per aktie till -0,90 euro (0,74). Substansen per aktie var 11,36 (13,49) euro.

Skadeförsäkringens resultat före skatt var 182 miljoner euro (311 miljoner euro).

Skadeförsäkringens intäkts - kostnadsrelation under den första hälften av 2008 var 92,4 (92,0) % och nådde sålunda inte upp till målsättningen 95 %. Det försäkringstekniska resultatet förbättrades till 261 miljoner euro (244 miljoner euro). Till följd av den svaga utvecklingen på ränte- och aktiemarknaden sjönk avkastningen på placeringstillgångarna till 52 miljoner euro (180 miljoner euro). Fonden för verkligt värde sjönk till -180 miljoner euro (0).

Livförsäkringsverksamheten före skatt gav resultatet 91 miljoner euro (187 miljoner euro). Livförsäkringens försäljningsresultat påverkades av de svåra förhållandena på kapitalmarknaden och av bolagets centrala distributör Sampo Banks problem.

Sponda Oyj

NYCKELTAL

		Q1-Q2 2008	2007	2006
Omsättning	M€	109,2	211,0	116,9
Rörelseresultat	M€	81,4	256,7	103,9
Nettointäkter	M€	80,5	152,8	87,1
Balansomslutning	M€	3 063,6	2 898,5	2 939,4
Soliditetsgrad	%	34,0	32,0	20,2
Nettoskuldssättningsgrad	%	161,0	174,9	334,3
Antal anställda (i Finland)		137	216 (210)	225 (221)
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	614	1 171,4	948,5
Utdelningar	M€	-	55,5	44,4
Utdelning till staten	M€	-	19,0	15,2

I maj undertecknade Sponda med Tammerfors stad ett avtal om Ratina shoppingcenter. Investeringen beräknas uppgå till sammanlagt ca 200 miljoner euro. I juni emitterade Sponda ett till inhemska institutionella investerare riktat 130 miljoner euros obligationslån i eget kapital. I juli köpte Sponda i Moskva den centralt belägna kontorsfastigheten Ducat II för 185 miljoner dollar av bolaget LR Ducat Holding AB.

Under den innevarande räkenskapsperioden hänför sig Spondas största riskexponeringar och osäkerhetsfaktorer till förändringar i fastigheternas verkliga värde samt till stigande räntenivåer och byggkostnader.

Stora Enso Oyj

NYCKELTAL

		Q1-Q2 2008	2007	2006
Omsättning	M€	5 703,6	13 373,6	12 957,2
Rörelseresultat	M€	196,3	246,2	741,5
Rörelseresultat %	%	3,4	1,8	5,7
Balansomslutning	M€	14 879,7	15 310,8	17 382,1
Soliditetsgrad	%	52,0	49,3	45,3
Nettoskulsättningsgrad	%	38	40	54
Avkastning på eget kapital	%	2,5	-2,7	7,7
Avkastning på sysselsatt kapital	%	3,8	2,4	7,3
Antal anställda i genomsnitt (Finland)		35 227	39 239 (12 187)	41 036 (12 879)
Marknadsvärde i slutet av perioden	M€	4709	8 069,4	9 466,8
Utdelningar	M€	-	355,3	355,3
Utdelning till staten	M€	-	43,7	43,7

I april 2008 sålde Stora Enso sin pappersgrossist Papyrus till Altor Fund II. I maj beslöt Stora Enso preliminärt undersöka om det var lönsamt att bygga ett integrerat massa- och pappersbruk i Nizhny Novgorod i Ryssland. I juli fick Stora Ensos intresseföretag Veracell i Brasilien ett domstolsbeslut där Veracell utpekades för att otillåtet ha avverkat ett mindre område (64 hektar) ursprunglig skog 1993. Veracell har bett domstolen precisera domen som bolaget tänker överklaga.

De i slutet av 2007 inledda omstruktureringsåtgärderna slutförs planerligt. De stigande kostnaderna och den eventuellt försämrade efterfrågan kräver emellertid fortfarande både tillfälliga och permanenta nedskärningar av kapaciteten. Finska statens beslut om skattelättnader för inhemskt råvirke minskar avsevärt de olägenheter som Rysslands virkestullar innebär för industrin. Stora Enso planerar emellertid också andra kapacitetsnedskärningar för den händelse att problemet med virkestullarna inte kan lösas snabbt. Nedskärningarna till följd av svagare efterfrågan och lönsamhet är emellertid oberoende av virkestullarna.

TeliaSonera AB

NYCKELTAL

		Q1-Q2 2008	2007	2006
Omsättning	M kr	49 672	96 344	91 060
Rörelseresultat	M kr	13 388	26 155	25 489
Rörelseresultat %	%	27,0	27,1	28,0
Balansomslutning	M kr	220 014	216 702	199 392
Soliditetsgrad*	%	49,3	50,3	49,9
Nettoskulsättningsgrad*	%	46,5	31,8	15
Avkastning på eget kapital*	%	18,5	18,6	17,2
Avkastning på sysselsatt kapital**	%	17,2	19,4	19,5
Antal anställda (i Finland)		31 886 (5 970)	31 292 (5 944)	28 528 (6 248)
Marknadsvärde i slutet av perioden	M kr	200 274	258 650	222 502
Utdelningar	M kr	-	17 962	28 290
Utdelning till staten	M kr	-	2 465	3 882
Utdelning till staten	M€	-	261	429

* Enligt bolagets beräkningssätt dras föreslagna utdelningar av från det egna kapitalet.

** Enligt bolagets beräkningssätt dras föreslagna utdelningar av från det sysselsatta kapitalet.

TeliaSoneras styrelse förkastade 5.6.2008 France Telecoms icke-bindande, indikativa bud på TeliaSonera AB.

Bolagets framtidsutsikter är oförändrade. Omsättningen väntas fortsätta öka under räkenskapsperioden 2008. Telia Sonera har en god position på flera marknader med stor tillväxtpotential och bolaget söker därför fortsättningsvis nya investeringsmöjligheter. Förverkligandet av tillväxtstrategin och förändringen av produktstrukturen från traditionella fasta nätverkstjänster till mobila och IT-baserade tjänster kräver kraftiga effektiviseringsåtgärder. Telia Sonera har på en auktion i år förvärvat frekvenstillstånd för 2,6 GHz-bandet i Sverige.

2. Onoterade bolag (händelser efter 2007)

Destia Oy

I april 2008 köpte Destia 80 % av aktiestocken i Uleåborgsbolaget Maarakennus Yara Oy. Företagsförvärvet stöder Destias tillväxtstrategi och förstärker Destias ställning och resurser framförallt på marknaden i Norra Finland. I maj köpte Destia det Rovaniemibaserade bolaget Lapin Tiemerikintä Oy. Förvärvet stöder Destias affärsverksamhet inom vägmärkning, permanent- och detaljmärkning. Destia och Enfo avtalade i maj om utläggning av hela Destias ICT- process till Enfo. Destia avtalade i maj om emission av 150 miljoner euros företagscertifikat i Finland. Syftet med certifikatprogrammet är att förstärka Destias finansiella resurser och att göra Destias namn känt på finansmarknaden.

Edita Abp

I början av året köpte Edita de på direktmarknadsföring och produktion av reklammaterial specialiserade bolagen Arkpressen i Västerås AB samt Käpylä Print Oy. Bolaget AP-Paino Oy:s (f.d. Acta Print Kivenlahti Oy) produktionsanläggning i Esbo lades ned.

Edita köpte 1.7.2008 i enlighet med ett i maj ingånget avtal 100 % av Citat Group AB:s aktiestock i Sverige. Säljare var det börsnoterade bolaget Buret AB. Arrangemanget är förenligt med koncernens nya strategi och innebär att koncernen blir den ledande aktören i Norden på produktion av marknadskommunikation.

Ekokem Oy

Enligt Ekokems nya bolagsordning som trädde i kraft 1.1.2008 verkar bolaget som ett normalt aktiebolag utan några särskilda förpliktelser. Bolaget strävar efter att inbringa och dela ut vinst till sina ägare.

Gasum Oy

Gasum Oy, Neste Oil Abp och Turun Seudun Maakaasu ja Energiantuotanto Oy (ägare Fortum Abp och kommunerna i regionen) undertecknade i början av 2008 en avsiktsförklaring om naturgasleveranser till Åbo ekonomiska region.

Itella Oyj

I början av 2008 inledde Itella ett treårigt 150 miljoner euros investeringsprogram för posthantering. I mars köpte Itella det finländska bolaget Kauko Group Oy som är specialiserat på internationella transporter. I april ingick Itella ett avtal om att köpa den ryska logistikkoncernen NLC (National Logistic Company) för ca 200 miljoner euro.

Itella Information sp. z o.o som i januari övertog det polska företaget BusinessPoint S.A inledde sin verksamhet i maj. Det tillsammans med Posten Norge grundade samföretaget Itella Information AS inledde sin verksamhet i juni. I juni sålde Itella sitt 51 %-innehav i det danska bolaget CF Geologistics A/S.

Itellas omsättning beräknas fortsätta öka till följd av de företagsförvärv som gjordes redan i början av året samt till följd av NLC -köpet som slutförs under årets andra hälft. Den kraftiga stegringen av produktionskostnaderna jämfört med föregående år försämrar lönsamheten. NLC-förvärvet har en stor betydelse för Itellas balansräkning och finansiering.

HAUS kehittämiskeskus Oy

Bolaget sålde i april 2008 35 % av sin andel i TalentHAUS -konsultbolaget till Talent Partners Oy.

Patria Abp

Enligt finansministeriets principbeslut i mars 2008 ska Millog Oy sköta finska arméns materielunderhåll från början av 2009. Patria äger 55 % av Millog.

I maj 2008 meddelades det att centralkriminalpolisen inlett förundersökning av vissa åtgärder som Patrias dotterbolag vidtagit i samband med en fordonsaffär med Slovenien (med början år 2004) och ett fältkanonprojekt med Egypten (med början år 1994). Centralkriminalpolisen uppger att förundersökningen blir klar tidigast i slutet av hösten 2008. Patria bytte ut sin verkställande direktör i augusti 2008.

Myntverket i Finland Ab

Myntverkets verkställande direktör byttes ut i april 2008. Dotterbolaget Svenska Medalj AB:s hela affärsverksamhet såldes i augusti 2008 till Erik Åberg AB.

VR-Group Ab

En arbetsgrupp som tillsatts av kommunikationsministeriet har behandlat fråga om utveckling av verksamhetsmodellen för banhållningen. Arbetsgruppen överlämnade i juni 2008 sin rekommendation till kommunikationsministern och ministern som ansvarar för ägarstyrningen. Arbetsgruppen rekommenderar vissa förändringar i syfte att främja konkurrensen på marknaden. I fråga om VR-Group rekommenderar den framförallt att en s.k. materielpool bildas för banbyggnadsmateriel i Finland. En betydande del av materielen ägs av dotterbolaget Oy VR-Rata Ab. Dessutom rekommenderar arbetsgruppen att trafikstyrningen som för närvarande hör till VR-koncernen ska läggas ut. Kommunikationsministeriet fortsätter beredningen av arbetsgruppens rapport.

BILAGA 6

Informationskällor

Premieringssystemen

Den uppgifter om premieringssystemen för den högsta ledningen som presenteras i denna rapport är baserade på följande av handels- och industriministeriet beställda undersökning:

Ikäheimo, Kontu, Kostander, Tainio, Uusitalo: *Ylimmän johdon palkitsemisjärjestelmien toimivuus valtionyhtiöissä ja osakkuusyhtiöissä* (Belöningsystemen för den högsta ledningen i statsbolag och intressebolag), 2007, statsrådets kanslis publikation, ISBN 978-952-5631-47-0. Publikationen har i pdf-format lagts ut på ägarstyrningsavdelningens webbsidor, www.valtionomistus.fi.

Uppgifter om bolagen

Ägarstyrningsavdelningen svarar för de uppgifter och åsikter som framförs i denna rapport. Avdelningens texter är baserade på information som framgår t.ex. av bolagens årsberättelser, pressmeddelanden och webbsidor, samt på annan offentlig information om bolagen och deras bransch.

Ekonomiska fakta om bolagen har hämtats ur redovisningar och delårsrapporter som bolagen offentliggjort. Informationen har analyserats av ägarstyrningsavdelningen med hjälp av Valuatum Oy:s system för bolagsanalys. Systemet, som bygger på vedertagna finansiella teorier och analysmodeller, används också av yrkesmässiga investerare på kapitalmarknaden.

Nyckeltalen är baserade på selektivt utvalda poster i bolagens redovisningar. Urvalen och bedömningarna har gjorts av ägarstyrningsavdelningen, som alltså svarar för de nyckeltal som presenteras i denna rapport.

Undantag utgör delårssiffrorna, som i regel är tagna direkt ur bolagens delårsrapporter. Orsaken är den att delårsrapporterna ofta inte ger tillräckligt detaljerad resultat- och balansinformation för uträkning av alla nyckeltal. Om ett bolag inte har uppgett nyckeltal i sin delårsrapport har ägarstyrningsavdelningen räknat ut nyckeltalen på basis av den information som framgår av delårsrapporten.

Statsrådets kansli
Ägarstyrning
PB, 00023 Statsrådet
Fabiansgatan 31 D, Helsingfors
Tfn. (09) 16001
www.vnk.fi/svenska

